

**ΑΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ
Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ
ΣΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ**

ΒΑΚΙΑΡΗ Γ. - ΚΟΝΤΑΡΓΥΡΗ Κ.

**ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΣΤΑΛΙΔΗΣ Γ.**

Θεσσαλονίκη 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΚΟΠΟΣ.....	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
1. Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΑΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ.....	7
1.1 Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΑΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ - ΓΕΝΙΚΑ.....	7
1.2 Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	8
2. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	13
2.1 Το Αίσθημα Ασφάλειας των Πολιτών.....	14
2.1.1 Θεωρίες για το Αίσθημα Ασφάλειας.....	14
2.1.2 Ιδανικά χαρακτηριστικά της ασφάλειας στον αστικό δημόσιο χώρο.....	20
2.1.3 Ρόλος των αρμόδιων στο σχεδιασμό και τη δημιουργία ασφαλών δημόσιων χώρων.....	23
2.1.4 Οι ανθρώπινες προτιμήσεις στη ρύθμιση του χώρου.....	25
2.2 Ο Φόβος του Εγκλήματος.....	29
2.2.1 Τι είναι ο Φόβος του Εγκλήματος.....	29
2.2.2 Ο Φόβος του εγκλήματος και της θυματοποίησης.....	36
2.2.3 Έρευνα του 2004 'για την ανασφάλεια, τον φόβο του εγκλήματος και τη στάση απέναντι στο εγκληματικό φαινόμενο' σε περιοχή της Αθήνας.....	39
3. ΑΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ & ΠΡΟΛΗΨΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ.....	43
3.1 Παραδείγματα Καινοτόμων Πρακτικών.....	48
3.2 Διαδικασίες στρατηγικού προγραμματισμού.....	52
3.3 Πολιτιστικό κλίμα και υλική υποδομή για να είναι η πρόληψη του εγκλήματος αποτελεσματική.....	56
4. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ.....	58
4.1 Κάμερες.....	58
4.2 Ο Φωτισμός του χώρου.....	60
4.3 Αρχές CRTED.....	60
4.4 Πρότυπα φωτισμού.....	61
4.5 Φυσική επιτήρηση.....	61
4.6 Φυσικός έλεγχος πρόσβασης.....	62
4.7 Φυσική δυναμική της περιοχής.....	62
4.8 Συντήρηση.....	62
4.9 Υποστήριξη δραστηριοτήτων.....	63
4.10 Έλεγχος της κεντρικής εισόδου.....	63
4.11 Μέτρα για αύξηση του αισθήματος ασφάλειας στους δρόμους και στα σπίτια.....	64
5. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ.....	65
6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	69

6.1	Κωδικοποίηση των μεταβλητών:.....	69
6.2	Πίνακας BURT	70
6.2.1	Ερμηνεία κύριας διαγωνίου του πίνακα BURT	73
6.2.2	Ερμηνεία πίνακα BURT-Ερμηνεία σημείων εκτός κύριας διαγωνίου (κατά γραμμές).....	74
6.3	Ιστόγραμμα χαρακτηριστικών ριζών:.....	74
6.4	Ανάλυση παραγοντικών αξόνων και επιπέδων	75
a.	Πρώτος παραγοντικός άξονας:	75
b.	Δεύτερος παραγοντικός άξονας:.....	75
c.	Τρίτος παραγοντικός άξονας:.....	75
d.	Παραγοντικό επίπεδο FACT_1xFACT_2:.....	76
e.	Παραγοντικό επίπεδο FACT_1xFACT_3:.....	78
f.	Παραγοντικό επίπεδο FACT_3xFACT_4:	80
g.	Πίνακας περιγραφής των κλάσεων της FACOR:.....	81
7.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	82
8.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	83
9.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	87
9.1	ΑΡΧΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	87
9.2	ΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ 0-1	89

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός αυτής της πτυχιακής εργασίας είναι να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο επηρεάζει η διαμόρφωση του αστικού χώρου το αίσθημα ασφάλειας των κατοίκων μιας πόλης. Θα πραγματοποιηθεί εκτενής βιβλιογραφική έρευνα σχετικά με την επίδραση του χώρου στην ασφάλεια, ώστε να καθοριστούν οι παράμετροι που θα πρέπει να διερευνηθούν. Στους σκοπούς της εργασίας είναι ο προσδιορισμός των παραμέτρων του χώρου που μπορεί να επηρεάζουν το αίσθημα ασφάλειας, καθώς και η στάση των πολιτών απέναντι στα συμβατικά μέτρα ασφάλειας, ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα για την αποτελεσματικότητα του κάθε παράγοντα. Έμφαση δίνεται στη μελέτη των χαρακτηριστικών του δημόσιου χώρου και στον αντίκτυπο που έχει αυτός στους πολίτες, καθώς και στη μελέτη της στάσης των πολιτών απέναντι στο έγκλημα. Η μελέτη θα πραγματοποιηθεί αξιοποιώντας τα διαθέσιμα ερευνητικά αποτελέσματα και θα επιστεγαστεί με μια πρωτογενή έρευνα, όπου θα συμμετάσχουν οι κάτοικοι αντιπροσωπευτικών περιοχών της Θεσσαλονίκης.

Λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία όπως τα επίπεδα φυσικής επιτήρησης, το φυσικό έλεγχο πρόσβασης, τη φυσική δυναμική της περιοχής, τη διατήρηση του τοπίου και την υποστήριξη της δραστηριότητας, η εργασία εξετάζει τις μεταβλητές που σχετίζονται με το αίσθημα της ασφάλειας. Απώτερος στόχος είναι να βγουν συμπεράσματα που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη βελτίωση του σχεδιασμού των χώρων της πόλης ώστε να μεγιστοποιηθεί το αίσθημα ασφάλειας των πολιτών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά την τελευταία δεκαετία, παρατηρείται αύξηση της εγκληματικής συμπεριφοράς των ανθρώπων στους δημόσιους αστικούς χώρους. Η εγκληματικότητα και κατά συνέπεια το αίσθημα ασφάλειας επηρεάζει την οικονομική δραστηριότητα της εκάστοτε περιοχής. Έτσι, προέκυψε η ανάγκη να βρεθούν λύσεις για την καταπολέμηση αυτού του φαινομένου.

Στην παρούσα εργασία, διερευνούμε την στάση και την συμπεριφορά των κατοίκων του πολεοδομικού τετραγώνου του κέντρου της Θεσσαλονίκης και βρίσκουμε τους παράγοντες του αστικού δημόσιου χώρου που επηρεάζουν το αίσθημα ασφάλειας. Συλλέγουμε στοιχεία που θα βοηθήσουν να αναπτύξουμε στρατηγικές που θα βελτιώσουν την εικόνα μιας περιοχής, την αποδοχή της και την ελκυστικότητά της για τους κατοίκους. Αναζητούμε τρόπους βελτίωσης του δημόσιου χώρου που συμφέρουν περισσότερο οικονομικά και είναι πιο αποδεκτοί από το κοινό.

Η μελέτη αυτή προσεγγίζει το θέμα με την χωρική προσέγγιση. Η χωρική προσέγγιση του αισθήματος ασφάλειας στον δημόσιο αστικό χώρο, αν και έχει αποδοθεί με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, μπορεί να βρεθεί αν ανατρέξει κάποιος στα γραπτά της Jane Jacobs κατά την δεκαετία του 1960.

Πολλές μελέτες στο παρελθόν είναι γνωστές για το ότι έχουν ήδη αναλύσει τη σύνδεση μεταξύ διαφορετικών φυσικών χαρακτηριστικών γνωρισμάτων του αστικού περιβάλλοντος και του αντιληπτού κινδύνου (Fisher και Nasar, 1992 Herzog και Kutzli, 2002 Nasar και Jones, 1997 Newman και Franck, 1982). Ο Fisher και η μελέτη του Nasar σε μια πανεπιστημιούπολη διαπιστώνουν ότι η σχεδίαση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μειώσει το φόβο για έγκλημα καθώς επίσης και τις ευκαιρίες για έγκλημα με το χειρισμό των τριών παραγόντων του οπτικού πεδίου, της προστασίας και της διαφυγής (Fisher και Nasar, 2000). Επίσης, οι πολυάριθμες μελέτες, που υποκινούνται από τις έρευνες του Jacobs (1961), Jeffery (1977), και Newman (1972), επιβεβαιώνουν τη σύνδεση μεταξύ των χαρακτηριστικών του κατασκευασμένου περιβάλλοντος και του φόβου για έγκλημα.

Το πρώτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας περιέχει τον ορισμό του δημόσιου αστικού χώρου και αναφέρεται στην σπουδαιότητά του σε κοινωνικό επίπεδο.

Το δεύτερο κεφάλαιο ασχολείται, αρχικά, με τις θεωρίες που έχουν διατυπωθεί σχετικά με το αίσθημα ασφάλειας των πολιτών και τα ιδανικά χαρακτηριστικά της ασφάλειας στον αστικό δημόσιο χώρο. Επίσης, ασχολείται με τον ρόλο των αρμοδίων στο σχεδιασμό και τη δημιουργία ασφαλών δημόσιων χώρων, καθώς και με τις ανθρώπινες προτιμήσεις στη ρύθμιση του χώρου. Στη συνέχεια, παραθέεται ο

ορισμός του φόβου του εγκλήματος και της θυματοποίησης, όπως επίσης και μια σχετική έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2004 στην Αθήνα.

Το τρίτο κεφάλαιο ασχολείται με τον αστικό προγραμματισμό και την πρόληψη του εγκλήματος αναφέροντας κάποιες διαδικασίες στρατηγικού προγραμματισμού και παραδείγματα καινοτόμων πρακτικών άλλων χωρών. Και ακόμα, ποιο πρέπει να είναι το πολιτιστικό κλίμα και η υλική υποδομή έτσι ώστε η πρόληψη του εγκλήματος να είναι αποτελεσματική.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, προτείνονται πρακτικά μέτρα για την αύξηση του αισθήματος ασφάλειας των πολιτών.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αναλύεται η μεθοδολογία της έρευνας.

Το έκτο κεφάλαιο περιέχει τα αποτελέσματα της έρευνας, χρησιμοποιώντας πίνακες και σχολιασμούς.

Στο έβδομο κεφάλαιο ακολουθούν τα συμπεράσματα που προέκυψαν λαμβάνοντας υπ' όψιν όλα τα προηγούμενα κεφάλαια.

Τα δύο τελευταία κεφάλαια, το οχτώ και το εννέα, είναι η βιβλιογραφία και το παράρτημα αντίστοιχα.

1. Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΑΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

1.1Ο Δημόσιος Αστικός Χώρος - Γενικά

Ο δημόσιος αστικός χώρος είναι δημιούργημα της ίδιας της κοινωνίας που τον διαμόρφωσε και τον χρησιμοποιεί, αντικατοπτρίζοντας ταυτόχρονα την ίδια, τις ανάγκες της, τις αντιλήψεις της, τα οράματα αλλά και τον πολιτισμό της. Οι δημόσιοι χώροι συγκροτούν τον αστικό ιστό, είναι ένα πλέγμα που δομεί την ίδια την πόλη, την ιεραρχεί δίνοντάς της μορφή, ζωή, διαφορετικότητα και νόημα. Μέσα από αυτό το πλέγμα εξάλλου βιώνεται και αναγνωρίζεται η ίδια η πόλη. Οι δρόμοι, οι πλατείες, τα πάρκα, οι κήποι με τη μορφή τους, τις αναλογίες τους, τα γλυπτά τους σε συνδυασμό πάντα με τα κτίρια που τα περιβάλλουν, συνθέτουν την εικόνα της πόλης που ο καθένας αντιλαμβάνεται. Δεν είναι τίποτα άλλο από ένα θέατρο άτυπων και τυχαίων συναντήσεων μέσα στο οποίο κυκλοφορεί κανείς καθημερινά, αναπαύεται, αγωνίζεται, ονειροπολεί, μαγεύεται, προσεγγίζοντας έτσι με τον καλύτερο τρόπο το ύφος και το χαρακτήρα του κάθε χώρου ξεχωριστά αλλά και το ρόλο αυτού στη συγκρότηση της πόλης. Είναι χώροι συλλογικού μνημονικού, χώροι που στη διάρκεια των χρόνων διαδραματίζονται γεγονότα ξεχωριστά, στιγμές που αφήνουν ανεξίτηλο το σημάδι τους στον καθέναν, αφού όλοι έχουν δυνατότητα πρόσβασης σε αυτούς. Εξάλλου έχουν καθιερωθεί ως οι πιο κατάλληλοι για να φιλοξενούν την αγαλλίαση της συναδέλφωσης, μέχρι το ξέσπασμα της διαμαρτυρίας και την πίκρα της σύγκρουσης. Είναι τέλος οι χώροι στους οποίους αποτυπώνεται διαφορετικά κάθε φορά η αισθητική της εποχής, η ευαισθησία και το γούστο της.

Από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα, βασιλιάδες, αυτοκράτορες, υπουργοί, όλοι γενικά οι αρμόδιοι φορείς κατά περιόδους έδιναν ιδιαίτερη σημασία στη διαμόρφωση των δημόσιων ελεύθερων χώρων, τονίζοντας έτσι τη σημασία τους. Η καλλιτεχνική ποιότητα και η αισθητική του χώρου, ο συνολικός χαρακτήρας και το ύφος τους έχει άμεση σχέση με τη συμπεριφορά των πολιτών μέσα σε αυτούς τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Είναι ακριβώς αυτά τα στοιχεία που μπορούν να καθορίσουν και να καθοδηγήσουν συμπεριφορές, θυμίζοντας διαρκώς πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος τους.

Η ανάγκη του σύγχρονου ανθρώπου για πλουραλισμό ερεθισμάτων και εικόνων, σίγουρα δεν εκτοπίζει την αναζήτηση μιας περιοχής σύζευξης και συμβίωσης με τον άλλον. Το στέκι παραμένει πόλος ζωής και η γειτονιά σημείο αναφοράς. Σήμερα οι πόλεις στις οποίες ζούμε, είναι εντελώς διαφορετικές από εκείνες του παρελθόντος. Ο δημόσιος χώρος έχει πάψει προ πολλού να εκπροσωπείται από την κεντρική πλατεία, τον κεντρικό δρόμο ή στις νεότερες εκδοχές του,

το βουλεβάρτο και τη στοά. Παρουσιάζεται σαν ένα πλέγμα τόπων ισχυρά διαφοροποιημένων τόσο ως προς τη μορφή όσο και ως προς τη χρήση τους. Ένα πλέγμα που σίγουρα όμως είναι το κοινό έδαφος όπου οι άνθρωποι πραγματοποιούν χρηστικές δραστηριότητες και καθημερινές εκδηλώσεις, που δίνει μια κοινότητα είτε αυτές αφορούν την καθημερινή ρουτίνα ή περιοδικές εκδηλώσεις.

Το δημόσιο αφορά όλους τους ανθρώπους σαν μια ολότητα, ανήκει στην κοινωνική συλλογικότητα. Ο δημόσιος χώρος λειτουργεί στις τρεις διαστάσεις και διαμορφώνεται τόσο από τα κτίρια που τον περιβάλλουν αλλά και τα τρισδιάστατα στοιχεία σε αυτόν (φωτιστικά, γλυπτά, δέντρα κ.λ.π.), όσο και από τους ίδιους τους ανθρώπους που τον χρησιμοποιούν και τον "ζούνε" καθημερινά.

1.2 Η σπουδαιότητα του Δημόσιου Χώρου σε Κοινωνικό Επίπεδο

Η κατασκευή του δημόσιου χώρου είναι μια κοινωνική διαδικασία με κοινωνιολογικά, περιβαλλοντικά, σχεδιαστικά και οικονομικά μεγέθη (παραδείγματος χάριν, Castles, το 1989 Davis, 1990 Harvey, 1990 Stilwell, 1993). Για αυτούς τους λόγους, τρία βασικά μεγέθη μπορούν να τονιστούν. Αυτά είναι η 'ιδιοκτησία' του δημόσιου χώρου, του ελέγχου της πρόσβασης στο δημόσιο χώρο, και οι καθορισμένες χρήσεις του.

Σε επίσημο θεσμικό επίπεδο, ο δημόσιος χώρος μπορεί να περιγραφεί από την άποψη των ακόλουθων οροθεσιών (White, 1996:46):

- κρατικός και με ανοικτή πρόσβαση στο κοινό (π.χ. λεωφόροι περπατήματος και προαύλια, πάρκα, παραλίες)
- κρατικός αλλά μερικοί περιορισμοί στην πρόσβαση και στη χρήση (π.χ. χώροι αθλήσεων, μερικές παραλίες, σχολικές αυλές)
- ιδιόχρηστος αλλά με ανοικτή πρόσβαση στο κοινό (π.χ. εμπορικά κέντρα, λεωφόροι)
- ιδιόχρηστος με αποκλειστικά ιδιωτική πρόσβαση (π.χ. λέσχες, περιοχές αναψυχής, γήπεδα του γκολφ).

Πρέπει έτσι να αναγνωριστεί ότι οι υπάρχουσες χρήσεις και οι αρχές της πρόσβασης στο χώρο ποικίλλουν ανάλογα με τη θεσμική λογική που περιβάλλει την κατασκευή του (π.χ. ιδιωτικό κέρδος, κοινοτικό όφελος). Μπορεί επίσης να παρατηρηθεί ότι ορισμένοι χρήστες του δημόσιου χώρου θα υιοθετήσουν μια προνομιακή θέση σε συγκεκριμένους τύπους δημόσιων χώρων, και ότι αυτό εξαρτάται από την τοποθεσία του, το χρόνο της ημέρας και τους λειτουργικούς

ρόλους που συνδέονται με τη χρήση του (π.χ. εκπαιδευτικοί ή εμπορικοί σκοποί).

Η μορφή του αστικού χώρου έχει διαμορφωθεί πλήρως από τις 'γραμμές' της οικονομικής ανάπτυξης και σχετικές με τη κοινωνική διαδικασία κατηγορίες κατά τη διάρκεια των τελευταίων 150 ετών. Οι τύποι των περιβλημάτων των σπιτιών και τα στοιχεία διαβίωσης σε μια γειτονιά, η αστυνόμευση στους δρόμους και τα διαφορετικά μοντέλα χρήσης των πάρκων και των πεζοδρομίων είναι πάντα συμπτώματα των ευρύτερων κοινωνικών τμημάτων και των διαφορών.

Όπου ζείτε είναι ένας σημαντικός δείκτης της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας (Gregory & Hunter 1995 Walmsely & Weinand, 1997). Ενώ οι σχέσεις κατηγορίας έχουν υποστηρίξει την κοινωνική δομή του χώρου (Katznelson, 1993), οι κοινωνικές σχέσεις του χώρου στη συνέχεια επίσης αντανακλώνονται στο γένος, στις 'φυλές' και στις εθνικές διαφορές, στο πώς οι διαφορετικές ομάδες μπορούν ή πρέπει να απολαύσουν τις δημόσιες περιοχές της πόλης (Sassen, 1993 Painter, 1992).

Ο ίδιος ο καθορισμός του δημόσιου χώρου έχει αποτελέσει το αντικείμενο πολλής αμφισβήτησης μεταξύ των διαφορετικών κατηγοριών, όπως ο σκοπός και η συμπεριφορά έχει κριθεί ότι πρέπει να είναι τα κατάλληλα μέσα σε οποιοδήποτε τέτοιο χώρο (Worpole & Greenhalgh, 1996). Στο Αυστραλιανό πλαίσιο, παραδείγματος χάριν, η παράδοση της εργατικής τάξης να χρησιμοποιεί το δρόμο ως πολυσύνθετο κοινωνικό μέρος, είναι από καιρό μια πηγή ανησυχίας των μεσαίων τάξεων.

Ο Finch (1993: 76) περιγράφει πώς ο δρόμος ως πολυσύνθετο μέρος μετασχηματίστηκε αρχιτεκτονικά και κοινωνικά σε μια περιορισμένη και ρυθμισμένη θέση με την εμφάνιση του προσανατολισμένου στην κεφαλαιοκρατία καταναλωτή. Οι νέες ευρύτερες λεωφόροι επέτρεψαν τους πλανόδιους πωλητές, και ήταν πραγματικά συνδεδεμένος με τη χρήση της μεσαίας τάξης και τους εμπορικούς σκοπούς: 'Ο πρόσφατος 19ος αιώνας που το κοσμοπολίτικο οδικό τοπίο οδήγησε τις γυναίκες έξω από τα προάστια, μετέτρεψε τις αγορές σε δραστηριότητα ελεύθερου χρόνου που απορροφά ολόκληρη την ημέρα, και δημιουργήθηκε η 'κοινή γυναίκα' μεταξύ της ευπόληπτης μεσαίας και της εργατικής τάξης.

Η τροποποίηση της εικόνας της πόλης εμφανίστηκε ταυτόχρονα με τις σημαντικές αλλαγές στα σχέδια παραγωγής και κατανάλωσης της κοινωνίας. Οι λεπτομερώς καθορισμένες χρήσεις για τους δρόμους, η παρουσία θηλυκών αγοραστών, και η καθιέρωση των ιδιαίτερων περιοχών όπως οι σιδηροδρομικοί σταθμοί και τα δημόσια πάρκα στους οποίους όλες οι κατηγορίες που ήταν παρούσες ήταν ουσιαστικά νέα χαρακτηριστικά γνωρίσματα στην ανασύνθεση της ζωής των πόλεων.

Οι δημόσιοι χώροι έχουν αλλάξει στην έννοια και το σχέδιο κατά τη διάρκεια των ετών, ανάλογα με την κάμψη και τη ρευστότητα της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής διαμάχης. Στην παρούσα εποχή, η κοινωνική κατασκευή του δημόσιου χώρου εξουσιάζεται από μια σειρά αλληλένδετων εξελίξεων. Ο πρώτος αυτών είναι η άνοδος του καταναλωτισμού ως σημαντικό και μείζον παγκόσμιο φαινόμενο. Η κατανάλωση - που καθορίζεται εδώ ως αγορά των αγαθών και των υπηρεσιών (προϊόντα) - έχει γίνει η κυρίαρχη δημόσια αξία στη κοινωνική ζωή, τουλάχιστον από την άποψη που απεικονίζουν τα ΜΜΕ. Η βιωσιμότητα των πόλεων απεικονίζεται όλο και περισσότερο ως εξαρτώμενη από την παροχή συγκεκριμένων αστικών περιοχών που είναι κοσμοπολίτικες, με φιλικά προς τον καταναλωτή εδάφη στα οποία μπορεί να ζει, και συγκεκριμένες περιοχές με μεγάλα συγκροτήματα ψυχαγωγίας και πολυπληθή καταστήματα.

Ο δεσμός αγοραστή-πωλητή εμφανίζεται τώρα να είναι η πλήμνη γύρω από την οποία η κοινωνική ζωή προορίζεται να στραφεί. Αυτό απεικονίζεται στην πολιτική και στους προγραμματισμένους στόχους που έχουν ως σκοπό να προσελκύσουν λιανική πώληση και βασισμένες στις υπηρεσίες επιχειρήσεις σε κεντρικά εμπορικά κέντρα και σημαντικά περιφερειακά κέντρα. Η ανάπτυξη είναι κυρίαρχη, και οι εμπορικά δημιουργημένες θέσεις παρά τους δημόσιους σχεδιασμένους χώρους έχουν έρθει για να εξουσιάσουν.

Η παροχή προνομίων στην κατανάλωση και στην εμπορική δραστηριότητα έχει επιταχυνθεί τα τελευταία χρόνια μέσω της ιδιωτικοποίησης του χώρου. Αυτή η ιδιωτικοποίηση εμφανίζεται σε διάφορα μέτωπα. Παραδείγματος χάριν, συνδέεται με την ιδιωτικοποίηση των λειτουργιών, όπως το να μην συμβάλει στην συντήρηση και διαχείριση των δημόσιων πάρκων. Συνδέεται με την απόσυρση της αναγκαίας κρατικής οικονομικής ενίσχυσης για ορισμένες υπηρεσίες, όπως με τη στέγαση κοινής ωφελείας και τις επαρχιακές υπηρεσίες τραίνων. Είναι συνδεδεμένη με την εκποίηση των κυβερνητικών υπηρεσιών στις ιδιωτικές εταιρείες, όπως με την οδοποιία και τις δημόσιες συγκοινωνίες. Η ιδιωτικοποίηση αναφέρεται επίσης στη δυνατότητα των μεγάλων εταιριών να αγοράζουν εξ' ολοκλήρου τους δημόσιους χώρους, μέσω των κρατικών εγγυήσεων των κερδών ή ολόκληρης της αγοράς, όπως με τις σχολικές περιοχές.

Η ιδιωτικοποίηση σημαίνει στην ουσία κάνεις τον χώρο ιδιωτικό. Και το να το κάνεις ιδιωτικό σημαίνει να μεταφέρεις την αποτελεσματική ιδιοκτησία και τον έλεγχο από τα δημόσια χέρια στα ιδιωτικά, να δεις τους λειτουργικούς σκοπούς των δημόσιων χώρων και την ευκολία στους εμπορικούς παρά κοινοτικούς όρους. Η βιωσιμότητα δεν νοείται από την άποψη της ικανοποίησης μιας ιδιαίτερης κοινωνικής ανάγκης είναι ένα πλεονέκτημα κόστους οικονομικού υπολογισμού. Ούτε η υπευθυνότητα αναλύεται με τον ίδιο τρόπο. Για το κατώτατο σημείο η γραμμή είναι η εντολή του λογιστή, όχι της κοινότητας.

Αυτό προκύπτει από τα μεγάλα ζητήματα όσον αφορά τον από κοινού προγραμματισμό, τους συμβουλευτικούς μηχανισμούς και τη ρυθμιστική επιβολή των αρχών δημοσίου ενδιαφέροντος.

Κάτω από την ιδιωτικοποίηση, είναι 'ο πελάτης' που μετρά. Ακόμα κι έτσι, σε πολλές περιπτώσεις ο σχεδιασμός των κεντρικών τετραγώνων, των λεωφόρων και των εμπορικών συγκροτημάτων λειτουργεί καλύτερα για τις κοινότητες, όπως βλέπουμε σε περιπτώσεις όπου περισσότεροι άνθρωποι συναθροίζονται για επιδείξεις μόδας λόγω των δραστηριοτήτων σε τέτοια μέρη, από τις οποίες δεν είναι όλες εμπορικά βασισμένες. Η εμπορικότητα σε τέτοια μέρη δεν σημαίνει ότι κάποιος μπορεί πάντα να προβλέψει πώς οι άνθρωποι θα τις χρησιμοποιήσουν, τι είδους δραστηριότητες πραγματοποιούνται και πού τα είδη των σχέσεων διαμορφώνονται.

(Beattie και Lehmann (1994: 79):

Όχι μόνο οι προθέσεις σχετικά με τη δημόσια και ιδιωτική χρήση του χώρου έχουν συχνά απροσδόκητες εκβάσεις αλλά υπάρχει ένας βαθμός μη προβλεψιμότητας και για τα πράγματα που οι άνθρωποι κάνουν σε δημόσιους χώρους. Στην πραγματικότητα οι άνθρωποι σπάνια κάνουν αυτά που αναμενόταν να κάνουν και είναι το απροσδόκητο που είναι πιο ενδιαφέρον.

Ενώ οι αθέλητες συνέπειες και τα κοινοτικά οφέλη μπορούν να προκύψουν από συγκεκριμένες κατασκευές, η λογική πίσω από τον προγραμματισμό και το σχέδιο εντούτοις περιορίζουν αυστηρά τα είδη δραστηριοτήτων που πιθανών θα συμβούν.

Η ιδιωτικοποίηση της πόλης υπονοεί την ίδια στιγμή έναν επανασχηματισμό των βασικών κοινωνικών σχέσεων και των δημόσιων αξιών.

Ένα τρίτο χαρακτηριστικό γνώρισμα που χαρακτηρίζει ένα μεγάλο μέρος της διαδικασίας της αστικής ανανέωσης και αναδιαμόρφωσης είναι αυτό της ενδυνάμωσης του ελέγχου του δημόσιου χώρου. Πάλι, αυτό λαμβάνει διάφορες μορφές. Αυτό φαίνεται στα παραδείγματα των περιορισμένων προαστίων και των αστικών φρουριών. Επιπλέον, ο φόβος του εγκλήματος, και τα ιδιωτικοποιημένα μέσα ασφάλειας, έχουν γίνει από μόνα τους προϊόντα, πωλώντας εφημερίδες και συγκεκριμένα προϊόντα για εκείνους που επιθυμούν να πληρώσουν. Έτσι ο αστικός προγραμματισμός είναι συνυφασμένος με την πρόληψη του εγκλήματος και την αξιολόγηση της ασφάλειας.

Σε αυτό μπορούμε να προσθέσουμε μερικές παρατηρήσεις σχετικά με την προστασία των εμπορικών επιχειρήσεων. Ο Felson (1987), παραδείγματος χάριν, μιλά για την εμφάνιση της μεγάλης συγκέντρωσης στα αστικά κέντρα στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου η εξάρτηση για το αυτοκίνητο έχει οδηγήσει στην προσθήκη συγκεκριμένων εγκαταστάσεων (π.χ. εμπορικά καταστήματα και

εμπορικά κέντρα) οι οποίες παρεμβάλλονται ανάμεσα στα σπίτια και στις επιχειρήσεων και στις μεγαλύτερες κοινωνίες.
Ο αστικός χώρος, σε αυτό το σενάριο, κατανέμεται σε ένα μεγάλο σύνολο εταιριών που, στη συνέχεια, θα έπρεπε (και πρέπει) να είναι αρμόδιο για την οργάνωση των καθημερινών μετακινήσεων, συμπεριλαμβανομένης και της ασφάλειας. Για την επικράτηση τέτοιων εγκαταστάσεων πρέπει οι αρχιτέκτονες, οι αρμόδιοι για το σχεδιασμό ασφάλειας και οι διευθυντές εγκαταστάσεων που συνδέονται με αυτά τα συγκροτήματα να γίνονται οι υπεύθυνοι στη διαδικασία πρόληψης του εγκλήματος.

2. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η θεωρία οπτικό πεδίο - καταφύγιο (Appleton 1975) είναι βασισμένη στη θεωρία των βιότοπων (Δαρβίνος 1958) που δηλώνει ότι η δυνατότητα να δεις (οπτικό πεδίο) χωρίς να σε δουν (καταφύγιο) είναι βασική για πολλές βιολογικές ανάγκες. Σύμφωνα με τον Appleton, η δυνατότητα να δεις χωρίς να σε βλέπουν αυξάνει την αίσθηση ασφάλειας που αυξάνει την συναισθηματική ευχαρίστηση μέσα στο περιβάλλον. Οι Wekerle και Egan (1991) δηλώνουν ότι το αίσθημα της ασφάλειας είναι απαραίτητο για τα συναισθήματα της απόλαυσης και της άνεσης στον αστικό ανοιχτό χώρο. Οι υποθετικοί παράγοντες του Appleton - το οπτικό πεδίο και το καταφύγιο - είναι γνωστοί για το ότι έχουν επιπτώσεις στο αίσθημα των ανθρώπων για το πόσο ασφαλές εμφανίζεται να είναι ένα περιβάλλον.

Οι πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι η προσωπική ασφάλεια είναι ένας κρίσιμος παράγοντας των επιλογών τρόπου ζωής, και το έγκλημα λέγεται ότι είναι ένα από τα κύρια προβλήματα που απειλούν την ποιότητα της αστικής ζωής (Newport, 2002 Noll, 2000 Park, Curtice, Thomson, Jarvis και Bromley, 2001). Οι μελέτες δείχνουν ότι η πραγματική προσωπική ασφάλεια μπορεί να διαφέρει από την αντιληπτή προσωπική ασφάλεια, αλλά από την άποψη των περιορισμών της συμπεριφοράς, είναι αντιληπτός ο κίνδυνος που την επηρεάζει. Αυτό αναγκάζει τους ανθρώπους να αποφεύγουν τα μέρη που συνδέονται με τον προσωπικό τους κίνδυνο. (Keane, 1998 Riger και Gordon, 1981). Κατά συνέπεια η αντίληψη για τον κίνδυνο σε οποιοδήποτε αστικό δημόσιο χώρο παίζει σημαντικό ρόλο στην ανθρώπινη αλληλεπίδραση με το περιβάλλον.

Ο Gardiner (1976, 1978) διαπίστωσε ότι το φυσικό περιβάλλον διαδραματίζει έναν σημαντικό ρόλο μέσα στην εγκληματική δραστηριότητα επηρεάζοντας το πώς και από ποιους μια περιοχή χρησιμοποιείται. Υπάρχει μια σύνδεση μεταξύ της οργάνωσης του περιβάλλοντος και της ευκαιρίας για έγκλημα. Τα εγκλήματα ενάντια στους ανθρώπους εμφανίζονται επίσης συχνότερα εκεί που είναι χαμηλή η πιθανότητα να γίνουν αντιληπτά (Newman, 1980). Πολλές μελέτες αναλύουν τις συνδέσεις μεταξύ των διαφορετικών φυσικών χαρακτηριστικών γνωρισμάτων του αστικού περιβάλλοντος και του αντιληπτού κινδύνου (Fisher και Nasar, 1992 Herzog και Kutzli, 2002 Nasar και Jones, 1997 Newman και Franck, 1982). Κατά συνέπεια, αναγνωρίζεται ότι τα φυσικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα και η χωρική οργάνωση ενός αστικού περιβάλλοντος συνδέονται με την αντίληψη για την ασφάλεια.

Παραδείγματος χάριν, οι αποφάσεις για τον προγραμματισμό πρέπει να παρθούν λαμβάνοντας υπόψη και τους παράγοντες που μειώνουν την ύπαρξη του εγκλήματος στα δεδομένα περιβάλλοντα και στους ψυχολογικούς παράγοντες που αφορούν το αίσθημα για την

ασφάλεια ή τον κίνδυνο (Loewen, Steele, Suedfeld, 1993). Η θεωρία του Appleton χρησιμοποιεί μια εμπειρική και στρατηγική προσέγγιση που είναι βασισμένη στις αντιλήψεις για την προσωπική ασφάλεια, έτσι ώστε να εξηγήσει τις ανθρώπινες περιβαλλοντικές προτιμήσεις (Appleton, 1975, 1984). Κατά συνέπεια, η εμπειρία και η στρατηγική της θεωρίας βοηθάει τους σχεδιαστές να καταλάβουν το συναισθηματικό επίπεδο της ασφάλειας που επικρατεί στα ανθρώπινα όντα όσον αφορά το άμεσο περιβάλλον τους.

Σύμφωνα με τον Nasar (2000), τα χαρακτηριστικά που παρέχουν οπτικό πεδίο και προστασία εξετάζονται στο πρώτο στάδιο του σχεδίου των αποκαλούμενων 'hot spots of fear'. Μερικά παραδείγματα των 'καυτών σημείων' είναι τα γκαράζ, οι χώροι στάθμευσης, το μέτρο, τα δημόσια πάρκα, και οι στάσεις δημόσιων μέσων μεταφοράς. Κατά συνέπεια, είναι σημαντικό να μελετηθεί το οπτικό πεδίο και η προστασία σχεδιάζοντας τους αστικούς δημόσιους χώρους.

οπτικό πεδίο - ορατότητα
(πόσο βλέπω) - (πόσο με βλέπουν)
-στροφή -διάφανος φράχτης
-όχι σταυροδρόμι-περίπτερο
-δέντρα - όχι περαστικοί

οπτικό πεδίο - ορατότητα
(πόσο βλέπω) - (πόσο με βλέπουν)
-στροφή -ημιδιάφανος φράχτης
-όχι σταυροδρόμι- όχι περίπτερο
-όχι δέντρα - περαστικοί

2.1 Το Αίσθημα Ασφάλειας των Πολιτών

2.1.1 Θεωρίες για το Αίσθημα Ασφάλειας

Η σχέση μεταξύ της σχεδίασης του χώρου και της ασφάλειας έχει μελετηθεί από πολλούς ερευνητές τις τελευταίες δεκαετίες, ως μια προσπάθεια να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής στις μεγάλες πόλεις. Ερευνώντας πως τα χαρακτηριστικά του χώρου – συνδυασμένα με την κοινωνική δομή – επηρεάζουν την εγκληματικότητα, οι ερευνητές έχουν προτείνει διαφορετικές προσεγγίσεις για να βελτιώσουν την πραγματική και την αντιληπτή ασφάλεια.

Ο αστικός χώρος μέσω της μορφής και της λειτουργίας του παίζει ένα σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των κοινωνικών φαινομένων.

Η αστική φτώχεια, η εγκληματικότητα, ο διαχωρισμός και άλλες κοινωνικές δυσφορίες είναι ξεκάθαρο ότι εξαρτώνται από την διαμόρφωση του χώρου, τον αστικό προγραμματισμό και σχεδιασμό. Πολλές μελέτες επικεντρώνονται σε αυτές τις σχέσεις προσπαθώντας να τις κωδικοποιήσουν και να κατανοήσουν τις παρακάτω ερωτήσεις:

Πώς η γεωμετρία του οδικού δικτύου και το επίπεδο ολοκλήρωσης της κάθε υποπεριοχής μέσα στον αστικό ιστό επηρεάζει το αστικό έγκλημα;

Πώς ο σχεδιασμός των δρόμων και των δημόσιων χώρων σχετίζεται με τα παρατηρηθέντα πρότυπα εγκληματικότητας; Πώς επηρεάζονται αυτά τα πρότυπα από μια βελτίωση της ποιότητας του αστικού χώρου μέσω αστικών προγραμμάτων αναγέννησης, από την βελτίωση του φωτισμού των δρόμων κτλ;

Με ποιό τρόπο η αστική πυκνότητα ή το μίγμα των διαφορετικών χρήσεων γης έχουν επιπτώσεις στα εγκληματικά πρότυπα και στον αστικό διαχωρισμό;

Jane Jacobs 'eyes on the street'

Το 1961 η Jane Jacobs, στο βιβλίο της 'Death and life of great American cities', πρότεινε τους οικονομικούς πόρους των πόλεων για την αντιμετώπιση του φόβου και της ανασφάλειας. Σύμφωνα με αυτά που υποστηρίζει, ένας αποτελεσματικός τρόπος για να μειωθούν τα εγκληματικά γεγονότα και ο φόβος του εγκλήματος θα ήταν να πολλαπλασιαστούν τα 'μάτια στους δρόμους', εννοώντας την αύξηση της φυσικής επιτήρησης στον χώρο. Αυτό θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί:

1. Με την βέλτιστη χρήση των δρόμων, που σε χωρικούς όρους σημαίνει να εφαρμοστούν μέσω α. της διεύρυνσης της ποικιλομορφίας των χρήσεων γης και β. ενίσχυση της μετακίνησης για τους πεζούς, και
2. Την κοινωνική αλληλεπίδραση μεταξύ των γειτόνων, που σε χωρικούς όρους σημαίνει να εφαρμοστούν μέσω α. Της μικρής κλίμακας των αστικών τετραγώνων και β. Της σαφούς οροθεσίας μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου χώρου.

Η βασική ιδέα της Jacob ήταν ότι ένας χώρος είναι ασφαλής όταν είναι γεμάτος με ανθρώπους που τον χρησιμοποιούν: ξένοι που παρέχουν προστασία στον χώρο και κάτοικοι που έχουν μερικές φορές μια ενεργό ζωή στη γειτονιά τους και άλλες φορές κοιτούν με ενδιαφέρον από τα παράθυρά τους τις ενέργειες των άλλων ή τους περαστικούς. Η Jacob είχε θέσει τη βάση για την εφαρμογή του αστικού σχεδίου για την πρόληψη του εγκλήματος και η εργασία της που καλείται ευρέως από τις επόμενες προσεγγίσεις του ζητήματος, έχει επικριθεί για τον αιρετισμό της, ειδικά σχετικά με τις σκέψεις της

για τον περιορισμό των ανοιχτών χώρων, την κριτική της για τη στέγαση κοινής ωφελείας, και για την περιβαλλοντική αιτιοκρατία.

Oscar Newman 'defensible space'

Το 1972 ο Oscar Newman πρότεινε τη θεωρία του 'defensible space'(δηλαδή του υπερασπίσιμου χώρου) για να αυξήσει το αίσθημα της ασφάλειας των κατοίκων των αστικών περιοχών και για να αποτρέψει τη εγκληματική δραστηριότητα. Ο υπερασπίσιμος χώρος ήταν κυρίως μια δισδιάστατη έννοια, δηλαδή:

- a. η ικανότητα του χώρου να δημιουργηθούν αντιληπτές ζώνες των εδαφικών επιρροών. Αυτό θα ήταν δυνατό μέσω της κλιμάκωσης του ιδιωτικού χώρου, κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι δημόσιοι χώροι επρόκειτο να εισχωρήσουν στους παρακείμενους ιδιωτικούς χώρους, με συνέπεια ο αστικός χώρος να οργανώνεται στους καθορισμένους με σαφήνεια τομείς και να χρησιμοποιείται από συγκεκριμένους χρήστες. Οι κάτοικοι θα φρόντιζαν ολόκληρο τον χώρο, και το δικό τους κτίριο αλλά και τον δημόσιο χώρο γύρω από αυτόν, γεγονός που ψυχολογικά θα γινόταν αντιληπτό ότι ανήκει στα εδαφικά τους δικαιώματα. Οι ξένοι, οι οποίοι σε κάθε περίπτωση θα γίνονταν εύκολα αντιληπτοί, αναμενόταν ότι θα διστάσουν να εισέλθουν σε έναν καλοδιατηρημένο ιδιωτικό ή τουλάχιστον ένα μέρος που φαίνεται σαν ιδιωτικό, πόσο μάλλον να διαπράξουν ένα έγκλημα εκεί.
- b. η ικανότητα του χώρου να παρέχει ευκαιρίες επιτήρησης για τους κατοίκους, όπως η εφαρμογή των διαφανών οικοδομικών υλικών, ο φωτισμός, η τοποθέτηση μπροστινών εισόδων κατά μήκος της οδού και των κοινής χρήσης οικοδομικών χώρων για να διευκολύνει την παρατήρηση από το εξωτερικό. Η αίσθηση του να είσαι συνέχεια ορατός μικραίνει τον φόβο των κατοίκων, επειδή γνωρίζουν ότι ένας πιθανός παραβάτης είναι εύκολα ορατός και αναγνωρίσιμος.

Εν συντομία, με τον 'υπερασπίσιμο χώρο' ο Newman πιστοποίησε τον αποκλεισμό των χώρων και των ανθρώπων για να μειώσει το φόβο και το πραγματικό έγκλημα. Αν και οι προτάσεις του Newman έχουν βρεί μια αυξανόμενη αποδοχή, ειδικά από τον αγγλο-αμερικάνικο άξονα, και στη θεωρία του αστικού σχεδίου και στην πράξη, επικρίθηκε για την περιβαλλοντική αιτιοκρατία και για την ασυμφωνία με τα σύγχρονα αιτήματα για μια ανοικτή κοινωνία.

Bill Hillier 'space-syntax theory'

Στα πλαίσια της 'space-syntax theory' (δηλαδή την θεωρία της σύνταξης του χώρου), ο Bill Hillier πρότεινε την έννοια της 'εικονικής κοινότητας' για να εξετάσει το αίσθημα της ανασφάλειας για το

έγκλημα και το ίδιο το έγκλημα. Η εικονική κοινότητα θεωρείται προϊόν της διαμόρφωσης του χώρου, δεδομένου ότι το τελευταίο οργανώνει την κοινή παρουσία των ανθρώπων μέσω της διατήρησης, τη μετακίνησης και της διανομής των χωρικών χρήσεων γενικά.

Οι συναντήσεις των ανθρώπων χαρακτηρίζονται από τη δομή που αναφέρεται στις ανθρώπινες κατηγορίες, π.χ. κάτοικοι-ξένοι, άντρες-γυναίκες κτλ – και την πυκνότητα – η οποία αναφέρεται στην ποσότητα των συναντήσεων. Μέσω της σύνταξης του χώρου, οι συναντήσεις των ανθρώπων, από την άποψη της δομής και της πυκνότητας, μπορούν να αφομοιωθούν, γεγονός το οποίο είναι αποφασιστικό για την κατασκευή ή την καταστροφή του αισθήματος του φόβου στον χώρο σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα εάν οι συναντήσεις θα οδηγήσουν στην κοινωνική αλληλεπίδραση ή όχι.

Κατά αυτόν τον τρόπο ο Hillier επιδιώκει την επίδραση των 'ματιών στο δρόμο', στις καθαρά χωρικές τεχνικές. Επικρίνει 'τον υπερασπίσιμο χώρο' του Newman υποστηρίζοντας ότι ο τύπος της αστικής ασφάλειας εξαρτάται από την παρουσία ξένων καθώς επίσης και των κατοίκων και επομένως είναι πιο σύνθετος από 'τον υπερασπίσιμο χώρο'. "Αυτό που συμβαίνει πραγματικά είναι ότι η φυσική κυκλοφορία των ξένων διατηρεί τη φυσική επιτήρηση στον χώρο, ενώ οι μόνιμοι κάτοικοι, μέσω των εισόδων και των παραθύρων τους, διατηρούν την φυσική επιτήρηση των ξένων που κινούνται".

Hunter 'incivilities theory'

Η 'αγενής θεωρία' του Hunter και η σχετική θεωρία των 'σπασμένων παραθύρων' του Wilson και του Kelling εμπλέκουν τις φυσικές και τις κοινωνικές αγένειες, ως σημάδια κοινωνικής διαταραχής, στην έμπνευση του φόβου. Οι κοινωνικές αγένειες περιλαμβάνουν άτομα ή ομάδες που πίνουν, μεθάνε ή κάνουν χρήση ναρκωτικών σε δημόσιους χώρους, που παρενοχλούν στον δρόμο, θορυβώδη παιδιά και διαφωνίες μεταξύ των γειτόνων. Οι φυσικές αγένειες περιλαμβάνουν τους καλοδιατηρημένους χορτοτάπητες, τους θάμνους και τις αυλές, τα καθαρά σκαλιά και τα πεζοδρόμια και τις αλάνες, τα καλοβαμμένα σπίτια, τα καθαρά παράθυρα, τις καλοδιατηρημένες δημόσιες εγκαταστάσεις ή τις παιδικές χαρές. Εντούτοις, οι δύο προσεγγίσεις διαφοροποιούνται η μια από την άλλη. Σύμφωνα με τον Hunter οι αγένειες προκαλούν το φόβο άμεσα. Οι Wilson και Kelling υποστηρίζουν ότι οι αυξανόμενες αγένειες εμπνέουν τον φόβο, και οδηγούν στη μείωση του άτυπου κοινωνικού ελέγχου και έτσι της αύξησης του εγκλήματος, γεγονός το οποίο προκαλεί στη συνέχεια περισσότερο φόβο. Έτσι, ο Wilson και ο Kelling διαφοροποιούνται από τον Hunter στα εξής:

1. το έγκλημα και οι αγένειες είναι έμμεσα αντί άμεσα συνδεδεμένα και
2. ο φόβος μπορεί να προκαλέσει περισσότερο έγκλημα

Οι επόμενες έρευνες έχουν δείξει ότι οι συνδέσεις μεταξύ των αντιληπτών και πραγματικών αγενειών δεν είναι με κανένα τρόπο απλές, λόγω της κοινωνικοοικονομικής παραμέτρου.

Η προσέγγιση CPTED (Crime Prevention Through Environmental Design, δηλαδή, πρόληψη εγκλήματος μέσω του περιβαλλοντικού σχεδίου) προκύπτει, σύμφωνα με μερικούς, σαν κοινωνικο-φυσική προοπτική με τον καθορισμό του 'υπερασπίσιμου χώρου' σε ένα πιο κοινοτικό επίπεδο και μια ολιστική προσέγγιση ή, σύμφωνα με άλλους, ως ποσό ενός μικρού αριθμού στρατηγικών και προσεγγίσεων, βασισμένοι απλώς στη θεωρία ότι το κατάλληλο σχέδιο και η αποτελεσματική χρήση του χτισμένου περιβάλλοντος μπορούν να μειώσουν το έγκλημα, να μειώσουν το φόβο του εγκλήματος, και να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής. Οι στρατηγικές χτισμένου περιβάλλοντος που χρησιμοποιούνται από το CPTED είναι:

1. Η εδαφικότητα είναι βασισμένη στην υπόθεση ότι οι άνθρωποι προστατεύουν το διάστημα που ορίζουν ως δικό τους και κατέχουν έναν αναπτυγμένο σεβασμό του εδάφους των άλλων. Τα εδαφικά μέτρα ενίσχυσης κάνουν τον κανονικό χρήστη να αισθανθεί ασφαλής και καταστούν τον πιθανό παραβάτη ενήμερο για ένα πιθανό ρίσκο σύλληψης. Υποστηρίζεται ότι η εδαφικότητα επηρεάζει επίσης την αίσθηση της κοινότητας, με την επιβολή της χρήσης των υπαίθριων χώρων, οι οποίοι φαίνονται να είναι ασφαλής (π.χ. δέντρα και συναντήσεις στους υπαίθρια κοινούς χώρους, ως σημάδια της εδαφικότητας, παρέχουν μια αίσθηση ασφαλείας να νομιμοποιηθούν οι χρήστες, οι οποίοι αλληλεπιδρούν μεταξύ τους.) Οι φράχτες, οι όμορφοι κήποι, οι πινακίδες, ο φωτισμός, η καλή συντήρηση και ο εξωραϊσμός είναι μερικά φυσικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα που μπορούν να εκφράσουν την ενεργό ιδιοκτησία.
2. Φυσική επιτήρηση, η οποία σημαίνει τη δυνατότητα της επίβλεψης των 'επικίνδυνων' χώρων από τους κατοίκους ή τους περαστικούς. Συμπεριλαμβανομένης της διαμόρφωσης των φυσικών χαρακτηριστικών γνωρισμάτων με τρόπους τέτοιους ώστε να μεγιστοποιηθεί η ορατότητα, π.χ. με τη χρήση διαφανών επιφανειών, με την αποφυγή των οπτικών εμποδίων, με τον αποδοτικό φωτισμό, η φυσική επιτήρηση ενισχύει το συναίσθημα της ασφάλειας των νόμιμων χρηστών και το φόβο της σύλληψης για τους πιθανούς εγκληματίες. Οι φρουροί και το CCTV μπορούν επίσης να έχουν έναν συμπληρωματικό ρόλο.

3. Ο φυσικός έλεγχος δικαιώματος εισόδου ή επίσκεψης, είναι μια φυσική μέθοδος που στοχεύει να αποθαρρύνει τους πιθανούς καταχραστές του χώρου και να κάνει τους εγκεκριμένους χρήστες να νιώθουν ασφαλέστεροι. Μπορεί να κυμανθεί από την παρουσία ενός γείτονα στην μπροστινή αυλή ως την τοποθέτηση φυσικών εμποδίων, συσκευών ασφάλειας και ανθεκτικών υλικών για να περιορίσει την είσοδο.
4. Οι κοινοτικές δραστηριότητες υποστήριξης μπορούν να γίνονται στους συγκεκριμένους δημόσιους χώρους, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η χρήση του χώρου από τους κατοίκους. Με το να καταστήσει τους ξένους ευπροσδιόριστους και ενθαρρύνοντας την αίσθηση της κοινότητας, παρέχει το αίσθημα της ασφάλειας στους μόνιμους κατοίκους.
5. Η διατήρηση των κτηρίων και η συντήρηση των χώρων μπορούν να μειώσουν το έγκλημα και το φόβο του εγκλήματος.

Η νέα προσέγγιση της αστικοποίησης στον αστικό προγραμματισμό έχει αντιμετωπίσει το ζήτημα της πρόληψης εγκλήματος, που περιέχει τη μείωση του πραγματικού εγκλήματος και του φόβου του εγκλήματος. Το νέο κίνημα της αστικοποίησης τάσσεται υπέρ της επανεφεύρεσης των θετικών αξιών των παραδοσιακών μορφών της αστικής διαβίωσης. Οι κατευθυντήριες αρχές της είναι η μετακίνηση των πεζών, η συγκοινωνία, η μικτή χρήση και η ποικιλομορφία, η αυξανόμενη πυκνότητα, οι μικρές αστικές κλίμακες, οι μεταβατικές ζώνες από το ιδιωτικό στο κοινό. Μια πόλη σχεδιασμένη με αυτούς τους όρους μπορεί να επιτύχει ένα ασφαλές και βιώσιμο περιβάλλον και να παρέχει ποιότητα ζωής. Στον πυρήνα αυτής της προσέγγισης υπάρχει η έννοια της 'κοινότητας'. Η επίδραση της 'κοινότητας', η οποία παρέχει υποστήριξη και ταυτότητα στα μέλη της, πρόκειται να αντιμετωπίσει το φόβο του εγκλήματος και το ίδιο το έγκλημα. Η πρακτική της νέας αστικοποίησης έχει επικριθεί για τη συμβολή της στην τάση της ιδιωτικοποίησης του δημόσιου χώρου και στον κοινωνικό-χωρικό διαχωρισμό και τον αποκλεισμό, παρά τις προκηρύξεις της θεωρίας του για την κοινωνικότητα.

Όλες οι υπάρχουσες προσεγγίσεις έχουν επικριθεί για περιβαλλοντική αιτιοκρατία και για την μη επίτευξη της κάλυψης του επιστημολογικού κενού που είναι σχετικό με τους τρόπους που ο χώρος και οι σχετικές επιστήμες του είναι συνδεδεμένα με την ανθρώπινη συμπεριφορά και την κοινωνική διαδικασία. Αυτό έχει οδηγήσει σε διφορούμενα αποτελέσματα, δεδομένου ότι οι προτεινόμενες προτάσεις μπορούν να περιορίσουν το έγκλημα και το φόβο του εγκλήματος ευδιακρίτως, και από την άποψη των χωρικών θέσεων και των κοινωνικών πληθυσμών. Εντούτοις, μακροπρόθεσμα ο φόβος παραμένει ανεπηρέαστος και μπορεί να αυξηθεί. Πρέπει να αναγνωριστεί, ότι υπάρχει μια προσπάθεια να υπερνικηθούν τα φυσικά όρια του χώρου και να κατανοηθεί η κοινωνική φύση του, συχνά μέσω της χωρικής επιβολής της 'κοινότητας', η οποία τελευταία έχει έναν ρόλο στο φόβο. Εντούτοις, αυτές οι προσπάθειες

είτε έχουν μεταφραστεί στην πράξη αποκλειστικά και στις κατασκευές, ή δεν έχουν αντιμετωπιστεί ποτέ, από τη βάση της θεωρίας τους, οι πραγματικοί καθοριστικοί παράγοντες.

2.1.2 Ιδανικά χαρακτηριστικά της ασφάλειας στον αστικό δημόσιο χώρο

Ο Carr, ο Francis, ο Rivlin και η Stone (1992) περιγράφουν τρεις αρχικές αξίες οι οποίες καθοδηγούν την εξέλιξη της ανθρώπινης εξέλιξης. Πιστεύουν έντονα ότι οι δημόσιοι χώροι πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των κατοίκων, να είναι δημοκρατικοί, και ευνοϊκοί για τις ανθρώπινες σχέσεις. Οι καλώς ανταποκρινόμενοι χώροι περιγράφονται ως εκείνοι που σχεδιάζονται και κατορθώνουν να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες των χρηστών τους. Οι αρχικές ανάγκες που οι άνθρωποι επιδιώκουν να ικανοποιήσουν στο δημόσιο χώρο είναι η άνεση, η χαλάρωση, η ενεργή και ενεργητική δέσμευση, και η κοινωνικοποίηση. Οι δημόσιοι χώροι προστατεύουν τα δικαιώματα των ομάδων χρηστών. Είναι προσιτοί σε όλες τις ομάδες και επιτρέπουν την ελευθερία της δράσης αλλά και της προσωρινής διεκδίκησης και την ιδιοκτησίας (Carr, Francis, Rivlin και Stone, 1992, σελ. 19, 20). Οι ευνοϊκοί χώροι ορίζονται ως οι χώροι που επιτρέπουν στους ανθρώπους να κάνουν ισχυρές συνδέσεις μεταξύ των χώρων, της προσωπικής τους ζωής, και του γύρω κόσμου. Συνδέονται στο φυσικό και κοινωνικό τους φάσμα. Αυτές οι συνδέσεις μπορούν να είναι στο παρελθόν ή στο μέλλον κάποιου, σε μια φιλική ομάδα, στον πολιτισμό ή στην ιστορία, στις βιολογικές και ψυχολογικές πραγματικότητες, ή ακόμα και σε άλλους κόσμους. Ένας συνεχώς χρησιμοποιούμενος δημόσιος χώρος με τις αναμνήσεις του δίνει την αίσθηση προσωπικής συνοχής κάποιου σε έναν μεταβαλλόμενο με γρήγορους ρυθμούς κόσμο (Francis και Hester, 1990). Από τη συγκέντρωση των επικαλυπτόμενων μνημών της μεμονωμένης και κοινής εμπειρίας, ένας χώρος γίνεται σεβαστός σε μια κοινότητα (Carr, Francis, Rivlin και Stone, 1992, σελ. 20). Κατά συνέπεια είναι σημαντικό το ότι οι δημόσιοι χώροι είναι ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες, δημοκρατικοί, και ευνοϊκοί για τις ανθρώπινες σχέσεις. Αυτά είναι τα χαρακτηριστικά που αυξάνουν την αξία ενός χώρου στο μυαλό των χρηστών του.

Ο Carr, ο Francis, Rivlin και η Stone (1992, σελ. 190, 191) σημειώνουν μερικές ιδιότητες ενός χώρου έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ανθρώπων:

1. Ο χώρος πρέπει να είναι αρκετά άνετος έτσι ώστε να επιτρέπει να δημιουργηθεί ένα βίωμα.
2. Το θετικό συναίσθημα πρέπει να δημιουργηθεί από τις καλές συνδέσεις των ανθρώπων, συνδέσεις που δημιουργούν ένα αίσθημα ένταξης, ασφάλειας, ένα συναίσθημα ότι τα προσωπικά δικαιώματα θα προστατευθούν. Σύμφωνα με τα λεγόμενα των ίδιων συντακτών,

πολλοί δημόσιοι χώροι για να δημιουργήσουν αρνητικά συναισθήματα μεταδίδουν μηνύματα που είναι πιθανό να αποθαρρύνουν τη χρήση, τουλάχιστον από μερικές μερίδες του κοινού. Μια ρύθμιση που δείχνει να κυριαρχείται από μη φιλικά, επικίνδυνα, ή αντιπαθή πρόσωπα μπορεί να κάνει άλλους δυνητικούς χρήστες να ανησυχούν και να σκέφτονται τελικά αν θα μπου. Τέτοια τοποθεσίες ή χώροι παραγάγουν τις δυσάρεστες έννοιες και αποτυγχάνουν στην ανάπτυξη των συνδέσεων σε εκείνη την περιοχή που απαιτούν τα θετικά συναισθήματα βασισμένα στο να ικανοποιήσουν την εμπειρία.

a) Η έννοια της συσσώρευσης

Μια πολύ σημαντική έννοια που προκύπτει από τη μελέτη της συμπεριφοράς των ανθρώπων που βρίσκονται σε μια συγκεκριμένη περιοχή και φέρονται με σεβασμό στους γύρω τους είναι η έννοια των προσωπικών αποστάσεων. Ένα σημαντικό μέρος αυτού του τομέα που θα είχε επιπτώσεις στην κοινωνική συμπεριφορά των ανθρώπων σε οποιαδήποτε ρύθμιση είναι η έννοια της συσσώρευσης. Ο Ashcraft και ο Schefflen (1976) εξηγούν αυτήν την έννοια με μερικά παραδείγματα. Εξηγούν για τις γκριζες περιοχές που υπάρχουν μεταξύ της συσσώρευσης και της συνηθισμένης ομαδικής συμπεριφοράς των ανθρώπων. Παρατηρείται ότι οι άνθρωποι που μαζεύονται σε ανοιχτούς χώρους συγκεντρώνονται συνήθως σε ένα σημείο, δεν διασκορπίζονται σε όλη την περιοχή. Οι άνθρωποι αφήνουν τα τμήματα των σιδηροδρομικών σταθμών, υπόγειους αυτοκινητόδρομους, τις παραλίες και άλλους δημόσιους χώρους κενούς ενώ συγκεντρώνονται σε πολύ μικρότερες περιοχές. Μερικές παρατηρήσεις των ανωτέρω συγγραφέων για τους επιβάτες που περιμένουν τα τραίνα στο Long Island είναι ότι ο σταθμός σιδηροδρόμου στο Μανχάταν δείχνει ότι επιβαρύνει μερικές περιοχές, αφήνοντας τις κενές, ακόμη και κατά τη διάρκεια των ωρών της κυκλοφοριακής αιχμής.

b) Ανοιχτωσιά και περιήφραξη

Εκτός από το οπτικό πεδίο και το καταφύγιο ως βασικές έννοιες, υπάρχουν ουσιαστικά στοιχεία έρευνας και για άλλα χαρακτηριστικά γνωρίσματα σχετικά με το χώρο, όπως η ευρυχωρία σε σχέση με τις προτιμήσεις (Wohlwill, 1974 Garling, 1976 Horayankura, 1978 Nasar, 1981). Στις μελέτες τους οι Law και Zube (1982) απεικονίζουν την προτίμηση για σκηνές που πλαισιώνονται από φυσικά στοιχεία στο άμεσο περιβάλλον. Οι ανοιχτές απροσδιόριστες τοποθεσίες λέγεται συχνά ότι δεν είναι αρεστές (Kaplan και λοιποί.,

1989). Οι Kaplan και Kaplan (1989) περιγράφουν τις ευανόγνωστες τοποθεσίες που είναι:

- Οι ευρύχωρα δομημένες τοποθεσίες φαίνεται ότι προκαλούν τις υψηλότερες προτιμήσεις, πιθανά λόγω του περιεχομένου των στοιχείων που είναι κατανεμημένα με τέτοιο τρόπο ώστε να διευκολύνεται η γνωστική οργάνωση της τοποθεσίας (Herzog, 1992).
- Η περίφραξη είναι ένα άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα που ερευνάται σχετικά με την ασφάλεια στα αστικά κέντρα. Ο Stamps (2005) παρατηρεί από έρευνα στη νευροφυσιολογία ότι η περίφραξη είναι ένα σημαντικό χαρακτηριστικό γνώρισμα του περιβάλλοντος και υπάρχει μια συγκεκριμένη περιοχή στον εγκέφαλο που αποκρίνεται άμεσα στην περιβαλλοντική περίφραξη. Η προηγούμενη πειραματική εργασία προτείνει ότι πέντε περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά γνώρισμα προκαλούν τις εντυπώσεις της περίφραξης: 1) Το ποσοστό του τοπίου που καλύπτεται από τους τοίχους, 2) το ποσοστό του τοπίου που καλύπτεται από το έδαφος, 3) πόσο φωτεινό ή σκοτεινό είναι, 4) το οπτικό βάθος, και 5) ο αριθμός των ανοικτών πλευρών στο μπροστινό μέρος.

Ο Stamps (2005) συμπεραίνει από τη βιβλιογραφία ότι η περίφραξη είναι σημαντική για την επιβίωση, φυσική επιλογή και για τον αρχικό σκοπό των οργανισμών. Κατά συνέπεια η περίφραξη είναι επίσης μια έννοια σχετική με τη θεωρία 'οπτικό πεδίο- καταφύγιο'. Σε σχέση με τη θεωρία 'οπτικό πεδίο-καταφυγίων', τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά γνώρισμα που επιτρέπουν ή καθυστερούν τη μετακίνηση θεωρούνται σημαντικά (Stamps, 2005). Το μέγεθος της περίφραξης σε ένα δεδομένο διάστημα βοηθά σε μεγάλο μέρος να καθοριστεί εάν αυτό είναι ένα κυρίαρχο οπτικό πεδίο ή κυρίαρχο καταφύγιο και αυτό βοηθά στο να προσδιοριστούν τα χαρακτηριστικά σχεδιασμού ως σύμβολα οπτικού πεδίου και καταφύγιου μέσα σε ένα τοπίο.

c) Εδαφικότητα

Μια άλλη έννοια που μπορεί να συνδεθεί με τη θεωρία 'οπτικό πεδίο-καταφύγιο' είναι η εδαφικότητα. Ο έλεγχος του χώρου αναφέρεται ως εδαφικότητα, μια έννοια που αναπτύχθηκε αρχικά στον τομέα της ζωικής συμπεριφοράς αλλά που μεταφέρθηκε με τις σχετικές της έννοιες στα πλαίσια των ανθρώπινων αλληλεπιδράσεων. Αυτή η βασική ιδέα στη μελέτη της ζωικής συμπεριφοράς ορίζεται συνήθως ως η συμπεριφορά από την οποία ένας οργανισμός χαρακτηρίζει μια περιοχή ως δικιά του και την υπερασπίζεται ενάντια στα μέλη του ίδιου του είδους του (Hall, 1966, σελ. 7). Ο Campbell (1973, σελ.229) εξηγεί ότι τα όντα που απολαμβάνουν την καλύτερη

προοπτική της επιβίωσης είναι αυτά τα οποία παρακινούνται από τη θέληση να αναζητήσουν και να παραμείνουν μέσα στο χώρο που προσφέρει τα μέσα που απαιτούνται για συγκεκριμένο τρόπο ζωής. Κατά συνέπεια η εδαφικότητα είναι μια έννοια που έχει εξελιχθεί από την πρωτόγονη ζωική συμπεριφορά.

2.1.3 Ρόλος των αρμόδιων στο σχεδιασμό και τη δημιουργία ασφαλών δημόσιων χώρων

Ο Carr, ο Francis, ο Rivlin και ο Stone (1992, σελ. 20) θεωρούν ότι οι δημόσιοι χώροι που ικανοποιούν τις ανάγκες των ανθρώπων, που προστατεύουν τα δικαιώματά τους και τους προσφέρουν την έννοια του ελκυστικού, είναι αρκετά πιθανό να είναι οικονομικά επιτυχείς. Συστήνουν τη συνεργασία αλλά και τη συμβολή της κυβέρνησης, δεδομένου ότι αυτή λέγεται ότι έχει τις κατάλληλες απόψεις γύρω από την έννοια του ασφαλούς χώρου. Υποστηρίζουν επίσης ότι οι αξίες του δημόσιου χώρου πρέπει να πηγάζουν από την κατανόηση του γιατί οι άνθρωποι πηγαίνουν στα διάφορα μέρη, πώς ακριβώς τα χρησιμοποιούν και τι σημαίνουν για τους χρήστες με την πάροδο του χρόνου. Κατά συνέπεια, καταλαβαίνουμε τη σημασία του πόσο ουσιαστικό είναι να κατανοήσουμε το ρόλο που αυτοί οι δημόσιοι χώροι διαδραματίζουν στις ζωές των ανθρώπων, και το λόγο για τον οποίο ορισμένοι δημόσιοι χώροι χρησιμοποιούνται ή αγνοούνται, προκειμένου να υπάρξει αποτελεσματικό σχέδιο και διαχείριση αυτών των χώρων (1992, σελ. 87).

Ο Carr, ο Francis, ο Rivlin και ο Stone εκφράζουν την άποψη πως η γνώμη των ανθρώπων για το σχέδιο και τη διαχείριση του δημόσιου χώρου έχει παραμεληθεί. Οι χώροι έχουν σχεδιαστεί, χτιστεί, και αξιολογηθεί με βάση τις προϋποθέσεις για το τι πρέπει να γίνει σε αυτές. Ένα μεγάλο μέρος αυτού είναι βασισμένο στους στόχους των σχεδιαστών του χώρου, των πελατών τους, και των διαχειριστών του χώρου και έτσι δεν καλύπτονται οι ανάγκες των ανθρώπων ή οι τρόποι με τους οποίους οι δημόσιοι χώροι μπορούν να λειτουργήσουν για να εξυπηρετήσουν αυτές τις ανάγκες. (1992, σελ. 87). Κατά συνέπεια, εξηγείται ότι είναι σημαντικό να εξεταστούν οι ανάγκες, όχι μόνο επειδή εξηγούν τη χρήση των χώρων αλλά και επειδή η χρήση είναι σημαντική στην επιτυχία. Οι χώροι που δεν ικανοποιούν τις ανάγκες των ανθρώπων ή που δεν εξυπηρετούν καμία σημαντική λειτουργία τους θα είναι υποαπασχολούμενοι και ανεπιτυχείς (1992, σελ. 91). Κατά συνέπεια είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη όλοι οι λειτουργικοί παράγοντες που διέπουν μια περιοχή πριν από τη φάση του σχεδιασμού ενός προγράμματος του επιλεγμένου τόπου. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για έναν αστικό δημόσιο χώρο.

Οι ερευνητές επισημαίνουν ότι ένας από τους στόχους των αρμόδιων για το σχεδιασμό είναι να δημιουργήσουν και να διαχειριστούν τις αστικές δημόσιες τοποθεσίες που έχουν συναισθηματική και λειτουργική αξία για τους χρήστες και πραγματεύονται τη σχέση μεταξύ της εγκληματικής συμπεριφοράς και του περιβαλλοντικού σχεδίου. [(Jacobs, 1961), (Newman, 1972), Jeffery (1977)]. Τα αποτελέσματα της έρευνας για τον αντιληπτό κίνδυνο στον αστικό δημόσιο χώρο από τους Blobaum, Marcel και Hunecke (2005) παρουσιάζουν καθαρά την ανάγκη για μείωση της επιφυλακτικής συμπεριφοράς με το να ξανασχεδιάσουν τα σχετικά με το φόβο φυσικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Τα φυσικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα που εμποδίζουν τη διαφυγή ή παρεμποδίζουν το οπτικό πεδίο σε μια ήδη έτοιμη τοποθεσία μπορεί μερικές φορές να είναι δύσκολο να δημιουργηθούν από την αρχή.

Επομένως, είναι σημαντικό να εξεταστούν τα χαρακτηριστικά του οπτικού πεδίου και του καταφύγιου στο αρχικό στάδιο του σχεδιασμού οποιουδήποτε προγράμματος. Οι αρμόδιοι για το σχεδιασμό μπορούν να χρησιμοποιήσουν συγκεκριμένες πληροφορίες για μια περιοχή συλλεγμένες από αναφορές γύρω από το φόβο ή την ασφάλεια, να τα χρησιμοποιήσουν για να προσαρμόσουν τα χαρακτηριστικά στο περιβάλλον και να σχεδιάσουν χαρακτηριστικά οπτικού πεδίου ή καταφύγιου που αυξάνουν την αίσθηση της ασφάλειας στην αντίληψη των χρηστών.

Η βιβλιογραφία για την ψυχολογία και την αρχιτεκτονική (1966, σελ. 169) τονίζει ότι προκειμένου να λυθούν τα τρομερά αστικά προβλήματα, υπάρχει ανάγκη όχι μόνο για αρμόδιους σχεδιασμού, εμπειρογνώμονες πόλεων, αρχιτέκτονες, μηχανικούς αλλά όλων των τύπων οικονομολόγους, ειδικούς επιβολής νόμου, εμπειρογνώμονες κυκλοφορίας και μεταφορών, εκπαιδευτικούς, δικηγόρους, κοινωνικούς λειτουργούς, και πολιτικούς επιστήμονες αλλά και για διάφορους νέους εμπειρογνώμονες. Επίσης, ο προγραμματισμός και η ανανέωση δεν πρέπει να διαχωριστούν, αντ' αυτού η ανανέωση πρέπει να είναι ένα αναπόσπαστο τμήμα του προγραμματισμού. Κατά συνέπεια, είναι σημαντικό ότι οποιοσδήποτε σχεδιασμένος χώρος αξιολογείται κατά καιρούς και οποιαδήποτε βελτίωση από την άποψη της λειτουργίας και της αισθητικής του θεωρείται ως απαραίτητο κριτήριο συντήρησης.

Από τότε που οι σχεδιασμένοι χώροι υποτίθεται ότι ήταν προσβάσιμοι και ευμετάβλητοι, οι ερευνητές δίνουν έμφαση στις στρατηγικές γύρω από τις παρούσες κοινωνικές αλληλεπιδράσεις αυτών των τοποθεσιών δεδομένου ότι έχουν εφαρμογές όχι μόνο στο πώς οι άνθρωποι χρησιμοποιούν αυτό το χώρο, αλλά στο πώς κερδίζουν τον έλεγχο αυτού. Παρατηρείται ότι οι αριθμοί και οι πυκνότητες των ατόμων που χρησιμοποιούν και καταλαμβάνουν τέτοιους χώρους είναι ανεξέλεγκτοι σε πολλές περιπτώσεις, και μπαίνει σε μια συνεχή διαδικασία οικιοποίησης και ανάπτυξης του δικού του 'εδάφους'. Δεδομένου ότι αυτές οι κοινωνικές τοποθεσίες είναι παροδικές και προσωρινές, ένα μεγάλο μέρος αυτής της διαδικασίας λέγεται ότι πραγματοποιείται γρήγορα και πολύ συχνά χωρίς συνειδητή σκέψη.

Η βιβλιογραφία δηλώνει ότι υπάρχουν πολλά που πρέπει να γίνουν γνωστά για τις αστικές διαδικασίες από τους τρόπους με τους οποίους οι κάτοικοι μιας μεγαλούπολης κινούνται, χρησιμοποιούν, και αλληλεπιδρούν με άλλους σε διαθέσιμους και μεταβαλλόμενους δημόσιους χώρους. Αυτή η γνώση χρησιμεύει ως ένα πρότυπο για τα καλύτερα λειτουργικά και συναισθηματικά σχέδια για τους αστικούς δημόσιους χώρους στο μέλλον (Proshansky, 1978, σελ. 167, 168.). Ο Hall (1966, σελ. 104) αναπτύσσει λεπτομερώς, με βάση τον Goffman, ένα ευαίσθητο σημείο της έρευνας, τη σχέση του προσώπου που οι άνθρωποι παρουσιάζουν στον κόσμο με αυτό που κρύβουν πίσω από αυτό. Εξηγεί πώς η χρήση του 'προσωπείου' από μόνη της φανερώνει και δηλώνει την αναγνώριση σε επίπεδο διεισδυτικότητας και υπάγεται στις λειτουργίες που εκτελούνται από τα χαρακτηριστικά αυτής της τεχνοτροπίας που παρέχουν κάλυψη πίσω από την οποία αποσύρονται ανά περιόδους. Έτσι η τεχνοτροπία χρησιμεύει ως ένα έξυπνο εργαλείο που οι άνθρωποι χρησιμοποιούν για να προστατεύσουν τα εδάφη τους και τους προσωπικούς τους χώρους.

Σύμφωνα με το Αμερικάνικο υπουργείο Δικαιοσύνης (1980), «η επιτήρηση» αυξάνει το αίσθημα απειλής του πιθανού παραβάτη στο να τον δουν, να τον αναγνωρίσουν και να συληθεί. Μειώνει την συγκάλυψη και αυξάνει την πιθανότητα διαφυγής του θύματος. Ο Murray, Motoyama, και Rouse (1980) περιγράφουν τη «κοινωνική επιτήρηση» ως στρατηγική για να βοηθήσει τους κατοίκους και τους χρήστες να παρατηρήσουν τους αγνώστους, τους υπόπτους, ή την εγκληματική δραστηριότητα. Συστήνουν βελτίωση του φωτισμού των οδών, την εξάλειψη των συγκαλυμμένων περιοχών, και την αύξηση του αριθμού των ανθρώπων σε μια περιοχή. Κατά συνέπεια, η επιτήρηση θα πρέπει να προστεθεί προς όφελος του σχεδιασμού και της καλής διαμόρφωσης του χώρου από την άποψη της ασφάλειας των χρηστών.

2.1.4 Οι ανθρώπινες προτιμήσεις στη ρύθμιση του χώρου

Η προτίμηση ορίζεται ως ο βαθμός στον οποίο μια ρύθμιση είναι αρεστή, για οποιοδήποτε λόγο (Herzog και Barnes, το 1999, σελ. 173). Η προτίμηση συνδέεται γενικά με ένα θετικό συναίσθημα, ή υποκειμενικά 'αισθάνονται καλά', και αυξάνει σε υγιή φυσικά περιβάλλοντα. (Abello και λοιποί, 1986 Olds, 1989). Κατά συνέπεια, υποθέτουμε ότι οι συνθήκες που προωθούν τη συντήρηση συστημάτων ή την ανάπτυξη συστημάτων επιλέγονται ή προτιμώνται και εκείνες που απειλούν το σύστημα αποφεύγονται.

Πολλές έρευνες που μελετούν τις ανθρώπινες προτιμήσεις για το χώρο ανατρέχουν στην θεωρία του Appleton για οπτικό πεδίο-καταφύγιο (1975) που προτείνει προτίμηση για ένα χώρο που προσφέρει οπτικό πεδίο και περίφραξη (προστασία). Ο Appleton

(1975) υποστηρίζει ότι η φυσική επιλογή έχει οδηγήσει τους ανθρώπους να προτιμούν τις τοποθεσίες στις οποίες, χωρίς να μπορούν να τους δουν (προστασία), μπορούν να δουν σε ένα ευρύ ορίζοντα (οπτικό πεδίο). Σύμφωνα με αυτόν, οι άνθρωποι προτιμούν τις θέσεις που προσφέρουν και οπτικό πεδίο και προστασία επειδή τέτοια μέρη βοηθούν την επιβίωση από τους ζωντανούς κινδύνους προσφέροντας ένα παρατηρητήριο για να μπορεί να βλέπει, να αντιδράσει, και εάν είναι απαραίτητο να αμυνθεί, καθώς επίσης και ένα προστατευτικό χώρο ώστε να αποφύγει να τραυματιστεί. Ο Appleton αναφέρει ότι τέτοιες προτιμήσεις βοηθούν την επιβίωση προσφέροντας ένα ασφαλές παρατηρητήριο με την ικανότητα να δει ακίνδυνα, να προβλέψει και να ενεργήσει σε σχέση με τα πιθανά αρπακτικά, τα θηράματα και τους συντρόφους. Κατά συνέπεια η θεωρία 'οπτικό πεδίο-καταφύγιο' συσχετίζει την ανθρώπινη προτίμηση για ένα χώρο με την αντίληψη για την ασφάλειά του στον ίδιο χώρο.

Ο Appleton (1975) υποστήριξε ότι οι άνθρωποι κρίνουν το βαθμό στον οποίο μια περιοχή προσφέρει οπτικό πεδίο και καταφύγιο ακόμα και όταν δεν έχουν ενταχθεί την περιοχή. Οι άνθρωποι δεν χρειάζεται να βιώσουν άμεσα το οπτικό πεδίο και το καταφύγιο για να τις εκτιμήσουν. Μπορούν να προβλέψουν αν μια περιοχή προσφέρει οπτικό πεδίο και καταφύγιο εξετάζοντας την ώστε να συμπεράνει αν είναι κατάλληλη για αυτόν (Appleton, 1975).

Είναι γνωστό από στη θεωρία του Appleton (1975) ότι τα θύματα αισθάνονται ασφαλέστερα σε μέρη όπου οι παραβάτες υστερούν προστασίας και τα θύματα έχουν οπτικό πεδίο. Η έλλειψη κρυψώνας για έναν επιτιθέμενο και μια καλή οπτική δηλώνονται ως τα χαρακτηριστικά σχεδίασης που προτιμώνται από τον Appleton όσον αφορά το οπτικό πεδίο δεδομένου ότι αυτό δίνει το χρόνο στο θύμα να αποφύγει μια επίθεση. Ο Appleton (1975) υποστηρίζει ότι οι άνθρωποι προτιμούν τα μέρη που προσφέρουν μεγάλο οπτικό πεδίο και είναι περιφραγμένα (προστασία) επειδή αυτά τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα προσφέρουν ένα εξελικτικό πλεονέκτημα.

Η μείωση του οπτικού πεδίου αυξάνει το αίσθημα του φόβου (Nasar και λοιποί., 1993 Το Schroeder και το Άντερσον, το 1983). Αυτό γίνεται επειδή αυξάνει την απόκρυψη σχετικά με τον παρατηρητή. Τα άτομα μπορεί να προτιμήσουν την άποψη του προβλεπόμενου καταφυγίου όταν αισθάνονται ασφαλείς, αλλά σε ένα κλίμα καχυποψίας η άποψη του δευτερεύοντος καταφυγίου (ένας περιφραγμένος χώρος) πιθανώς προκαλεί το φόβο. Κατά συνέπεια το αίσθημα ασφάλειας θεωρείται έντονο όταν υπάρχει υψηλό οπτικό πεδίο και μειωμένη προστασία.

Ορισμένες μελέτες επιβεβαιώνουν ότι οι παραβάτες επιλέγουν τους στόχους και συμπεριφέρονται έτσι ώστε να ενισχύσουν τη δυνατότητά τους να βλέπουν χωρίς να τους δουν (Archea, 1985 Brown και Altman, 1983 Stoks, 1983 Wise και Wise, 1985). Κατά συνέπεια, μέρη που προσφέρουν τη δευτερεύουσα προστασία όπως καθορίζεται από τον Appleton, μπορεί να έχουν διαφορετικές λειτουργίες. Σε μερικές περιπτώσεις παρουσιάζουν μια θετική

διάθεση, προσφέροντας στον παρατηρητή συναισθηματική προστασία, αλλά σε άλλες, μπορεί να παρουσιάζουν μια αρνητική διάθεση, παρέχοντας απόκρυψη σε έναν πιθανό επιτιθέμενο. Αυτές οι τοποθετήσεις μελετούν την επιλεγμένη περιοχή μόνο από την άποψη της προστασίας του θύματος, και δεν εξετάζουν τον πιθανό επιτιθέμενο.

Ο Goffman σημειώνει, (1971): «... τα όρια αποκόπτουν προστατευτικά σε φυσικά πλαίσια από τους απ' έξω... αυτό μερικές φορές θα γυρίσει ενάντια στο άτομο» (σελ. 286) δεδομένου ότι οποιοσδήποτε αφήσει ένα άτομο σε μια περιφραγμένη περιοχή μπορεί επίσης να το αφήσει μόνο με τον παραβάτη.»

Ακριβώς όπως το αίσθημα της ασφάλειας ενός ατόμου επηρεάζεται από το βαθμό που ένα μέρος προσφέρει οπτικό πεδίο και προστασία, ο Fisher και ο Nasar (2000) υποστηρίζουν ότι το αίσθημα της ασφάλειας ενός ατόμου επηρεάζεται επίσης από το βαθμό με τον οποίο ένα μέρος παρέχει μια ευκαιρία για διαφυγή-είτε μια διαδρομή προς την έξοδο από μια πιθανή απειλή, ή επικοινωνία με άλλους που θα μπορούσαν να αποκριθούν σε περίπτωση επίθεσης. Το οπτικό πεδίο και η ευκολία της διαφυγής μπορεί να τείνουν να ομαδοποιηθούν επειδή τα φυσικά όρια που περιορίζουν το οπτικό πεδίο μπορούν επίσης να κόψουν τη δυνατότητα για διαφυγή. (Fisher και Nasar, 2000). Εν ολίγης, το οπτικό πεδίο, η προστασία, και η διαφυγή είναι έννοιες σχετικές όσον αφορά τον φόβο για έγκλημα.

Οι μελέτες του Herzog (1992) γύρω από τις προτιμήσεις για τις αστικές περιοχές είναι βασισμένες σε μια συνάρτηση των κατηγοριών χώρου και εννέα κατευθυντήριων μεταβλητών: ευρυχωρία, καταφύγιο, περίφραξη, συνοχή, πολυπλοκότητα, μυστήριο, τυπικότητα, και ηλικία. Αυτή η μελέτη ερευνά το ρόλο της χωρικής διαμόρφωσης προσδιορίζοντας και τις αντιληπτές κατηγορίες και τις προτιμώμενες αντιδράσεις για τις αστικές τοποθεσίες (Kaplan, 1979). Μιλά για τέσσερις βασισμένες στο χώρο κατηγορίες. Οι ανοικτές-απροσδιόριστες τοποθεσίες είναι χαρακτηριστικά επίπεδες, ανοικτές, και είναι ελλειπείς στο χωρικό καθορισμό. Αντίθετα, οι ευρύχωρες-δομημένες τοποθεσίες περιλαμβάνουν στοιχεία (παραδείγματος χάριν, δέντρα, παρυφές, ορόσημα) δομημένα έτσι ώστε να διευκολύνουν την οργάνωση της τοποθεσίας.

Οι 'κλειστές' τοποθεσίες περιέχουν μια καλυμμένη ή αλλιώς προστατευμένη ζώνη που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως μια κρυψώνα. Η επιρροή από την ιδέα του Appleton για την προστασία (1975) είναι προφανής. Τέλος, τα τοπία που δεν έχουν ορατότητα περιέχουν οπτικό μπλοκάρισμα κοντά στον παρατηρητή που του αποτρέπει την οπτική πρόσβαση. Λόγω της εξελικτικής ιστορίας τους, οι άνθρωποι αξιολογούν συνεχώς τις τοποθεσίες βάση αυτών των τεσσάρων κατηγοριών προκειμένου να προετοιμαστούν για αποτελεσματική δράση. Τρεις γενικές δυνατότητες έχουν οριστεί για τις τοποθεσίες: ευρυχωρία, καταφύγιο και περίφραξη. Η

αλληλεπίδραση των ανθρώπων με το χώρο που τους περιβάλλει μελετάται βασισμένη στο πλαίσιο αυτών των οπτικών δυνατοτήτων. Ο Appleton (1990, σελ. 15) υποστηρίζει ότι εάν υπάρχει ένας τύπος περιβάλλοντος που εμείς σαν είδη μπορούμε να το αναγνωρίσουμε ως φυσικό βιότοπό μας, πρέπει να είναι μια σαβάνα, αυτού του τύπου οι φυτικές εγκαταστάσεις που λαμβάνουν ποικίλες μορφές στα διάφορα μέρη του κόσμου αλλά αποτελούνται ουσιαστικά από δέντρα χωρισμένα κατά διαστήματα αρκετά μεγάλα ώστε να επιτρέπουν την αύξηση της χλόης μεταξύ και κάτω από αυτά. Συμπεραίνει ότι αυτό είναι ένα γεγονός που είναι αποδεκτό από τους ανθρωπολόγους σαν είδος περιβάλλοντος στο οποίο το πρώτο αναγνωρισμένο ανθρωποειδές έφτιαξε το σπίτι του. Υποστηρίζεται ότι η δύναμη που τους πήγε προς αυτό το ευνοϊκό είδος τοπίου, δεν έχει εξαλειφθεί από το γενετικό μας λειτουργικό πλαίσιο αλλά έχει επιβιώσει-στην ορολογία του Jungian ως αρχέτυπο, του οποίου την επιρροή την συναντάμε ακόμα με πολλούς τρόπους, ειδικά στη διαδεδομένη έλξη που οι άνθρωποι αισθάνονται προς «το parkland», και στην ρύθμιση του εξιδανικευμένου σχεδιασμού των καλά-χωρισμένων κατά διαστήματα δέντρων μέσα σε ένα καλλωπισμένο λιβάδι.

Ορισμένοι τύποι περιοχών προτιμώνται σε σύγκριση με άλλους. Η βιβλιογραφία δείχνει ότι τα προαύλια σε σύγκριση με τα μη έχει ανακαλυφθεί ότι προωθούν πραγματικά μια αίσθηση ασφάλειας στους κατοίκους μιας περιοχής. Αναφορές του Sommer και Summit (1995) ερευνούν τις προτιμήσεις για τη μορφή των δέντρων χρησιμοποιώντας εικονίδια δέντρων φτιαγμένα στον υπολογιστή και διαφέρουν στο μέγεθος του φυλλώματος, στο ύψος και στο πλάτος κορμών. Τη μεγαλύτερη προτίμηση φαίνεται να έχουν τα δέντρα που έχουν το μεγαλύτερο φύλλωμα και τους μικρότερους και λεπτότερους κορμούς. Οι δοκιμές που πραγματοποιούνται από τους Legg και Hicks (1978) παρουσιάζουν τις προτιμήσεις για δέντρα με πλούσιες διακλαδώσεις και σχήμα βάζου εναντίον των κιονοειδών δέντρων και αυτών σε σχήμα στενού κώνου. Αυτές οι μορφές απεικονίζουν σαφώς τις μορφές και τα σχήματα των καταφυγίων.

Κατά συνέπεια, φαίνεται από το ανωτέρω παράδειγμα ότι οι άνθρωποι έχουν μια συγκεκριμένη προτίμηση για ορισμένα σύμβολα οπτικού πεδίου στο τοπίο. Στη θεωρία του γύρω από την αντίληψη των τοπίων, ο Appleton (1975) πρότεινε ότι τα δέντρα καταλαμβάνουν μια πρόσθετη συναισθηματική σημασία επειδή παρέχουν έναν πρακτικό τρόπο για ένα άτομο να κερδίσει μια πιο ικανοποιητική οπτική των περιχώρων.

2.2Ο Φόβος του Εγκλήματος

2.2.1 Τί είναι ο Φόβος του Εγκλήματος

Συσώρευση των ορισμών, των λειτουργικοτήτων και των μετρήσεων στην ακαδημαϊκή έρευνα.

Φόβος του εγκλήματος: " συναισθηματική αντίδραση που χαρακτηρίζεται από μια αίσθηση κινδύνου και ανησυχίας και παράγεται από την απειλή του φυσικού κακού... αποσπάται από τα αντιληπτά σημάδια του περιβάλλοντος που αφορούν κάποια πτυχή του εγκλήματος" (Το Συμβούλιο Εκκλησιών, 1995, σελ. 7)

Μοντέλο ενεργού συμμετοχής για την αντιμετώπιση του εγκλήματος

Αντιμετώπιση Προσωπικού Εγκλήματος			
Αξιολόγηση κινδύνου	Αξιολόγηση αντιμετώπισης	Φόβος εγκλήματος	Αποφυγή

Αντιμετώπιση Κοινωνικού Εγκλήματος		
Έγκλημα ως κοινωνικό πρόβλημα	Κυρώσεις	Πολιτική του εγκλήματος

Πεποίθηση

Απειλή

Τρωτότητα

Δίωξη	Κοινωνική αποδιοργάνωση
Αναφορές τοπικού εγκλήματος	
Κοινωνικό Περιβάλλον	

SES	Lifestyle	Πρότυπο πολιτιστικού προσανατολισμού
Κοινωνικός Περιγυρος		

Αναφορές μη τοπικού εγκλήματος

Φόβος του εγκλήματος ως αρνητικό συστατικό της υποκειμενικής ευημερίας

	Μέτρηση Ευημερίας	Κατοικημένη περιοχή: Δημόσια ασφάλεια και έγκλημα
Ατομικό επίπεδο	<p>Ποιότητα ζωής</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ συνθήκες διαβίωσης ▪ υποκειμενική καλή ζωή 	<p>Αντικειμενικός Στόχος: Φορτίο εγκλήματος</p> <p>Υποκειμενικός Στόχος: Έγκλημα σχετικό με την ανασφάλεια</p>
Κοινωνικό επίπεδο	<p>Ποιότητα Κοινωνίας</p> <p>Ικανότητα υποστήριξης</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ συντήρηση φυσικού και ανθρώπινου κεφαλαίου <p>Κοινωνική συνοχή</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ μείωση των διαφορών, των ανισοτήτων και του αποκλεισμού ▪ ενίσχυση των σχέσεων και των δεσμών 	<p>Δίωξη, «Ποινικοποίηση», Μεταχείριση των Εγκληματιών, Εμπιστοσύνη στην αστυνομία και τη δικαιοσύνη, Περιβαλλοντικό Έγκλημα, Πρόληψη εγκλήματος</p>

Σύμφωνα με τον Goffman (1971), οι άνθρωποι στη σύγχρονη βιομηχανική κοινωνία δεν μπορούν να δραπετεύσουν από το εξελικτικό παρελθόν τους, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης να ανιχνεύσουν αμέσως και να αντιδράσουν στους εκμεταλλευτές και σε άλλους έμψυχους και άψυχους κινδύνους του περιβάλλοντος. Αυτή η διαδικασία της ανίχνευσης δεν καταλαμβάνει συνήθως την πλήρη προσοχή.

Ο φόβος για το έγκλημα λέγεται ότι συμπεριλαμβάνει την αντιληπτή απειλή στην ύπαρξη ή την ευημερία ενός προσώπου (βλ. Baum, Singer και Flemming, 1985, σελ. 185). Οι άνθρωποι στις Ηνωμένες Πολιτείες αντιμετωπίζουν το φόβο για έγκλημα ως κύριο πρόβλημα που απειλεί τη ποιότητα ζωής (Gallup Poll, 1989). Μια εθνική ψηφοφορία 1146 ενηλίκων επιβεβαιώνει ότι περισσότερο από το 40% φοβούνται να περπατήσουν μόνοι τη νύχτα σε απόσταση 1,5 χιλιομέτρου από το σπίτι τους (Αμερικανοί και έγκλημα, 1994). Η δημόσια υπηρεσία Στατιστικής δηλώνει ότι τα άτομα αισθάνονται ανασφάλεια γύρω από τις γειτονιές τους, όπου ψωνίζουν, λειτουργούν, και πηγαίνουν στο σχολείο (Δημόσια υπηρεσία Justice Statistics, USA 1984). Οι περισσότεροι Αμερικανοί κάτοικοι λέγεται ότι έχουν νιώσει το φόβο και πολλοί το βιώνουν αυτό καθημερινά (Εθνικό ερευνητικό κέντρο Γνώμης, 1987). Αυτά τα παραδείγματα από τα προηγούμενα στατιστικά αρχεία δίνουν έμφαση στη σημασία της αντίληψης για την ασφάλεια στις καθημερινές ζωές μας και την ευημερία μας στα παρόντα. Οι προηγούμενες μελέτες τονίζουν ότι είναι σημαντικό να μελετηθούν οι πτυχές του άμεσου κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος των ατόμων που τους οδηγούν στο να πιστεύουν ότι είναι εκτεθειμένοι στο να γίνουν θύματα ενός εγκλήματος (Warr, 1990). Κατά συνέπεια, είναι ουσιαστικό να μελετηθεί με ποια κριτήρια κάποιες περιοχές και κάποιες ώρες θεωρούνται επικίνδυνες.

Η βιβλιογραφία αναφέρει ότι ο φόβος για το έγκλημα έχει ακανόνιστη διανομή γύρω από το χώρο, το χρόνο και τον πληθυσμό. «Τα καυτά σημεία του φόβου» (Maltz, Gordon, και Friedman, 1990) ή οι περιοχές με υψηλή εγκληματικότητα συμβάλλουν στο να αναπτυχθεί το αίσθημα του φόβου μέσω της τρέχουσας εμπειρίας επειδή οι άνθρωποι αναπτύσσουν φανταστικές εικόνες (Evans, 1980) αυτών που τον περιβάλλουν. Αυτά περιλαμβάνουν εικόνες ασφαλών και ανασφαλών περιοχών (Hanyu, 1993). Θεωρητικά, οι εικόνες βοηθούν τους ανθρώπους να προσδιορίσουν γρήγορα τα αντικείμενα, να προβλέψουν τι θα συμβεί, να αξιολογήσει τις συνέπειες, και να ενεργήσουν (Kaplan, 1973). Κατά συνέπεια τα 'καυτά σημεία του φόβου' γεννιούνται από ορισμένες ανθρώπινες αλληλεπιδράσεις με το περιβάλλον που δεν πετυχαίνουν να επιφέρουν το αίσθημα της ασφάλειας στο ανθρώπινο μυαλό.

Ο Warr (1990) εξηγεί ότι μια βασική μεταβλητή για την δημιουργία φόβου σε ένα περιβάλλον είναι τα νέα ή άγνωστα περιβάλλοντα, αυτά είναι γνωστό ότι προκαλούν το φόβο της εγκληματικής καταδίωξης. Πολλά είδη ζώων εμφανίζουν την νεοφοβία (απροθυμία να εισαχθούν σε μια νέα περιοχή), τη νεοφοβία για ένα αντικείμενο (απροθυμία να προσεγγίσουν ένα νέο αντικείμενο σε ένα γνωστό χώρο), ή εκδηλώνουν εμφανή συμπτώματα φόβου (τάσεις φυγής, σήματα κινδύνου). Η συσχέτιση στην ανθρώπινη συμπεριφορά είναι αμφισβητήσιμη, αλλά οι άνθρωποι επιδεικνύουν μερικά παρόμοια γνωρίσματα (Russell, 1979). Αυτές οι αντιδράσεις στους ανθρώπους προκύπτουν από την άγνοια για το περιβάλλον. Κατά συνέπεια, είναι σημαντικό το περιβάλλον να σχεδιαστεί λαμβάνοντας υπόψη πρωταρχικά την πτυχή του να είναι ευανάγνωστο.

Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του φυσικού περιβάλλοντος είναι γνωστά για το ότι μεταβιβάζουν τα σήματα απειλής ή ασφάλειας (Appleton, 1975 Goffman, 1971). Οι πολυάριθμες μελέτες, που υποκινούνται από τις έρευνες του Jacobs (1961), Jeffery (1977), και Newman (1972), επιβεβαιώνουν τη σύνδεση μεταξύ των χαρακτηριστικών του κατασκευασμένου περιβάλλοντος και του φόβου για έγκλημα (Taylor και Gottfredson, 1986). Κατά συνέπεια, ο φόβος για έγκλημα μπορεί να συνδεθεί με τα φυσικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα που υπάρχουν σε ένα περιβάλλον. Σύμφωνα με τον Goffman (1971) οι άνθρωποι ανιχνεύουν το περιβάλλον τους προς αναζήτηση σημάτων κινδύνου, και μόλις εντοπισθεί κάποιος κίνδυνος, προσπαθούν να ξεφύγουν από την απειλή (Warr, 1990). Κατά συνέπεια, μπορούμε να πούμε ότι οι άνθρωποι θέλουν να έχουν πλήρη επίγνωση του περιβάλλοντος τους όταν πρόκειται για την προσωπική τους ασφάλεια.

Προκειμένου να το προσεγγίσουν, οι άλλες τέσσερις αισθήσεις βοηθούν επίσης τους ανθρώπους να αντιληφθούν τον κίνδυνο μέσα το περιβάλλον.

Σύμφωνα με τον Goffman (1971): «Η όσφρηση, η ακοή, η όραση, η αφή, η πίεσηπαρέχουν μια γρήγορη 'ανάγνωση' της κατάστασης, ένας συνεχής έλεγχος σε αυτό που τον περιβάλλει. Αλλά σε μια προσπάθεια αφομοίωσης του χώρου αυτές οι 'αναγνώσεις' μπορούν να γίνουν με την 'άκρη' του ματιού, αφήνοντας το άτομο ελεύθερο να στρέψει την προσοχή του στις μη-έκτακτες ανάγκες που βρίσκονται γύρω του... Όταν ο άμεσος περίγυρος του ατόμου δεν προμηνύει τίποτα εκτός του συνηθισμένου, όταν ο περίγυρος του επιτρέπει να συνεχίσει την ρουτίνα του (όντας αδιάφορος για τα σχέδιά του και χωρίς να υπάρχει ένα μείζον πρόβλημα ή ένα σημαντικό εμπόδιο), μπορούμε να πούμε ότι θα αισθανθεί ότι η όψη χώρου του είναι φυσική και φυσιολογική (σελ. 238, 239).

Κατά συνέπεια, η όραση είναι η κύρια από τις τέσσερις αισθήσεις που μας βοηθά να αντιληφθούμε αυτό που μας περιβάλλει, αν και οι άλλες διαδραματίζουν επίσης έναν ρόλο στην αλληλεπίδραση και στην αντίληψη του περιβάλλοντος μας. Αυτή η έρευνα περιορίζεται στις πληροφορίες αντίληψης που μεταβιβάζονται συγκεκριμένα από την αίσθηση της όρασης στους ανθρώπους.

Ο Skogan και ο Maxfield (1981) παρέχουν μια καλά τεκμηριωμένη διαφορά μεταξύ της αντίληψης για ασφάλεια και την πραγματική καταδίωξη, αλλά υπάρχουν σημαντικά στοιχεία ότι το οπτικό πεδίο και η προστασία έχουν επιπτώσεις στις περιοχές πραγματικού εγκλήματος. Ο αντιλαμβανόμενος προσωπικός κίνδυνος αναφέρεται σε έναν γενικό φόβο για το αν κάποιος θα γίνει θύμα, ο οποίος συνδέεται με το κοινωνικό περιεχόμενο, όπως η επίσκεψη σε ένα πάρτυ ή η αναμονή ενός λεωφορείου. (Van der Wurff, Van Staalduinen και Stringer, 1989). Η βιβλιογραφία για τους χώρους των ανθρώπων δηλώνει ότι στο επίπεδο της γειτονιάς, τα εγκλήματα είναι πλέον πιθανόν να εμφανιστούν στις δημόσιες οδούς, στα σοκάκια, και στα μέσα μεταφοράς. Οι κενές στάσεις και οι έξοδοι υπογείων είναι εξαιρετικά επικίνδυνες τη νύχτα (Ashcraft και Schefflen, 1976, σελ. 149).

Οι φυσικοί και αστικοί χώροι μπορούν να περιέχουν χαρακτηριστικά γνωρίσματα όπως κρυφά σημεία τα οποία θα μπορούσαν να προκαλέσουν φόβο. Τέτοια χαρακτηριστικά γνωρίσματα φαίνονται πιθανότερο να προκαλέσουν φόβο σε αστικούς χώρους (Herzog και Miller, 1998). Το φαινόμενο του αντιληπτού κινδύνου σε αστικούς δημόσιους χώρους συσχετίζεται με το φόβο του άμεσου κινδύνου. Αυτή η έρευνα μελετά την αντίληψη για την ασφάλεια σε έναν δραστήριο αστικό δημόσιο χώρο σε σχέση με τα φυσικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά σχεδιασμού.

Πολλές μελέτες στο παρελθόν είναι γνωστές για το ότι έχουν ήδη αναλύσει τη σύνδεση μεταξύ διαφορετικών φυσικών χαρακτηριστικών γνωρισμάτων του αστικού περιβάλλοντος και του αντιληπτού κινδύνου (Fisher και Nasar, 1992 Herzog και Kutzli, 2002 Nasar και Jones, 1997 Newman και Franck, 1982). Ο Fisher και η μελέτη του Nasar σε μια πανεπιστημιούπολη διαπιστώνουν ότι η σχεδίαση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μειώσει το φόβο για έγκλημα καθώς επίσης και τις ευκαιρίες για έγκλημα με το χειρισμό των τριών παραγόντων του οπτικού πεδίου, της προστασίας και της διαφυγής. (Fisher και Nasar, 2000). Τα αποτελέσματα από τον Fisher και η μελέτη του Nasar δείχνουν ότι τα τρία χαρακτηριστικά γνωρίσματα ασκούν επίδραση στη συμπεριφορά και στο αίσθημα ασφάλειας των πεζών. Ορισμένοι άλλοι σχετικοί παράγοντες που επηρεάζουν το αίσθημα ασφάλειας είναι η ελεγχσιμότητα, η δυνατότητα της μετακίνησης, ο περιορισμός σε μια νέα περιοχή, η συμπεριφορά του φωτισμού και τη διάταξη του χώρου μεταξύ άλλων παραμέτρων (Stamps III, 2005).

Ο φόβος για έγκλημα φαίνεται να είναι πιο έντονος στα θηλυκά από ότι στα αρσενικά όπως επίσης και τη νύχτα απ' ότι κατά τη διάρκεια της ημέρας (Box, Hale και Andrews, 1988 Skogan και Maxfield, 1981 Warr, 1984, 1990). Αυτή η διαφορά μεταξύ των φύλων σχετικά με τη αξιολόγηση του εγκλήματος στο δημόσιο χώρο φαίνεται να αυξάνεται μετά από το σούρουπο (Warr, 1990). Οι μελέτες δείχνουν ότι πολλές γυναίκες φοβούνται να βγουν τη νύχτα αφύλακτες, και ο φόβος για έγκλημα φαίνεται να λειτουργεί ως ένας σημαντικός περιορισμός στην κινητικότητα στο χώρο (Keane, 1998). Σε αυτήν την έρευνα αναλύεται επίσης η διαφορά στην αντίληψη της ασφάλειας λόγω της διαφοράς του φύλου αλλά και ανάλογα με το αν είναι ημέρα ή νύχτα. Εντούτοις, αυτή η έρευνα δεν μελετά τη σχέση μεταξύ του γένους και της αντίληψης για την ασφάλεια στις διαφορετικές ώρες της ημέρας.

Η προηγούμενη έρευνα δείχνει ότι διάφοροι άλλοι παράγοντες είναι σημαντικοί και επηρεάζουν την αντίληψη για την ασφάλεια του χώρου. Περιλαμβάνουν: περισσότερο φωτισμό (45.4%), πιο πολύ προσωπικό ασφαλείας (ή πιο ορατό) (18.2%), μειωμένα κρυφά σημεία/θάμνοι (15.2%), και ποικιλία από άλλα γνώρισμα συμπεριλαμβανομένου της καλύτερης μεταφοράς, καλύτερης σήμανσης, χαρτών των περιοχών και λιγότερων οχημάτων (18.2%). (Nasar και Jones, 1997). Αυτή η έρευνα δεν μελέτησε την περιοχή όσον αφορά τους προαναφερθέντες παράγοντες, περιορίζεται μόνο στα προεξέχοντα χαρακτηριστικά του σχεδιασμού. Ο Goffman μελετά τον Warr (1990, σελ. 894) (1971) και επισημαίνει ορισμένα συμπεράσματα από τη μελέτη. Εξηγεί σε σχέση με τη προηγούμενη δουλειά του ότι τα άτομα ζουν μέσα σε μια ζώνη ή μια φουσαλίδα συναισθηματισμού, κουβαλώντας την φουσαλίδα μαζί τους καθώς πλέουν στο περιβάλλον τους. Η άποψη του Goffman:

«Γενικά, λοιπόν, μπορούμε να καθορίσουμε το περιβάλλον ή το 'προσωπικό περιβάλλον' (Umwelt) του ατόμου σαν την περιοχή γύρω του μέσα από την οποία εκπέμπεται κίνδυνος και δεδομένου ότι είναι υπαρκτός, να μπορεί να εντοπίσει αυτόν αλλά και τις πηγές του. Και για το άτομο, αυτό είναι πιθανό να μετρηθεί με τη βοήθεια μιας ακτίνας που είναι μόνο κάποια μέτρα μακριά... Καθώς το άτομο κινείται, κάποια πιθανά σημάδια κινδύνου απομακρύνονται από δραστικό βεληνεκές (αφού οι πηγές τους απομακρύνονται και μειώνεται η σπουδαιότητα τους) ενώ άλλες, που πριν λίγο ήταν εκτός βεληνεκούς, τώρα να βρίσκονται εντός. Μια φουσαλίδα ή μια κάψουλα με γεγονότα φαίνεται να περικλείει το άτομο, αλλά στην πραγματικότητα, φυσικά, αυτό που αλλάζει δεν είναι η θέση των γεγονότων αλλά της τάσης της χρήσης τους. Αυτό που μοιάζει με μια μάζα γεγονότων είναι στην πραγματικότητα κάτι σαν την κίνηση των κυμάτων στα όρια της συνάφειας.» (Goffman, 1971, σελ. 254, 255).

Ο Goffman (1971) πραγματεύεται ότι «κρυφές γραμμές» είναι οι γραμμές που οριοθετούν τις ζώνες που είναι πέρα ή πίσω από τη γραμμή ορατότητας του ατόμου. Η περιοχή πίσω από την πλάτη κάποιου είναι πάντα εκτός ορατότητας, ως εκ τούτου αναφέρεται σαν κινητό τυφλό σημείο. Μια άλλη πηγή κρυφών γραμμών περιλαμβάνει όλα τα ενδιάμεσα εμπόδια που επηρεάζουν την ορατότητα. Οι επιπτώσεις αυτής της ιδέας στην αρχιτεκτονική και στον σχεδιασμό θεωρείται πώς είναι πολλές. Αλλά υπάρχει μια πολύ μεγαλύτερη επίπτωση στην ιδέα των κρυφών γραμμών, κάτι που ο Goffman αναφέρει εν συντομία είναι ότι υπάρχει ένα στερεότυπο γεγονός που μετασχηματίζει τον εξωτερικό κόσμο σε ένα πλήθος κρυμμένων γραμμών, οι οποίες προκαλούν το σκοτάδι. Ο Goffman καταλήγει στο συμπέρασμα ότι εάν το ίδιο το σκοτάδι είναι μια κρυφή γραμμή, τότε μια αληθινά επικίνδυνη περιοχή είναι εκείνη η περιοχή που βρίσκεται «πίσω από το σκοτάδι.»

Υπάρχουν διάφοροι άλλοι παράγοντες που έχουν επιπτώσεις στην αντίληψη ενός ατόμου για την ασφάλεια σε μια περιοχή και ως εκ τούτου την επιλογή τους για το οπτικό πεδίο ή το καταφύγιο. Οι προηγούμενες μελέτες δείχνουν ότι το να είσαι μόνος σε ένα πλήθος ή σε μια ομάδα είναι ένας από τους παράγοντες. Παρατηρείται ότι το να είσαι μόνος προκαλεί φόβο. Ένας πιθανός λόγος είναι η υπόθεση ότι κάποιος άλλοι στο άμεσο περιβάλλον θα έρθουν προς ενίσχυσή κάποιου σε περίπτωση επίθεσης (Warr, 1990, σελ. 895). Ένας δεύτερος πιθανός λόγος είναι η υπόθεση ότι ένα απομονωμένο άτομο είναι πιο ελκυστικός στόχος για έναν παραβάτη από έναν σε μία παρέα ή στην παρουσία άλλων. Αυτή η υπόθεση φαίνεται να είναι αρκετά επικρατούσα δεδομένου ότι μια συνηθισμένη αντίδραση στο φόβο για έγκλημα είναι το να αποφύγεις να βγεις έξω μόνος (Warr, 1985).

Η ανάλυση των μελετών στο παρελθόν δείχνουν ότι υπάρχει μια διαφορετική αντίληψη για την ασφάλεια σύμφωνα με το φύλο και την ηλικία των συμμετεχόντων. (Warr, 1990, σελ. 906). Η εύρεσή του αφορά ένα από τα πιο πολυσυζητημένα θέματα στη βιβλιογραφία του φόβου για έγκλημα και την αντίληψη για την ασφάλεια, αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τα θηλυκά και οι ηλικιωμένοι εμφανίζουν έναν μεγαλύτερο φόβο καταδίωξης από τους άντρες και τη νεολαία. (Stafford και Galle, 1984 Warr 1984).

2.2.2 Ο Φόβος του εγκλήματος και της θυματοποίησης

Τα εμπειρικά στοιχεία όσον αφορά τη σχέση μεταξύ της παλιάς εμπειρίας γύρω από τη θυματοποίηση και των συναισθημάτων του φόβου και της ανασφάλειας ήταν μέχρι σήμερα ακατάληκτα (Ferraro

1995 Gray και λοιποί. 2006). Στην πρωτοποριακή εργασία του ο Skogan (1987) εξετάζει το ιστορικό γεγονός του διωγμού 1738 ατόμων σε δύο αμερικανικές πόλεις κατά την περίοδο 12 μηνών και μέτρησε την ένταση του αισθήματος ανασφάλειας μετά από κάθε ένα γεγονός. Διαπίστωσε ότι ο φόβος του εγκλήματος αυξήθηκε μετά από κάθε επίθεση, ειδικά στην περίπτωση των πολλαπλών διώξεων. Μέσα σε περιβάλλον υψηλής 'αγένειας', η θυματοποίηση αυξάνει σημαντικά το φόβο του εγκλήματος, ενδεχομένως εξ αιτίας της αναπόφευκτης κοινωνικοοικονομικής ευπάθειας των θυμάτων (Box και λοιποί. 1988:352).

Για παράδειγμα, ο φόβος του εγκλήματος που έγινε αισθητός από τους κατοίκους των υποανάπτυκτων περιοχών και του ιστορικού κέντρο της Ζυρίχης ήταν το αποτέλεσμα της δυσανάλογα υψηλής συχνότητας των προσωπικών εγκλημάτων που βίωσαν στις γειτονιές τους έναντι άλλων κατοίκων της Ζυρίχης (Killias 2001:309). Ομοίως, μια έρευνα βασισμένη σε στοιχεία ερευνών από την Αθήνα, έχει ακολούθως βρει στοιχεία μιας σημαντικά θετικής σχέσης μεταξύ του φόβου του εγκλήματος και της θυματοποίησης (Zarafonitou 2000, 2002).

Άλλες μελέτες έχουν βρει τα στοιχεία μιας αδύναμης ένωσης μεταξύ του φόβου του εγκλήματος και της θυματοποίησης (για παράδειγμα, Quann και Hung το 2002). Αυτή η αδύναμη σχέση είναι εξ αιτίας του μετριασμού των συγκινήσεων (συμπεριλαμβανομένου του φόβου) που προκαλούνται από τη θυματοποίηση, την εξασθένηση της μνήμης, τις προφυλάξεις που λαμβάνονται μετά από το έγκλημα και την αιτιολόγηση του εγκλήματος (Box και λοιποί. 1988 Killias 2001).

Για να περιπλεχτούν τα πράγματα περαιτέρω, η σχέση μεταξύ της θυματοποίησης και του φόβου ποικίλλουν σύμφωνα με τον τύπο εγκλήματος. Τα θύματα των εγκλημάτων στο σπίτι ήταν 'ελαφρώς πιο τρομαγμένα από τα θύματα που η επίθεση γινόταν στους ίδιους (Quann και Hung 2002:313), σύμφωνα με έρευνα που θεμελιώθηκε το 1989-2000 από το International Crime Victims Survey (ICVS).

Αυτή η αμφισβητήσιμη, διαισθητικά μετρούμενη εύρεση μπορεί να εξηγηθεί από τη σχέση θύμα-παραβάτη. Οι δράστες και τα θύματα των προσωπικών εγκλημάτων εξοικειώνονται τις περισσότερες φορές. Τα θύματα μπορούν να οργανώσουν ορθολογικά αυτά τα γεγονότα, με αυτόν τον τρόπο μειώνουν το φόβο, σε αντίθεση με την οικιακή θυματοποίηση όπου ο εισβολέας είναι ξένος και η επίθεση είναι πιθανότερο να ήταν προγραμματισμένη και με πρόθεση (Newhart Smith και Hill 1991).

Πολυάριθμες μελέτες ασχολούνται με κρυφά συνακόλουθα αισθήματα από το φόβο για έγκλημα. Αρκετοί διακρίνονται από ανασφάλεια που προέρχεται από την ανησυχία για εγκληματική επίθεση ενάντια στα μέλη της οικογένειας ή τους φίλους και φόβο που οφείλεται στο ότι

αντιλαμβάνονται το έγκλημα ως απειλή στην κοινωνία γενικά (για παράδειγμα, Furstenberg το 1971 Louis-Guérin 1984 Robert και Pottier 2004). Το αίσθημα ανασφάλειας εξ αιτίας του εγκλήματος δεν περιορίζεται στην αντίληψη ότι το έγκλημα είναι πραγματικό και αποτελεί μια πολύ σοβαρή απειλή, τόσο ώστε να επηρεάσει τη διαχείριση της καθημερινής ζωής σε προσωπικό επίπεδο (Killias 2001:399). Μάλλον, απεικονίζει την ανησυχία των πολιτών για τη ποιότητα ζωής καθώς επίσης και τις αμφιβολίες για τη δυνατότητα των αρμόδιων αρχών να προσφέρουν αποτελεσματική προστασία. Κατά συνέπεια ο φόβος του εγκλήματος δεν προέρχεται αποκλειστικά από την προσωπική εμπειρία αλλά προκύπτει και από άλλες εμπειρίες που εκφράζονται από διάφορους 'αγωγούς' πληροφοριών και διογκώνεται από τις ευρύτερες ανησυχίες για τη σύγχρονη ζωή, οι οποίες υπερεκτιμούν την έκταση της εγκληματικότητας (για παράδειγμα, Haugh 2004 Jackson 2004 Jackson και λοιποί. 2006 Lupton και Tulloch 1999:521).

Οι μελέτες από τους Jason Ditton, Stephen Farrall παρέχουν συνεπή και τη δυνατά στοιχεία υπέρ των υψηλών επιπέδων παρανομίας και των σχέσεων του φόβου του εγκλήματος εξ αιτίας της ασαφούς ερώτησης που διατυπώνουν που αποτυγχάνει να μετρήσει τις πληροφορίες γύρω από τον συγχρονισμό, την ένταση και τη συχνότητα (Ditton και λοιποί. 1999 Farrall και λοιποί. 1997 Farrall και Ditton 1999 Farrall και Gadd 2002).

Οι έρευνες εγκλήματος στο παρελθόν έχουν ερευνήσει το φόβο του εγκλήματος μέσω των ερωτήσεων για την έλλειψη ασφάλειας στο σπίτι, για την έλλειψη ασφάλειας στον περίπατο στη γειτονιά, το φόβο κάποιου μόνο του στο σκοτάδι και την ανησυχία για τη θυματοποίηση από τους αντιπροσωπευτικούς τύπους εγκλήματος, συνήθως διάρρηξη, τροχαίο δυστύχημα, επίθεση και βιασμός (Hough και Mayhew 1983 Hales και λοιποί. 2000). Είναι πρόσφατη η έρευνα εγκλήματος του 2003/4 της Βρετανικής Υπηρεσίας Εγκλήματος (BCS) που έχει συμπεριλάβει στις ερωτήσεις τη συχνότητα και την ένταση των σχετικών με το έγκλημα ανησυχιών, οι οποίες σύμφωνα με το προηγούμενα αρχεία μελετών καταγράφουν ακριβέστερα το φόβο εγκλήματος (Ditton και λοιποί. 1999).

Ανάλυση από τον Gray και συνάδελφους (2006), οι οποίοι συγκρίνουν τις απαντήσεις με τις ερωτήσεις το 2003/4 BCS που συμπεριλήφθηκαν γενικά μέσα στους προηγούμενους 12 μήνες και τη συχνότητα της ανησυχίας για τη θυματοποίηση από τον τύπο εγκλήματος, έδειξε ότι κατά προσέγγιση 10% των εναγομένων ανησυχούν τουλάχιστον μια φορά το μήνα για το προσωπικό έγκλημα. Το ποσοστό εκείνων που ανησυχούν για την κλοπή ήταν ο μισός από αυτόν τον αριθμό. Κατά προσέγγιση 30% των ερωτηθέντων ανέφεραν ανησυχία τους προηγούμενους 12 μήνες και 40-60%, ανάλογα με τον τύπο

εγκλήματος, ανησύχησαν γενικά για το έγκλημα (Gray και λοιποί. 2006). Αυτό που είναι το πιο σχετικό εδώ είναι το ότι 'τα νέα μέτρα ενίσχυσαν την ένωση μεταξύ του φόβου για έγκλημα και της θυματοποίησης, των οποίων 'ο έλεγχος των άλλων παραγόντων' μαζί με τα ποσοστά εγκληματικότητας ήταν 'η μόνη συνεπής πρόβλεψη' (Gray και λοιποί. 2006:24). Αυτή η τελευταία εύρεση, εάν επανατυπωθεί, φαίνεται να τελειώνει την εποχή των αναποτελεσματικών ερευνητικών στοιχείων για την επίδραση της θυματοποίησης στο φόβο του εγκλήματος.

2.2.3 Έρευνα του 2004 'για την ανασφάλεια, τον φόβο του εγκλήματος και τη στάση απέναντι στο εγκληματικό φαινόμενο' σε περιοχή της Αθήνας

Τα στοιχεία για αυτήν την μελέτη προέρχονται από μια έρευνα για 'την ανασφάλεια, το φόβο του εγκλήματος και τη στάση απέναντι στο εγκληματικό φαινόμενο', που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα την άνοιξη του 2004. Το αρχικό δείγμα ήταν 450 ερωτηθέντες που επιλέχτηκαν με βάση την κατοικία μέσω στρωματοποιημένης δειγματοληψίας. Τα ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν στους αντιπροσωπευτικούς κατοίκους βάσει της διεύθυνσης με έναν τέτοιο τρόπο ώστε να καλυφθεί ολόκληρη περιοχή. Η δειγματοληπτική μέθοδος ήταν η ακόλουθη.

Η αρχική στρωματοποίηση βασίστηκε στις υπάρχουσες διοικητικές υποδιαιρέσεις που χρησιμοποιούν στους χάρτες της περιοχής. Κάθε υποδιάρθρωση διαιρέθηκε περαιτέρω σε 10 ζώνες και 15 διευθύνσεις που επιλέχτηκαν μέσα σε κάθε ζώνη. Τέλος, από κάθε επιλεγμένη οικογένεια επιλέχτηκε ένας ερωτώμενος μετά από τυποποιημένη μεθοδολογία.

Ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο πρέπει να απαντήσουν οι ίδιοι, ήταν χορηγημένο στους ερωτηθέντες να συμπληρωθεί με την παρουσία των ερευνητών του τομέα.

Οι ερωτώμενοι υποβλήθηκαν σε τρεις ερωτήσεις σχετικά με το φόβο του εγκλήματος

- Πόσο ασφαλής αισθάνεστε όταν είστε στο σπίτι μόνοι μετά από το σκοτάδι;
- Πόσο ασφαλής αισθάνεστε να περπατήσετε μόνος στο δήμε σας μετά από το σκοτάδι;
- Πόσο πιθανό σκέφτεστε ότι είναι το να γίνετε θύμα στο κοντινό μέλλον;

Ακριβώς κάτω από το ένα τρίτο των ερωτηθέντων (30.2%) ανέφερε ότι αισθάνεται ανασφαλής όταν είναι μόνος στο σπίτι μετά από το σκοτάδι, μια οριακή πλειοψηφία, δηλ. 52%, ανέφερε ότι αισθάνεται ανασφαλής όταν περπατά μόνος στο σκοτάδι και κατά το ήμισυ (49.7%) του δείγματος πιστεύουν ότι πιθανώς θα γίνουν θύματα στο κοντινό μέλλον. Όπως ήταν αναμενόμενο, το να αισθάνεσαι ανασφάλεια μόνος στο σπίτι και περπατώντας μόνος σε κάποια περιοχή στο σκοτάδι επέδειξαν την μεγαλύτερη σχέση.

Ο πίνακας 1 παρουσιάζει τις σχέσεις μεταξύ των μεγεθών του φόβου του εγκλήματος.

Ο πίνακας 2 παρουσιάζει τα μεγέθη της δίωξης και του φόβου του εγκλήματος. Και οι δύο δείκτες θυματοποίησης αναφέρονται στους 12 μήνες πριν από τη συνέντευξη. Από τα θύματα, 42.7% ανέφεραν ότι αισθάνονται ανασφάλεια μόνοι στο σπίτι όταν πέσει το σκοτάδι, μεγάλη πλειοψηφία (71.9%) ανέφερε ότι αισθάνεται ανασφαλής όταν περπατά στο δῆμο του μόνος στο σκοτάδι και σκεπτόμενος ότι πιθανόν αυτή η εμπειρία θα επαναληφθεί.

Από τους ερωτηθέντες που ήξεραν ένα θύμα εγκλήματος, το 36.3% και το 60.5%, αντίστοιχα, εξέφρασαν ότι αισθάνονται ανασφαλής στο σπίτι και στο περπάτημα μόνο μετά από το σκοτάδι. Όπως στην περίπτωση της άμεσης θυματοποίησης, οι αναλογίες είναι θαυμάσια παρόμοιες με το συναίσθημα του να νιώθεις ανασφάλεια να περπατάς μόνος μόλις πέσει το σκοτάδι και την αντίληψη μιας τέτοιας υψηλής πιθανότητας της θυματοποίησης στο κοντινό μέλλον. Η αναλογία πιθανοτήτων είναι η σχετική πιθανότητα του φόβου μεταξύ (των άμεσων ή έμμεσων) θυμάτων και των μη-θυμάτων. Οι αναλογίες πιθανοτήτων μεγαλύτερες από 1 υπονοούν ότι τα θύματα είναι πιο έντρομα από τα μη-θύματα. Αυτό συμβαίνει για όλα τα μέτρα που ερευνώνται εδώ, ειδικά τον αντιληπτό μελλοντικό κίνδυνο για θυματοποίηση. Τα αποτελέσματα είναι στην ίδια γραμμή με την έρευνα βασισμένα σε στοιχεία από προηγούμενες έρευνες στην Αθήνα (Zarafonitou 2002:119). Αναμφισβήτητα, η επιρροή της έμμεσης θυματοποίησης στο φόβο είναι περιθωριακά χαμηλότερη από την προσωπική εμπειρία εγκλήματος σε όλες τις μετρήσεις.

Πίνακας 1 Σχέσεις μεταξύ των μεγεθών του φόβου του εγκλήματος (ποσοστό %)

	Ασφαλές περπάτημα ¹	Μη ασφαλές περπάτημα ¹	Χαμηλός αντιληπτός κίνδυνος να πέσεις θύμα	Υψηλός αντιληπτός κίνδυνος να πέσεις θύμα	Σύνολο
Ασφαλής στο σπίτι ²	43.6	26.2	42.9	26.9	69.8
Μη ασφαλής στο σπίτι ²	4.4	25.8	7.4	22.7	30.2
Χαμηλός αντιληπτός κίνδυνος να πέσεις θύμα	32.9	17.4			50.3
Υψηλός αντιληπτός κίνδυνος να πέσεις θύμα	15.1	34.6			49.7
Σύνολο	48	52	50.3	49.7	100

¹ Μόνος, αργά το βράδυ στην περιοχή κατοικίας

² Μόνος, αργά το βράδυ

Πίνακας 2 Τα μεγέθη της δίωξης και του φόβου του εγκλήματος

	Μη ασφαλής στο σπίτι	Μη ασφαλές περπάτημα	Υψηλός αντιληπτός κίνδυνος δίωξης
<i>Η Δίωξη το προηγούμενο έτος</i>			
Δεν έπεσαν θύματα	26.90%	46.80%	43.90%
Έπεσαν θύματα	42.70%	71.90%	71.90%
	8.4	17.9	22.2
Pearson χ^2 (p-value)	(.004)	(.000)	(.000)
Αναλογία πιθανοτήτων	1.59	1.54	1.64
<i>Έμμεση δίωξη τον προηγούμενο χρόνο</i>			
Δεν γνωρίζουν κάποιο που να έπεσε θύμα	24.10%	43.50%	38.40%
Γνωρίζουν κάποιον που έπεσε θύμα	36.30%	60.50%	60.90%
	7.6	12.4	21.8
Pearson χ^2 (p-value)	(.006)	(.000)	(.000)
Αναλογία πιθανοτήτων	1.51	1.39	1.59

Τα εμπειρικά πρότυπα αυτής της μελέτης εξετάζουν τη σχέση μεταξύ της εμπειρίας και του φόβου εγκλήματος ελέγχοντας διάφορα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, όπως το φύλο, την ηλικία, την οικογενειακή κατάσταση, το εκπαιδευτικό και εργασιακό επίπεδο, την ιδιοκτησία σπιτιών, τον τύπο περιοχής και το μέγεθος της κατοικίας, τα οποία σύμφωνα με την προηγούμενη έρευνα μπορούν να συνδεθούν με το φόβο του εγκλήματος (Hale το 1996 Killias και Clerici 2000).

3. ΑΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ & ΠΡΟΛΗΨΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Σε απλούς όρους, η πρόληψη εγκλήματος μπορεί να οριστεί ως η προσπάθεια να εξεταστούν τα προβλήματα του εγκλήματος στην πηγή τους, παρά να περιμένουμε να φθάσουν οι παραβάτες στο Σύστημα Ποινικής Δικαιοσύνης. Είναι μια προσπάθεια να σταματήσει το έγκλημα ή η αντικοινωνική συμπεριφορά προτού να εμφανιστεί.

Ένας μεγάλος αριθμός από διαφορετικές αιτίες ή παράγοντες έχουν προσδιοριστεί, ως υποκρυπτόμενες εγκληματικές, αντικοινωνικές συμπεριφορές και δραστηριότητες (O'Malley & Sutton, 1997 Sutton, 1994 Sutton & Hazlehurst, 1996). Οι αιτίες του εγκλήματος είναι σύνθετες - περιλαμβάνοντας ένα ευρύ φάσμα των άμεσων και πιο μακροπρόθεσμων κοινωνικών παραγόντων. Μερικοί από αυτούς αφορούν την οικογενειακή βία και την παραμέληση, δυσκολίες στο σχολείο, φτωχή κατοικία, πίεση από ανώτερους και περιορισμένες κοινωνικές ευκαιρίες. Άλλοι αφορούν τις συγκεκριμένες περιβαλλοντικές συνθήκες που οδηγούν σε μεγαλύτερη πιθανότητα διάπραξης ορισμένων τύπων εγκλημάτων, όπως οι πόρτες που μένουν ξεκλειδωμένες, η ύπαρξη σκοτεινών στενών και τα εμπορεύματα που αφήνονται αφύλακτα στο μπροστινό μέρος ενός καταστήματος.

Κατά γενική ομολογία, η βιβλιογραφία για την πρόληψη του εγκλήματος μπορεί να αναλυθεί σε δύο ευρείες κατηγορίες: εκείνη που εστιάζει στην κοινωνική πρόληψη εγκλήματος, και εκείνη που τονίζει την ευκαιρία για μείωση των μέτρων.(Sutton & Hazlehurst, 1996).

i. Κοινωνική πρόληψη εγκλήματος

Οι κοινωνικές προσεγγίσεις πρόληψης εγκλήματος είναι συνήθως επικεντρωμένες στις υποκρυπτόμενες αιτίες του εγκλήματος, οι οποίες φαίνεται πως προέρχονται από οικονομικές συγκυρίες (π.χ., ανεργία), κοινωνική ανισότητα και πολιτιστικό μειονέκτημα (π.χ., ρατσισμός και διαφορά εθνικότητας). Περιλαμβάνουν στρατηγικές όπως:

- ΜΜΕ και διαφημιστικές εκστρατείες (π.χ., κατά της βίας)
- δραστηριότητες πρακτορείων (π.χ., σχολικά προγράμματα)
- μέτρα αντιπερισπασμού (π.χ., για τις ομάδες ρίσκου)
- κοινοτική ανάπτυξη (π.χ., τοπικά προγράμματα εργασίας)
- αναπτυξιακές στρατηγικές (π.χ., υπηρεσίες για τις παιδικές ηλικίες)

Οι υποθέσεις των προσεγγίσεων της κοινωνικής ανάπτυξης είναι ότι το έγκλημα και η αντικοινωνική συμπεριφορά είναι πραγματικά συνδεδεμένα με τους κοινωνικούς όρους, τους τύπους συμπεριφοράς της ομάδας, τις αλλαγές των αξιών, και τη δυναμική της οικογένειας, του σχολείου και της εργασίας. Ως εκ τούτου, οι πρωτοβουλίες κοινωνικής ανάπτυξης καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα προγραμμάτων που περιλαμβάνουν εργασία για τις οικογένειες, τα σχολεία, τις οργανώσεις αθλητισμού και ασχολίες για τον ελεύθερο χρόνο, τους οργανισμούς ευημερίας και τις ομάδες τοπικής κοινότητας.

Η έμφαση σε αυτήν την μορφή πρόληψης εγκλήματος δίνεται στη μεγιστοποίηση της υγείας και της ευημερίας όλων των μελών μιας κοινότητας, και την ενίσχυση των ευκαιριών τους να συμμετέχουν στην κοινοτική ζωή όσο το δυνατόν πιο πλήρως. Η συμμετοχή πολιτών ενθαρρύνεται, όπως είναι ο ρόλος της κοινότητας συνολικά στις προσπάθειες πρόληψης του εγκλήματος.

ii. Προσεγγίσεις για την μείωση της ευκαιρίας

Οι προσεγγίσεις για την μείωση της ευκαιρίας τείνουν να επικεντρωθούν στη μείωση των περιστασιακών, φυσικών ή περιβαλλοντικών ευκαιριών για το έγκλημα. Οι κύριες στρατηγικές που υιοθετούνται εδώ περιλαμβάνουν:

- μέτρα προγραμματισμού και σχεδιασμού (π.χ., δημιουργία υποστηρίξιμων χώρων)
- συγκεκριμένες ή περιστασιακές στρατηγικές (π.χ., μέτρα μείωσης γκράφιτι)
- χρήση ή απειλή κυρώσεων για να αποτρέψει τους παραβάτες (π.χ., αστυνόμευση σε συγκεκριμένα μέρη)

Οι προϋποθέσεις αυτών των προσεγγίσεων για την πρόληψη του εγκλήματος είναι ότι το έγκλημα είναι γενικά ένα θέμα επιλογής και ευκαιρίας - η λύση επομένως είναι να γίνουν οι επιλογές πιο επιζήμιες σε προσωπικό επίπεδο, και να μειώσουν όσο το δυνατόν περισσότερο τις ευκαιρίες για το έγκλημα ή την αντικοινωνική συμπεριφορά.

Υπάρχουν δύο σχολές της πρόληψης του εγκλήματος που συνδέονται με αυτούς τους τελευταίους τύπους προσεγγίσεων. Η πρώτη είναι η πρόληψη του εγκλήματος 'μέσω περιβαλλοντικού σχεδιασμού', που εξετάζει τους τρόπους στους οποίους το φυσικό περιβάλλον μπορεί να αλλάξει μέσω του σχεδίου, προγραμματίζοντας και χρησιμοποιώντας αρχιτεκτονικά μέσα ώστε να γίνουν τα σπίτια, οι γειτονιές και οι πόλεις

ασφαλέστερα (Geason & Wilson, 1989). Η δεύτερη είναι 'περιστασιακή πρόληψη', που στοχεύει στην επίλυση των προβλημάτων στις προσδιορισμένες θέσεις ή των 'καυτών' σημείων εγκλήματος . Αυτό περιλαμβάνει συχνά κάποια τροποποίηση σε ένα τοπικό φυσικό περιβάλλον, καθώς επίσης και τις ενεργές στρατηγικές επέμβασης εκ μέρους των καταστηματαρχών, των αξιωματούχων επιβολής του Νόμου και άλλων μελών της κοινότητας (Clarke 1992 Felson, 1992).

Οι κοινωνικές προσεγγίσεις πρόληψης, και οι προσεγγίσεις μείωσης της ευκαιρίας, δεν είναι απολύτως αμοιβαίες. Η ιδανική στρατηγική πρόληψης εγκλήματος είναι στην πραγματικότητα μια που ενσωματώνει τα στοιχεία από κάθε ευρύ σκέλος. Τα ζητήματα που αφορούν συγκεκριμένα τον αστικό προγραμματισμό, τη χρήση του δημόσιου χώρου και το έγκλημα μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσω αυτού που μπορεί να αποκαλεστεί προσαρμοσμένη προσέγγιση στη πρόληψη του εγκλήματος (White, 1998b).

Η βασική έννοια της προσαρμοσμένης προσέγγισης είναι αυτή της διαπραγμάτευσης. Η προσέγγιση βασίζεται στην ιδέα ότι μπορούν να υπάρξουν διαφορετικές και ανταγωνιστικές προοπτικές σχετικά με το πώς ορισμένοι δημόσια προσιτοί χώροι είναι ή οφείλουν να χρησιμοποιηθούν. Η αναγνώριση των συγκεκριμένων αναγκών και των επιθυμιών των διαφορετικών συμβαλλόμενων μερών συνδέεται με τη σημασία της δημόσιας συμμετοχής σε οποιοσδήποτε αποφάσεις που έχουν επιπτώσεις στα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη. Από μια προοπτική πρόληψης του εγκλήματος, η προσέγγιση προσαρμογής προσπαθεί να χρησιμοποιήσει τις συμμετέχουσες μεθόδους σαν μέσα για να μειωθεί το έγκλημα, η αντικοινωνικοί συμπεριφορά και ο φόβος για έγκλημα σε συγκεκριμένα μέρη και τοποθεσίες.

Τα βασικά όργανα που συμμετέχουν σε αυτά τα είδη προσεγγίσεων είναι οι διευθυντές εμπορικών κέντρων, οι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη, αθλητικοί αντιπρόσωποι, λιανοπωλητές, και τα τοπικά συμβούλια. Οι επιχειρησιακοί ιδιοκτήτες, η νεολαία και οι κοινοτικοί εργαζόμενοι, οι αρχιτέκτονες, οι κοινωνικοί αρμόδιοι για το σχεδιασμό και οι αρμόδιοι για το σχεδιασμό πόλης είναι οι κεντρικοί φορείς, με την αστυνομία, τους ανώτατους δικαστικούς που έχουν τους συμβουλευτικούς και δευτερεύοντες ρόλους επέμβασης (συνήθως προσανατολισμένους προς την υποστήριξη οποιωνδήποτε κανόνων της συμπεριφοράς που μπορούν να συζητηθούν μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών).

Η κύρια μέθοδος της προσαρμοσμένης προσέγγισης είναι αυτή της άμεσης αλληλεπίδρασης μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών. Οι νέοι, για παράδειγμα, θεωρούνται ως νόμιμοι συμμετέχοντες που πρέπει ιδανικά να έχουν το δικαίωμα λόγου σε οποιαδήποτε συμβουλευτική διαδικασία. Παρόμοιος με την ευρέως κοινωνική προσέγγιση ανάπτυξης,

πολλή βάση δίνεται στην επίλυση του προβλήματος και στη συνεργασία πολλών επιχειρήσεων. Η προσέγγιση είναι βασισμένη στην ιδέα ότι οι άνθρωποι (όλων των ηλικιών και κοινωνικών υπόβαθρων) έχουν θεμιτές ανησυχίες, ιδιαίτερα σχετικά με το πώς αντιμετωπίζονται στους δημόσιους χώρους (όπως τα εμπορικά κέντρα και τους δρόμους), και ότι πρέπει να περιληφθούν στη διαπραγμάτευση των εκβάσεων που με κάποιο τρόπο είναι ευεργετικές για όλα τα συμβαλλόμενα μέρη. Παρά την προσπάθεια για τον αποκλεισμό ορισμένων ανθρώπων - ως χρήστες ορισμένων δημόσιων χώρων, ως ενεργούς συμμετέχοντες στην κοινοτική ζωή, ως δικαιωματικούς κατόχους - αυτή η προσέγγιση είναι βασισμένη στην έννοια του κοινωνικού συνυπολογισμού. Σε μερικές περιπτώσεις, η προσέγγιση μπορεί επίσης να συνδεθεί άμεσα με τις αναπτυξιακές στρατηγικές μέχρι το σημείο που η παροχή, παραδείγματος χάριν, των υπηρεσιών νεολαίας και φιλικών προς την νεολαία χώρους μπορεί να είναι μια έκβαση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης.

Στην πράξη, η προσαρμοσμένη προσέγγιση ενσωματώνει διάφορα μεγέθη που περιλαμβάνουν τα ζητήματα προγραμματισμού και σχεδίου, τα διοικητικά ζητήματα και τα ζητήματα κοινωνικής ανάπτυξης (White, 1998a Bell, 1991 Clarke, 1992 Trech, Taner & Tiesdell, 1992). Παραδείγματος χάριν, στις συγκεκριμένες εμπορικές περιοχές οι διάφορες εκτιμήσεις θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

i. Προγραμματισμός και σχέδιο

Η βιβλιογραφία στην πρόληψη εγκλήματος έχει εντάξει διάφορες ιδέες που έχουν επιτύχει διαδεδομένη υποστήριξη έτσι ώστε να καταστήσουν τις πόλεις ασφαλέστερες. Μερικές από αυτές περιλαμβάνουν:

- Παροχή καλού φωτισμού, καλά διαμορφωμένους δρόμους για δραστηριότητες με τις οποίες αισθάνεσαι ασφάλεια.
- Τοποθέτηση στάσης λεωφορείου κοντά στα μέρη των δραστηριοτήτων για την καλύτερη επιτήρηση
- Ενθάρρυνση του απογευματινού περπάτου ή της βόλτας με το λεωφορείο
- Παροχή χώρου στάθμευσης για τις γυναίκες στο ισόγειο των πολυώροφων σταθμών αυτοκινήτων και να είναι υπό επιτήρηση.
- Βελτίωση της τοποθέτησης των πινακίδων στο κέντρο των πόλεων έτσι ώστε να φαίνονται ξεκάθαρα οι ζώνες δραστηριότητας
- Χρήση ανθεκτικών υλικών, να υπάρχει ταχεία επισκευή και αντικατάσταση των χαλασμένων αντικειμένων

- Τοποθέτηση των πιο ψηλών θάμων πίσω από τα μονοπάτια και τα κτήρια

ii. Διοικητικά ζητήματα

Ένα σημαντικό στοιχείο της πρόληψης εγκλήματος, ειδικά σε σχέση με συγκεκριμένες περιοχές πόλεων, είναι η διαχείριση των ανθρώπων σε αυτές τις περιοχές. Οι προσεγγίσεις που φαίνεται να έχουν το μέγιστο θετικό αντίκτυπο είναι εκείνες που περιλαμβάνουν:

- Έμφαση στην κοινοτική συμμετοχή και συμμετοχή στον προσδιορισμό των προβλημάτων
- Την μορφοποίηση συμβουλευτικών κοινοτικών ομάδων για την επιτήρηση των στρατηγικών δράσεων και τα ρυθμιστικά σχέδια με σκοπό να καταστήσουν τις κοινότητες ασφαλέστερες
- Συμμετοχή πολλών παραγόντων, με μια σαφή αντίληψη του σκοπού
- Ευρεία συμμετοχή των διαφορετικών ομάδων ανθρώπων στον προγραμματισμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των συγκεκριμένων στρατηγικών πρόληψης εγκλήματος

iii. Ζητήματα κοινωνικής ανάπτυξης

Δεδομένου ότι οι αιτίες του εγκλήματος είναι σύνθετες και διαφορετικές, είναι ουσιαστικό να εξεταστεί το κοινωνικό πλαίσιο οποιουδήποτε προγράμματος με σκοπό να ελαχιστοποιήσει τις επιβλαβείς συμπεριφορές και τη ποινική δραστηριότητα. Αυτό απαιτεί την εκτίμηση των ακόλουθων ανησυχιών:

- προσεκτική αξιολόγηση των τοπικών αναγκών, και συγκεκριμένα οι ανάγκες των μειονεκτούντων και περιθωριοποιημένων ομάδων μέσα στη τοπική κοινότητα
- Κατηγοριοποίηση των ομάδων προτεραιότητας και των ατόμων ρίσκου, καθώς επίσης και των γενικών δραστηριοτήτων κοινοτικής ανάπτυξης
- Εφαρμογή των σχεδίων δράσης από εξειδικευμένη νεολαία και κοινοτικούς εργαζόμενους με την ικανότητα να χτίσουν σχέσεις εμπιστοσύνης με τους ανθρώπους
- Ανάπτυξη των διαπολιτισμικών, καθώς επίσης και οργανωτικών στρατηγικών που περιλαμβάνουν τους ανθρώπους από τα διαφορετικά θεσμικά και κοινοτικά υπόβαθρα.

3.1 Παραδείγματα Καινοτόμων Πρακτικών

Υπάρχουν διάφορα παραδείγματα μιας προσαρμοσμένης προσέγγισης του εγκλήματος, που προέρχονται από τις ΗΠΑ, την Αυστραλία και τις Κάτω Χώρες, οι οποίες ασχολούνται συγκεκριμένα με τις λεωφόρους και τους εμπορικούς δρόμους.

i. Διαδικασίες προγραμματισμού

Στην Αμερικανική πόλη της Σάντα Μόνικα στην πολιτεία Καλιφόρνια το τοπικό συμβούλιο επιδίωξε να αναζωογονήσει μια παλαιά, λεωφόρο που είχε αρχίσει να γίνεται επιβλαβής και ανασφαλής (Sandercock, 1997). Η λεωφόρος ξανασχεδιάστηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να ενθαρρυνθούν οι διαφορετικοί τύποι δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται κατά μήκος της, στις αγορές, στο περπάτημα, στις συναντήσεις, στις παρελάσεις και τους κοινοτικούς εορτασμούς. Άφθονος χώρος παραχωρήθηκε για δημόσιες θέσεις, δέντρα και πανό φτιαγμένα για ένα οπτικά ενδιαφέρον περιβάλλον, καφέ στα σοκάκια τα οποία ενισχύθηκαν καθώς επίσης και καλλιτέχνες του δρόμου, έτσι άνθρωποι από όλα τα κοινωνικά υπόβαθρα και κοινών ενδιαφερόντων επιζητούν να συναθροιστούν στη λεωφόρο. Ο δημόσιος χώρος προγραμματίστηκε και σχεδιάστηκε από την αρχή ως κοινοτικός χώρος - ανοικτός και προσίτος σε όλους ανεξαιρέτως. Όπως περιγράφει ο Sandercock (1997: 32):

Οι σχεδιαστές ενημερώθηκαν από τους αρμόδιους για το σχεδιασμό των πόλεων που ήξεραν ότι έπρεπε να είναι συμπληρωματικές παρά να ανταγωνιστικές με το υπάρχον εσωτερικό οδικό δίκτυο. Και, οι αρμόδιοι για το σχεδιασμό, ενδιαφέρονταν τόσο για τη δημιουργία ενός δημόσιου χώρου όσο και για τη δημιουργία λιανικού εμπορίου και χώρων για γραφεία. Στη συνέχεια, οι αρμόδιοι για το σχεδιασμό έπρεπε να ανταποκρίνονται και να απευθύνονται σε ένα Δημοτικό Συμβούλιο το οποίο έκανε ορισμένες βασικές πολιτικές επιλογές: η απόφαση να αναζωογονήσει αυτή τη φθαρμένη περιοχή με την επένδυση των δημόσιων χρημάτων, η απόφαση να αστυνομευθεί αυτός ο δημόσιος χώρος με μια χαμηλή συχνότητα που επισημαίνει την ανοχή και το συνυπολογισμό παρά την αποκλειστικότητα, η απόφαση να ενθαρρύνουν τους πλανόδιους καλλιτέχνες χωρίς να τους ελέγχουν, η απόφαση να μην παρενοχλούνε τους αστέγους και τους ζητιάνους η οποία έγινε για να μην αποστειρωθεί ο χώρος αποκλείοντας εκείνους των οποίων η παρουσία μπορεί να καταστήσει κάποιους ανθρώπους ανήσυχους και τέλος απόφαση να

γίνει ένα μίγμα δραστηριοτήτων και χρήσεων, 'κάτι για όλους' προσέγγιση που ενθαρρύνει την ετερογένεια στην ηλικία, τη φυλή, και το εισόδημα.

Η έμφαση, επομένως δινόταν σε ένα μίγμα των δραστηριοτήτων, στη χαμηλού επιπέδου και ανεκτικής αστυνομικής παρουσίας, στην ενθάρρυνση των πλανόδιων καλλιτεχνών (δεν περνούν από ακρόαση), και στη γενική βελτίωση των δρόμων. Το αποτέλεσμα είναι: μια εορταστική ατμόσφαιρα που είναι κοινωνικά αποδεκτή, και πολύ λίγο έγκλημα στους δρόμους.

ii. Διοικητικά πρωτόκολλα

Στην Αυστραλία, το Δημοτικό Συμβούλιο του Μπρίσμπακ ανέλαβε ένα σημαντικό πρόγραμμα με σκοπό να βελτιώσει τις σχέσεις και την ασφάλεια σε σημαντικά κέντρα, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών κέντρων και των λεωφόρων (Heywood, Crane, Egginton & Gleeson, 1998). Ως τμήμα των συνιστώμενων σχεδίων δράσης, η προσοχή δόθηκε στις πρακτικές διαχείρισης μέσα στα κέντρα, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων ασφάλειας. Προτάθηκε ότι τα κέντρα αναπτύσσουν σαφείς, δίκαιους και αμερόληπτους κανόνες που ισχύουν για όλους τους χρήστες. Τα πρωτόκολλα πρόκειται να αναπτυχθούν για να εξετάζουν ποικίλα προβλήματα, όπως βιώνονται από τους διάφορους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένης της κεντρικής διαχείρισης, τους ιδιοκτήτες μαγαζιών και των ίδιων των νέων. Τέτοια πρωτόκολλα πρόκειται να παρασχεθούν για τη συμμετοχή των υπηρεσιών νεολαίας ανταποκρινόμενες τις ανάγκες των νέων. Πρόκειται να παράσχουν τις ουσιαστικές οδηγίες για τους διευθυντές, την αστυνομία, την ασφάλεια, τις υπηρεσίες νεολαίας και τους νέους όσον αφορά στις δυσκολίες.

Οι οδηγίες για την παροχή κεντρικής ασφάλειας σε σχέση με τους νέους, και το προσωπικό ασφαλείας που εκπαιδεύεται, προορίζονται να είναι σύμφωνα με το θέμα 'εξυπηρέτησης πελατών' και με το θέμα 'αντίδραση σε κρίση' ανάλογα με τις περιστάσεις. Θέματα επικοινωνίας, υπευθυνότητα, επίλυσης προβλημάτων, κατάλληλοι τύποι ασφαλείας είναι βασικά. Σαν γενική συνταγή, η ακόλουθη σύσταση περιλαμβάνει την ουσία το πώς οι βελτιώσεις μπορούν να είναι αποδεκτές (Heywood et.al., 1997:143):

Οι κεντρικοί χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των νέων, πρέπει να έχουν πρόσβαση και πληροφορίες για τις λεωφόρους για να προκαλούν ανησυχίες ή να κάνουν καταγγελίες για συγκεκριμένες

περιπτώσεις όπως επέμβασης ασφάλειας ή γενικών θεμάτων σχετικά με την παροχή ασφάλειας στο κέντρο. Αυτό πρέπει να γίνεται μέσω:

- a)** Μια διαδικασία παραπόνων που διευκρινίζεται στη πολιτική ασφαλείας και για την οποία οι νέοι που χρησιμοποιούν το κέντρο ενημερώνονται μέσω των κατάλληλων μηχανισμών. Αυτή η διαδικασία πρέπει να επιτρέπει στους νέους να χρησιμοποιούν έναν συνήγορο ή να υποστηρίζονται από ένα πρόσωπο όπου να γνωστοποιεί και να εξελίξει την διαμαρτυρία τους.
- b)** Μια διαδικασία, που διευκρινίζεται από την πολιτική ασφαλείας, για τις γενικές ανησυχίες γύρω από τις πολιτικές ασφαλείας ή οι πρακτικές οι οποίες πρέπει να αναπτύσσονται όπως χρειάζεται βάση του διευθυντή ασφαλείας. Η κεντρική νεολαία και οι κοινοτικές επιτροπές ή οι στρατηγικές συνδέσμου είναι μια επιλογή για παραπομπή των ζητημάτων για ανατροφοδότηση ή εισαγωγή.
- c)** Μια στρατηγική, που διευκρινίζεται από την πολιτική ασφαλείας, για την περιοδική αναθεώρηση των κεντρικών πολιτικών ασφαλείας και των πρακτικών. Μια τέτοια στρατηγική πρέπει να παρέχει σαφή ευκαιρία για ανατροφοδότηση από όλο το πλήθος των κεντρικών χρηστών, συμπεριλαμβανομένων των νέων, σχετικά με τα ιδιαίτερα γεγονότα ή τα ευρύτερα ζητήματα που γίνονται με την παροχή ασφάλειας στο κέντρο. Αυτή η στρατηγική πρέπει να εστιάζει στη πρόοδο του πώς το κέντρο επηρεάζεται από την ποικιλομορφία των χρηστών, συμπεριλαμβανομένων των νέων, παρά από την απόδοση της επίπληξης στα άτομα, είναι οι νέοι, οι προμηθευτές ασφαλείας, ή οι διαχειριστές. Μια κεντρική νεολαία και μια κοινοτική επιτροπή θα μπορούσε να διαδραματίσει έναν σημαντικό ρόλο σε μια τέτοια εξέταση.

Η ώθηση για τη σημαντική αλλαγή των υπάρχουσών πρακτικών ασφαλείας εξαρτάται πάρα πολύ από τη διοικητική υποστήριξη για τέτοια μεταρρύθμιση. Εν μέρει, αυτό εξαρτάται από το εάν οι διευθυντές εμπορικών κέντρων αναγνωρίζουν ή όχι τα εμπορικά οφέλη και τις συνυπολογίσιμες πολιτικές έναντι εκείνων που επισκέπτονται την περιοχή.

iii. Συμμετοχή & Παροχή υπηρεσιών

Στην Ολλανδική πόλη του Ρότερνταμ υπήρξαν σοβαρές μορφές εγκλήματος και βανδαλισμού νεολαίας στο εμπορικό κέντρο Zuidplein (Hoefnagels, 1997). Προσπάθειες στο να εξεταστεί αυτό με το να

ισχύσουν τα πιο σκληρά, κατασταλτικά μέτρα οδήγησαν μόνο στα περαιτέρω προβλήματα με τους νέους. Μια ευρείας βάσης κοινοτική επιτροπή ήταν οργανωμένη για να αντιμετωπίζει τα ζητήματα. Οι κύριες εκβάσεις συμπεριλαμβανόμενων την υιοθέτηση των 'κανόνων διαχείρισης' για το κέντρο, οι οποίες μεταβιβάστηκαν στους νέους της περιοχής από την αστυνομία μέσω του τοπικού σχολείου. Αφετέρου, ένας νέος εργαζόμενος δρόμων ήταν διορισμένος, ο οποίος χρηματοδοτήθηκε 75% από την πόλη, και 25% από την ένωση των εργοδοτών. Ο νέος εργαζόμενος λειτούργησε ανεξάρτητα από την αστυνομία, τα δικαστήρια και τους ιδιοκτήτες μαγαζιών. Δύο αποκαλούμενες 'ανεκτικές' θέσεις καθιερώθηκαν στο εμπορικό κέντρο, και ο νέος εργαζόμενος οργάνωσε υποστήριξη και δραστηριότητες για τους νέους που χρησιμοποιούσαν το κέντρο. Όταν τα προβλήματα προέκυψαν, ο εργαζόμενος τα συζήτησε άμεσα με τα σχετικά άτομα, που οδηγούν στη μεγαλύτερη επικοινωνία μεταξύ των καταστηματαρχών και των νέων. Συνεπεία αυτών των μέτρων, ήταν να μειωθούν οι βανδαλισμοί και οι κλοπές σε αξιόλογο βαθμό.

Στην αμερικανική πόλη του Μπέρκλεϋ, Καλιφόρνια, αρκετά Σαββατοκύριακα βίας οδήγησαν την πόλη στο να επεκτείνει τον αριθμό των αστυνομικών στην περιοχή Telegraph (Noguera, 1996). Εντούτοις, μια ογκώδης αστυνομική παρουσία όχι μόνο κόστισε στην πόλη περισσότερο από ότι θα μπορούσε να αντέξει οικονομικά, αλλά οδήγησε στον εκφοβισμό των τουριστών και των πελατών που σύχναζαν στα εστιατόρια και στα καταστήματα της περιοχής. Μια κοινοτική ομάδα εργασίας δημιουργήθηκε, περιλαμβάνοντας τους νέους ανθρώπους επίσης. Σαν συνεπεία των συζητήσεων, ήταν μια ομάδα που διαμορφώθηκε αποτελούμενη από νέους από ποικίλες φυλετικές και εθνικές καταγωγές. Ο στόχος της ομάδας ήταν να βοηθήσει να παραχθεί ασφάλεια στην περιοχή με μη απειλούμενο, μη αντιπαραθετικό τρόπο. Παρέχει μια υπηρεσία συνοδίων των νέων και μια ελεγκτική περίπολο, και στοχεύει στο να μετριάσει τις συγκρούσεις και να προωθήσει την ασφάλεια.

Εκτός από τη δημιουργία αυτής της ομάδας, τα μέτρα λήφθηκαν για να επεκτείνουν τη σειρά των επιλογών της νεολαία της περιοχής, που περιλαμβάνουν παραδείγματος χάριν, την βραδινή καλαθοσφαίριση και επιτήρηση των πάρτυ του Σαββατοκύριακου στα μέρη συναντήσεων σε όλη την κοινότητα. Το έγκλημα μειώθηκε ουσιαστικά στην περιοχή. Μέρος της επιτυχίας ήταν ότι οι νέοι που χρησιμοποίησαν τον δρόμο για την κοινωνικοποίηση θεώρησαν ότι έλαβαν το σεβασμό, όχι παρενόχληση, από τις ομάδες περιπόλου.

Αυτά τα παραδείγματα παρέχουν συγκεκριμένες ενδείξεις πρακτικών μέτρων που μπορούν να υιοθετηθούν και παρέχουν σχετικά μειωμένο

κόστος, αλλά αποτελεσματικούς τρόπους με τους οποίους να μειώνεται και ο φόβος του εγκλήματος, και το έγκλημα το ίδιο. Ένα πρόγραμμα πρόληψης εγκλήματος βασισμένο σε αυτήν την προσέγγιση θα πρέπει να λάβει υπόψη τις πτυχές του φυσικού περιβάλλοντος, και την κοινωνική δυναμική της δημόσια ζωής μέσα σε αυτό το περιβάλλον. Αυτό θα συνεπαγόταν το φυσικό σχεδιάγραμμα και το σχέδιο μιας συγκεκριμένης περιοχής, μια κοινωνική άσκηση χαρτογράφησης που λαμβάνεται προκειμένου να διακριθούν οι διαφορετικές ομάδες που χρησιμοποιούν μια περιοχή ή ένα κέντρο αναψυχής, και οι πολλαπλές χρήσεις των συγκεκριμένων δημόσιων περιοχών και η προσοχή που δίνεται στο πόσο καλύτερα ρυθμίζονται τα συγκεκριμένα περιβάλλοντα και στους τρόπους που ενισχύουν το αίσθημα της ασφάλειας, χωρίς απαραίτητα να αποκλείονται οποιαδήποτε μέλη μιας τοπικής κοινότητας από τη συμμετοχή στη δημόσια ζωή.

3.2 Διαδικασίες στρατηγικού προγραμματισμού

Το να υπάρξει πρόληψη εγκλήματος ως τμήμα της διαδικασίας προγραμματισμού συνεπάγεται κάτι παραπάνω από τη γνώση για σχετικές εξελίξεις εδώ και στο εξωτερικό. Απαιτεί επίσης τη μελέτη των τοπικών συνθηκών και των τοπικών παραγόντων που μπορούν να επηρεάσουν τη συγκεκριμένη ανάπτυξη προγράμματος. Ένας λογιστικός έλεγχος πρόληψης εγκλήματος θα πρέπει να λάβει υπόψη τις πτυχές του φυσικού περιβάλλοντος, και την κοινωνική δυναμική της δημόσια ζωής μέσα σε αυτό το περιβάλλον.

i. Φυσικό σχέδιο

Αυτό συνεπάγεται βασικά τον προσδιορισμό της φυσικής παράταξης και του σχεδίου της εν λόγω περιοχής. Μια τέτοια άσκηση χαρτογράφησης πρέπει να λαμβάνει υπόψη το χαρακτήρα των συγκεκριμένων περιοχών, και τις δυνατότητες εκεί μπορεί να είναι για ανασφαλείς καταστάσεις (Planning Collaborative (Vic) Ltd, 1993).

a) Προσδιορισμός των περιοχών

- θέλγητρα (π.χ., ξενοδοχεία, υπαίθριοι σταθμοί αυτοκινήτων, discos)
- θέσεις αναμονής (π.χ., στάσεις λεωφορείου, σταθμός τρένου)
- καθημερινές δραστηριότητες (π.χ., ψυχαγωγία, τρόφιμα)

b) Εξέταση των επισφαλών καταστάσεων

- δημιουργώντας σχέδιο (π.χ., μπροστινή είσοδος καταστημάτων, υπαίθριοι σταθμοί αυτοκινήτων)
- δημοτικό σχέδιο (π.χ., χρήση των εγκαταστάσεων, φωτισμός)

Γενικά, η αξιολόγηση και ο λογιστικός έλεγχος των υπαρχουσών και προτεινόμενων περιοχών πρέπει να οδηγήσουν στην ενσωμάτωση των συγκεκριμένων στοιχείων σχεδίου. Μερικοί από αυτούς περιλαμβάνουν (Bell, 1991):

- τον προσδιορισμό των ασφαλών διαδρομών, και του προσδιορισμού δραστηριοτήτων μετά από τις ώρες εργασίας (όπως τα καφέ) κατά την διάρκεια αυτών των διαδρομών
- την κατάργηση του 'κοψίματος δρόμου' μέσω ορισμένων περιοχών, ειδικά μέσα από στενά σοκάκια που δεν έχουν καμία επιτήρηση
- την παροχή σαφών οπτικών, λειτουργικών ή συμβολικών ενδείξεων για την σωστή χρήση κάποιων δημόσιων χώρων
- την εξασφάλιση ότι υπάρχει καλή οπτική εν όψη των ασφαλών διαδρομών και τις στάσεις των μέσων μεταφοράς, για να επιτρέψουν την παθητική επιτήρηση

ii. Κοινωνικό περιβάλλον

Αυτό απαιτεί βασικά μια μορφή κοινωνικής χαρτογράφησης, προκειμένου να διακριθούν οι διάφορες ομάδες που χρησιμοποιούν μια περιοχή ή ένα κέντρο αναψυχής, και τις πολλαπλάσιες χρήσεις των συγκεκριμένων δημόσιων περιοχών (White, Murray & Robbins, 1996).

a) Προσδιορισμός των χρηστών

- ιδιοκτήτες και διευθυντές
- προσωπικό και αρχές ασφαλείας (π.χ., αστυνομία, ιδιωτική φρουρά ασφαλείας)
- συγκεκριμένες ομάδες (π.χ., νέοι, άνθρωποι από διαφορετικές εθνικότητες)

b) Προσδιορισμός των χρήσεων

- εμπορικοί σκοποί (π.χ., αγορά και πώληση)
- ψυχαγωγικοί σκοποί (π.χ., εμπορικές αργίες)
- κοινωνικοί σκοποί (π.χ., συνάντηση, έξοδοι)

- σκοποί μετακίνησης (π.χ., πρόσβαση στα μέσα μεταφοράς)
- σκοποί εργασίας (π.χ., χώρος εργασίας)

Γενικά, η κοινωνική διαδικασία περιοδικού ελέγχου οφείλει να λάβει υπόψη την ποικιλομορφία των πληθυσμών χρησιμοποιώντας τα κέντρα αναψυχής και το ευρύ φάσμα των χρήσεων των δημόσιων περιοχών. Τα συγκεκριμένα ζητήματα περιλαμβάνουν εδώ:

- εκτίμηση της τάσης μεταξύ των εμπορικών συμφερόντων και των κοινοτικών δραστηριοτήτων
- περιοδικό έλεγχο των εγκαταστάσεων και των χώρων όσον αφορά συγκεκριμένες ανάγκες των διαφόρων ομάδων χρηστών
- διαφορετικές αντιλήψεις εντός της κοινότητας σχετικά με τη ασφάλεια
- συμπερίληψη των διαφόρων ομάδων στη διαδικασία διαβουλεύσεων, και σε τρέχουσα βάση
- ενθάρρυνση του διαλόγου μεταξύ των προφανώς ανταγωνιστικών ενδιαφερόμενων ομάδων

iii. Ρυθμιστικό περιβάλλον

Η ορθή πρακτική στην πρόληψη εγκλήματος είναι ουσιαστικά το πόσο καλύτερα ρυθμίζεται το συγκεκριμένο περιβάλλον με τρόπους που να ενισχύουν το αίσθημα ασφάλειας, χωρίς απαραίτητα να αποκλείονται οποιαδήποτε μέλη μιας τοπικής κοινότητας από τη συμμετοχή στη δημόσια ζωή. Αυτό για να συμβεί, είναι απαραίτητο να αξιολογηθούν οι υπάρχοντες ρυθμιστικοί μηχανισμοί και οι πρακτικές, από την άποψη της ευρείας προσέγγισης και της συγκεκριμένης πείρας που απαιτούνται.

a) ρυθμιστική προσέγγιση

- βασισμένη στις διαδεδομένες κοινοτικές διαβουλεύσεις
- περιλαμβάνει άμεση επικοινωνία με διάφορες ομάδες χρηστών
- υιοθέτηση στάσης συμβιβασμού και σεβασμού της αξιοπρέπειας των άλλων
- προθυμία να είναι υπεύθυνη για τις ενέργειες

b) επαγγελματικός προσανατολισμός

- πρότυπη και εκτεταμένη επίσημη εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών επίλυσης διαμαχών

- ενεργός ενσωμάτωση των γηγενών, των ανθρώπων της εθνικής μειονότητας και των γυναικών σε συγκεκριμένες υπηρεσίες και ρόλους
- υιοθέτηση προσεγγίσεων στην επίλυση προβλημάτων που εξετάζουν τα ελλοχεύοντα ζητήματα σύγκρουσης
- ανάπτυξη συγκεκριμένων πρωτοκόλλων σχετικά με το πώς να αντιμετωπίζουμε καλύτερα συγκεκριμένες καταστάσεις, γεγονότα και ομάδες χρηστών

Γενικά, η δημιουργία ενός θετικά ρυθμισμένου περιβάλλοντος στηρίζεται επάνω στις ενεργές διαβουλεύσεις και την ενσωμάτωση των κοινοτικών μελών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Αυτό απαιτεί την εξέταση ενός μεγάλου εύρους ουσιαστικών προβληματισμών:

- ανάπτυξη ενός πολιτικού πλαισίου στα στρατηγικά σχέδια της τοπικής κυβέρνησης, και διοικητικές στρατηγικές λεωφόρων, οι οποίες παρουσιάζουν τις διαφορετικές ανάγκες και ενδιαφέροντα
- ενσωμάτωση συγκεκριμένων κοινοτικών ανησυχιών στους κανονισμούς του αστικού σχεδιασμού, μέσω παραδείγματος χάριν της εκτίμησης του κοινωνικού αντίκτυπου
- απασχόληση των συνηγόρων νεολαίας από την τοπική κυβέρνηση για να βοηθήσει στη διαδικασία διαβουλεύσεων και αντιπροσώπευσης
- χρήση ευρείας ποικιλίας τεχνικών και μηχανισμών για να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες των διαφόρων ομάδων χρηστών
- δημόσια τεκμηρίωση των διαβουλεύσεων, της διαπραγμάτευσης και των διαδικασιών λήψης απόφασης

3.3 Πολιτιστικό κλίμα και υλική υποδομή για να είναι η πρόληψη του εγκλήματος αποτελεσματική.

Ιδιαίτερα, η ορθή πρακτική για την πρόληψη του εγκλήματος απαιτεί:

- γνώση της τοπικής περιοχής, και της τοπικής κοινότητας για τις ανάγκες, τα ζητήματα και τις υπηρεσίες
- αναγνώριση των διαφορετικών προσεγγίσεων στην πρόληψη του εγκλήματος και επιλογή αυτής που είναι η πιο κατάλληλη για μια συγκεκριμένη περιοχή ή για να εξετάσει ένα συγκεκριμένο πρόβλημα
- συντονισμός των διαφόρων ομάδων, των αντιπροσωπειών και των ατόμων γύρω από τους στόχους πρόληψης εγκλήματος
- τρέχοντα κοινοτικά φόρουμ για τη συζήτηση και την αξιολόγηση των τοπικών ζητημάτων που περιβάλλουν το έγκλημα και την αντικοινωνική συμπεριφορά
- ανάπτυξη των πρωτοκόλλων και των διαδικασιών όσον αφορά στις πτυχές των στρατηγικών κοινωνικής ανάπτυξης και τις στρατηγικές για τη μείωση ευκαιρίας
- κατάρτιση και εκπαίδευση κατάλληλου προσωπικού στις μεθόδους πρόληψης εγκλήματος, τις προοπτικές και συγκεκριμένες τακτικές επέμβασης
- συνεχής αξιολόγηση των πρωτοβουλιών και των στρατηγικών πρόληψης εγκλήματος

Η πρόληψη του εγκλήματος είναι για τη μείωση της έκτασης του εγκλήματος και της αντικοινωνικής συμπεριφοράς. Δεν είναι, εντούτοις, δυνατό να αποβληθεί το έγκλημα. Είναι σημαντικό, επομένως, να είμαστε ενημερωμένοι και για τα όρια της πρόληψης του εγκλήματος γενικά, και τους περιορισμούς των συγκεκριμένων μέτρων συγκεκριμένα. Θεωρητικά, είναι δυνατό να αποτραπεί όλο το έγκλημα σε μια συγκεκριμένη περιοχή. Εντούτοις, η εμμονή στην εξέταση ενός αντιληπτού εγκλήματος μπορεί να οδηγήσει στην υιοθέτηση υπερβολικά κατασταλτικών μέτρων και να παραγάγει πράγματι περαιτέρω φόβο για έγκλημα. Αυτό μπορεί να είναι αντιπαραγωγικό για τον καθέναν που έχει σχέση με το έγκλημα.

Εξετάστε το ακόλουθο παράδειγμα. Οι δημόσιοι χώροι όπως οι λεωφόροι και 'δρόμοι με νυχτερινή ζωή' είναι ελκυστικοί κατά πρώτο λόγο ακριβώς λόγω της μη δομημένης, και μη οργανωμένης φύσης του

μέρους. Μέρος αυτής της έλξης στην πραγματικότητα είναι ότι ορισμένοι δημόσιοι χώροι είναι συναρπαστικοί και ενδιαφέροντες, και αυτό μπορεί περιστασιακά να περιλάβει την άπρεπη ή απολίτιστη συμπεριφορά σε τέτοια μέρη. Η περιττή ρύθμιση των δημόσιων χώρων μπορεί να απωθήσει τους ανθρώπους με τον ίδιο σχεδόν τρόπο που η έλλειψη κατάλληλων κοινωνικών κανονισμών μπορεί να καταστήσει τους ανθρώπους επιφυλακτικούς στο να επισκεφτούν μερικά μέρη.

Κατά συνέπεια, η πρόληψη του εγκλήματος είναι πάντα κάτι σαν ανταλλαγή. Περιλαμβάνει τη λήψη των αποφάσεων για το βαθμό στον οποίο δίνουμε προτεραιότητα στην παρεμπόδιση του εγκλήματος, σε σχέση με άλλα είδη κοινωνικών στόχων, όπως η εξασφάλιση ότι οι άνθρωποι έχουν πρόσβαση στους δημόσιους χώρους και τις δημόσιες εκδηλώσεις που επιθυμούν να παρευρεθούν επειδή έχουν κατά νου την υπόσχεση για κάτι έξω από το συνηθισμένο. Αυτό θα μπορούσε να αποτελείται απλά από το να έχεις την ευκαιρία να εξετάσεις μια ευρεία ποικιλία των ανθρώπων, με τους ποικίλους τύπους ενδυμάτων και εμφανίσεων, και τη δέσμευση μιας διαφορετικής σειράς δραστηριοτήτων και συμπεριφορών.

Η αποτελεσματική και κατάλληλη πρόληψη του εγκλήματος επομένως απαιτεί μια λεπτομερή ανάλυση των τοπικών προβλημάτων εγκλήματος (και των αντιλήψεων για αυτά), τα σχετικά φυσικά και κοινωνικά περιβάλλοντα, και μια ευαισθησία προς τις ανησυχίες, τις προτεραιότητες και τα δικαιώματα των ανθρώπων που πιθανών να επηρεαστούν από την υιοθέτηση των συγκεκριμένων μέτρων.

4. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

4.1 Κάμερες

Στην χώρα μας, την ορθή χρήση των συστημάτων που συλλέγουν και αποθηκεύουν δεδομένα, ορίζει η αρμόδια κατά τον νόμο «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα». Η χρήση του CCTV είναι ένα μέτρο που θεωρητικά ενδέχεται να μειώσει την εγκληματικότητα. Πολλοί όμως υποστηρίζουν, ότι μπορεί να αποτελέσει μέτρο προληπτικής παρακολούθησης της καθημερινότητας των πολιτών. Βέβαια η υπό όρους και προϋποθέσεις λειτουργία των καμερών σε δημόσιους χώρους, αυξημένης επικινδυνότητας, δεν απαγορεύεται.

Η διαχείριση της κυκλοφορίας

- Η ρύθμιση της κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων,
- η βεβαίωση σοβαρών-επικίνδυνων τροχαίων παραβάσεων και
- η διαχείριση σοβαρών τροχαίων ατυχημάτων

Η προστασία προσώπων και αγαθών, στην οποία περιλαμβάνονται:

- Η ειδική πρόληψη και εξιχνίαση σοβαρών αξιόποινων πράξεων, με αναφορά στη δυνατότητα χρήσης του συστήματος κατά τη διάρκεια συγκεντρώσεων ή συναθροίσεων.
- Η διαχείριση σοβαρών περιστατικών ασφάλειας και κρίσεων.
- Η προστασία επισήμων προσώπων κατά τις μετακινήσεις τους.
- Η προστασία ευπαθών στόχων δημοσίων κτιρίων, πρεσβειών κλπ. (χωρίς όμως αυτά να προσδιορίζονται ειδικότερα και συγκεκριμένα).
- Ο συντονισμός και έλεγχος του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του και
- Η καταγραφή και διαβίβαση στις αρμόδιες αστυνομικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές δεδομένων σε περίπτωση θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων και τροχαίων ατυχημάτων με εγκατάλειψη, καθώς και σε περίπτωση σοβαρών εγκληματικών αξιόποινων πράξεων.

Η τεχνολογία είναι δυνατόν να αποδειχθεί εργαλείο μιας ευρύτερης κατασταλτικής αντίληψης, πολιτικού και κοινωνικού χαρακτήρα. Η ανεξέλεγκτη χρήση των καμερών δεν είναι πανάκεια. Τα μεγάλα συστήματα CCTV που λειτουργούν σε δημόσιους χώρους γενικότερα είναι αποτελεσματικά αλλά δεν είναι αυτοσκοπός. Όπου υπάρχει σχετική συζήτηση, πάντα θα αναφέρεται η Μεγάλη Βρετανία που είναι η χώρα των εν λειτουργία 4,5 εκατομμυρίων καμερών. Για να εξετάσουν την επίδραση των CCTV που λειτουργούν στη χώρα τους, το Υπουργείο Εσωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου (Home Office) εκπόνησε ειδική επιστημονική μελέτη (*Home Office Research study 292, Assessing the impact of CCTV, Φεβρουάριος 2005*). Τα αποτελέσματα της οποίας είναι ιδιαίτερος αποθαρρυντικός για την αποτελεσματικότητα των CCTV, σε σχέση με την ασφάλεια των πολιτών. Συγκεκριμένα, η μελέτη έδειξε ότι στις περισσότερες περιοχές όπου υπήρχε εγκατεστημένο CCTV, η εγκληματικότητα δεν μειώθηκε και όπου μειώθηκε, αυτό δεν είναι βέβαιο ότι οφείλετε στην λειτουργία του. Η μελέτη έδειξε επίσης ότι οι κάτοικοι των περιοχών αυτών, θεωρούσαν ότι η παρουσία των καμερών δεν τους έκανε να νοιώθουν ασφαλέστεροι. Πρέπει να σημειώσουμε, ότι το αίσθημα ασφάλειας των πολιτών είναι ένα από τα σημαντικότερα επιχειρήματα της ΕΛΑΣ για την χρήση των καμερών στην χώρα μας. Σύμφωνα με τα πορίσματα της μελέτης, η τοποθέτηση CCTV είναι αποτελεσματικό μέτρο σε σχέση με τη μείωση της εγκληματικότητας και την προστασία αγαθών, σε μικρής κλίμακας φυλασσόμενους χώρους, όπως χώρους στάθμευσης, αποθήκες εμπορευμάτων κλπ. Αλλά δεν υπάρχουν ενδείξεις που να καταδεικνύουν την αποτελεσματικότητα σε μεγάλης κλίμακας χώρους, όπως είναι οι δημόσιοι χώροι.

Μεγάλη Βρετανία: Λειτουργούν περίπου 4,5 εκατομμύρια κάμερες.

Ιταλία: Κάμερες λειτουργούν σε όλες τις περιοχές που έχουν κριθεί υψηλής επικινδυνότητας

Γερμανία: Το Σύνταγμα της δεν αφήνει πολλά περιθώρια για χρήση καμερών. Πρόσφατα δόθηκε η άδεια να εγκατασταθούν κάμερες σε 26 περιοχές υψηλής επικινδυνότητας.

Γαλλία: Λειτουργούν περίπου 52.000 κάμερες.

Ισπανία: Κάμερες λειτουργούν σε κεντρικές πλατείες και στους δρόμους. Τα μέτρα αυτά εντάθηκαν μετά την τρομοκρατική επίθεση του 2004.

ΗΠΑ: Μετά το τρομοκρατικό χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 η δαπάνη για την εγκατάσταση CCTV κόστισε περισσότερο από 5,5 εκατομμύρια δολάρια.

4.2Ο Φωτισμός του χώρου

Ο φωτισμός των δρόμων, των μονοπατιών και του ιδιωτικού χώρου πρέπει να είναι ένα λεπτομερώς ενσωματωμένο και συντονισμένο στοιχείο. Αν και το τεχνητό φως έχει χρησιμεύσει πολύ στο να προστατεύει και να ενισχύει το νυχτερινό περιβάλλον, εάν δεν χρησιμοποιείται και ελέγχεται κατάλληλα, το υπερβολικό φως (ελαφριά ρύπανση) μπορεί να παρουσιάσει φυσικά και οικολογικά προβλήματα. Υπάρχει μια ανάγκη να ισορροπηθεί η παροχή φωτισμού για να ενισχυθεί η ασφάλεια. Βοήθεια στην παρεμπόδιση του εγκλήματος και στο να επιτραπούν δραστηριότητες όπως ο αθλητισμός και η ψυχαγωγία να πραγματοποιούνται, ταυτοχρόνως επίσης να προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον και να παραμένουν ανεπηρέαστες οι ήδη χρησιμοποιούμενες γειτονικές περιοχές.

Ο βασικός στόχος για το φωτισμό των δημόσιων χώρων είναι να αποτραπεί το έγκλημα, να βελτιωθεί η λειτουργία και να ενισχυθεί το γόητρο μιας περιοχής.

Στις αστικές περιοχές όπου ο φωτισμός είναι το φλέγον θέμα, πρέπει να έχει αξιολογηθεί σύμφωνα με τις αρχές CPTED, λαμβάνοντας υπόψη τα επίπεδα φυσικής επιτήρησης, τον φυσικό έλεγχο πρόσβασης σε αυτό, την φυσική δυναμική της περιοχής, την διατήρηση τοπίου και υποστήριξης δραστηριότητας. Μια περιοχή πρέπει να είναι σύμφωνη με τις αρχές CPTED.

4.3Αρχές CPTED

Βασίζονται στο κατά πόσο επηρεάζεται η εγκληματική συμπεριφορά από τη μείωση των περιβαλλοντικών συνθηκών που μπορούν να υποκινήσουν τις παραβάσεις, ή που τονίζουν ότι υπάρχει ένας αντιληπτός κίνδυνος εντοπισμού και σύλληψης.

Οι αρχές CPTED είναι βασισμένες στη θεωρία ότι το σχέδιο και η αποτελεσματική χρήση του κατασκευασμένου περιβάλλοντος μπορούν να μειώσουν το έγκλημα, να μειώσουν το φόβο του εγκλήματος, και να βελτιώσουν τη ποιότητα ζωής. Οι εφαρμογές CPTED στα κατασκευασμένα περιβάλλοντα επιδιώκουν να αποτρέψουν τους παραβάτες από τη διάπραξη των εγκλημάτων εκμεταλλευόμενοι το κατασκευασμένο περιβάλλον από το οποίο τα εγκλήματα προέρχονται ή

εμφανίζονται. Οι τρεις πιο κοινές κατασκευασμένου περιβάλλοντος στρατηγικές είναι η φυσική επιτήρηση, ο φυσικός έλεγχος πρόσβασης σε αυτό και η φυσική δυναμική της περιοχής.

Οι στρατηγικές CPTED περιλαμβάνουν την ενίσχυση της φυσικής επιτήρησης και των εδαφικών υποδειγμάτων.

4.4 Πρότυπα φωτισμού

Τα καθορισμένα πρότυπα ορίζουν τα διάφορα επίπεδα απόδοσης φωτισμού βασισμένα στην αξιολόγηση του βαθμού δραστηριότητας, του κινδύνου εγκλήματος και της απαιτούμενης αισθητικής. Στην επίτευξη της απαραίτητης απόδοσης, προσοχή πρέπει να δοθεί στην ελαχιστοποίηση των δυσμενών επιπτώσεων στο νυχτερινό περιβάλλον. Ο σκοπός του φωτισμού που καλύπτει τα πρότυπα είναι να `βοηθά τους πεζούς στο να προσανατολίζονται και να ανιχνεύουν τους πιθανούς κινδύνους επίσης να αποθαρρύνει το φόβο του εγκλήματος και του εγκλήματος ενάντια στο άτομο, ενώ προστατεύει την ακεραιότητα του νυχτερινού περιβάλλοντος μέσω του ελέγχου της διάχυσης και της φωτεινότητας του φωτός.

4.5 Φυσική επιτήρηση

Η φυσική επιτήρηση λειτουργεί προς την αύξηση της αντίληψης ότι οι άνθρωποι μπορούν να δουν. Αυτό εμφανίζεται με το σχεδιασμό των φυσικών χαρακτηριστικών γνωρισμάτων που θα μεγιστοποιήσουν τη διαφάνεια και θα ενθαρρύνουν τη θετική αλληλεπίδραση μεταξύ των ανθρώπων. Οι πιθανοί παραβάτες αισθάνονται τους αυξανόμενους ελέγχους και τα εμπόδια στους δρόμους διαφυγής τους.

Κατά τη δημιουργία του σχεδίου φωτισμού, πρέπει να αποφεύγονται τα κακώς τοποθετημένα φώτα που δημιουργούν τυφλά-σημεία για τους πιθανούς παρατηρητές και έτσι χάνουν τις κρίσιμες περιοχές. Να εξασφαλιστεί ότι οι περιοχές με ενδεχόμενα προβλήματα είναι καλά φωτισμένες: διαβάσεις, σκαλοπάτια, είσοδοι/έξοδοι, περιοχές χώρων στάθμευσης, ATMs, τηλεφωνικοί θάλαμοι, ταχυδρομικές θυρίδες, στάσεις λεωφορείου, περιοχές παιχνιδιού για παιδιά, περιοχές αναψυχής, λίμνες, δωμάτια πλυντηρίων, χώροι αποθήκευσης, και περιοχές ανακύκλωσης, κ.λπ.

Αποφύγετε τον έντονο φωτισμό ασφάλειας που δημιουργεί εκτυφλωτικά έντονο φως ή/και βαθιές σκιές, εμποδίζοντας την άποψη

για τους πιθανούς παρατηρητές. Τα μάτια προσαρμόζονται στο φωτισμό νύχτας και έχουν πρόβλημα να προσαρμοστούν στις αυστηρές διαφορές φωτισμού. Η χρησιμοποίηση φώτων χαμηλότερης έντασης απαιτεί συχνά περισσότερα εξαρτήματα.

Χρήση φωτισμού με προστατευτικό κάλυμμα ή διακοπτόμενου φωτισμού για να ελέγχεται η φωτεινότητα.

Φωτισμός κατά μήκος των διαβάσεων και άλλων περιοχών για τους πεζούς στα κατάλληλα ύψη για φωτισμό των προσώπων των ανθρώπων (και για να προσδιορίζονται τα πρόσωπα των πιθανών επιτιθεμένων).

4.6 Φυσικός έλεγχος πρόσβασης

Ο φυσικός έλεγχος πρόσβασης διαφοροποιείται σαφώς στο δημόσιο και στον ιδιωτικό χώρο. Αυτό γίνεται με την τοποθέτηση εισόδων και εξόδων, περίφραξης, φωτισμού και τοπογραφίας για περιορισμό της πρόσβασης ή για την παροχή ελέγχου.

4.7 Φυσική δυναμική της περιοχής

Η δυναμική της περιοχής θέτει ως προϋπόθεση ο εν λόγω χώρος να δημιουργεί μια αίσθηση ιδιοκτησίας όπου " άγνωστοι" ή " παρείσακτοι" ξεχωρίζουν και προσδιορίζονται ευκολότερα. Με τη χρησιμοποίηση οικοδόμησης, φρακτών, πεζοδρομίου, πινακίδων, φωτισμού και τοπογραφίας για να εκφράζουν την ιδιοκτησία και να καθορίζουν το δημόσιο, το ημικρατικό και τον ιδιωτικό χώρο. Επιπλέον, αυτοί οι στόχοι μπορούν να επιτευχθούν από την παραχώρηση άλλοτε μη διαθέσιμων περιοχών σε επιλεγμένους χρήστες.

Η δυναμική της περιοχής κάνει τον απλό χρήστη να αισθανθεί ασφαλής και να κάνει τον πιθανό παραβάτη να αντιλαμβάνεται τον υπαρκτό κίνδυνο του ελέγχου ή της σύλληψης.

4.8 Συντήρηση

Η συντήρηση μιας περιοχής μπορεί να αυξήσει το συναίσθημα ιδιοκτησίας, η παραμέληση και η επιδείνωση δείχνουν μια μεγαλύτερη ανοχή της αταξίας. Αυτό περιλαμβάνει τη συντήρηση των υπαρχόντων φώτων που εξασφαλίζουν ότι μόλις σπάσουν αντικαθίστανται.

4.9 Υποστήριξη δραστηριοτήτων

Η υποστήριξη δραστηριοτήτων αυξάνει τη χρήση ενός κατασκευασμένου περιβάλλοντος για ασφαλείς δραστηριότητες με πρόθεση να αυξηθεί ο έλεγχος των εγκληματικών και των ανεπιθύμητων δραστηριοτήτων. Η φυσική επιτήρηση από τους προοριζόμενους χρήστες είναι περιστασιακή και δεν υπάρχει κανένα συγκεκριμένο σχέδιο για τους ανθρώπους να προσέχουν την εγκληματική δραστηριότητα.

4.10 Έλεγχος της κεντρικής εισόδου

Η είσοδος και η έξοδος από όλα τα κτήρια πρέπει να ελέγχονται καταλλήλως. Στην περίπτωση των κυριών εισόδους στους εργασιακούς χώρους, στα εμπορικά και στα δημόσια κτίρια πρέπει να υιοθετηθεί ενός συνδυασμός κατάλληλου προσωπικού και τεχνολογίας μαζί με καλό φωτισμό, κατάλληλες δημόσιες συγκοινωνίες, χώρο στάθμευσης και διαδρομές που φαίνονται από το κύριο κτήριο.

Υπάρχουν ουσιαστικά τρεις βασικές αρχές που ενσωματώνονται στην ασφάλεια, δηλαδή:

- **Εξασφάλιση της φυσικής επιτήρησης και της ανθρώπινης παρουσίας. Αυτό επιτυγχάνεται :**
 - Κάνοντας το μπροστινό μέρος των κτιρίων προς τη μεριά με τον περισσότερο κόσμο
 - Βάζοντας 'μάτια στους δρόμους' και ελαχιστοποιώντας τις εκτεθειμένες κενές προσόψεις
 - Αναμιγνύοντας τις χρήσεις, ιδιαίτερα σε υπαιθρίους χώρους, προσθέτοντας ζωτικότητα σε διάφορες ώρες της μέρας και της νύχτας
 - Σχεδιάζοντας ένα ενσωματωμένο δίκτυο δρόμων, παρά περισσότερα αδιέξοδα
 - Τοποθετώντας χώρους στάθμευσης μπροστά από τα κτήρια ή δρόμους ή και σε ασφαλή ιδιωτικά προαύλια
 - Όντας προσεκτικός να μην τοποθετηθεί φύτευση πάρα πολύ υψηλή ή πυκνή ώστε να καλύπτει πιθανούς επιτιθέμενους.

- **Ελαχιστοποίηση της σύγκρουσης** : με την παροχή των ασφαλών διαδρομών για το περπάτημα και την ποδηλασία
- **Σχεδιασμός στην εδαφικότητα και την κοινοτική συμμετοχή.** Όταν οι άνθρωποι βλέπουν το δημόσιο χώρο ως δικό τους, αρχίζουν να αισθάνονται υπεύθυνοι για αυτόν. Οι περιοχές μπορούν να σχεδιαστούν για να ενθαρρύνουν το αίσθημα της ιδιοκτησίας, της αμοιβαίας προστασίας και της κατοχής.

4.11 Μέτρα για αύξηση του αισθήματος ασφάλειας στους δρόμους και στα σπίτια

- Ενισχύουμε τη Δημοτική Αστυνομία με προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή
- Σχεδιάζουμε πεζές περιπολίες
- Διασφαλίζουμε την παρουσία της Δημοτικής Αστυνομίας σε ευαίσθητους χώρους της πόλης
- Φωτίζουμε τις γειτονιές και τους δρόμους
- Ενεργοποιούμε τα Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας
- Οργανώνουμε ομάδες εθελοντών για τη φροντίδα δημοσίων χώρων
- Στηρίζουμε τις υπηρεσίες διαχείρισης κινδύνων με το πρακτορείο ασφάλισης του δήμου

5. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ

Στα πλαίσια αυτής της πτυχιακής εργασίας πραγματοποιήθηκε έρευνα πεδίου με χρήση ερωτηματολογίων που είχε ως αντικείμενο διερεύνησης την επίδραση των χαρακτηριστικών του χώρου, αλλά και των συμβατικών μέτρων ασφάλειας κατά του εγκλήματος, στο αίσθημα ασφάλειας των πολιτών. Σκοπός της έρευνας αυτής είναι να εκτιμήσει τη στάση των πολιτών σε σχέση με το πόσο ασφαλείς αισθάνονται στους δημόσιους χώρους της περιοχής κατοικίας τους και να προσδιορίσει τις παραμέτρους που κυρίως επηρεάζουν το αίσθημα αυτό. Εφαρμόζοντας τη μέθοδο της Παραγοντικής Ανάλυσης των Αντιστοιχιών επιδιώκουμε να διακρίνουμε ομάδες πολιτών με συγκεκριμένα πρότυπα στάσης που να αποτελούν ενθαρρυντικές ή αποθαρρυντικές ενδείξεις για το αν είναι εφικτή η βελτίωση του αισθήματος ασφάλειας μέσω της διαμόρφωσης των χαρακτηριστικών του χώρου.

Για το σκοπό αυτό συντάχθηκε ερωτηματολόγιο με το μικρότερο δυνατό μέγεθος, ώστε να είναι δυνατή η συμπλήρωσή του από διερχόμενους. Η επιλογή των παραμέτρων της έρευνας έγινε με βάση τα ευρήματα της βιβλιογραφικής έρευνας. Σημειώνεται ότι η παρούσα έρευνα πεδίου έχει πιλοτικό χαρακτήρα και είναι μικρού μεγέθους, τόσο ως προς το εύρος, όσο και ως προς το μέγεθος του δείγματος.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ:

α) Μονάδα πληθυσμού: Άνδρες-Γυναίκες ενήλικες, κάτοικοι του πολεοδομικού συγκροτήματος του κέντρου της Θεσσαλονίκης

β) Μονάδα Δειγματοληψίας: 90 κάτοικοι του πολεοδομικού συγκροτήματος του κέντρου της Θεσσαλονίκης, συγκεκριμένα κάτοικοι των περιοχών : πλατεία Αριστοτέλους, πάρκο Ξαρχάκος και πλατεία Ναυαρίνου

γ) Χρόνος διεξαγωγής έρευνας: Μάιος – Ιούνιος 2009

δ) Μέθοδος Δειγματοληψίας: Δειγματοληψία ευκολίας

Η Μέθοδος Συγκέντρωσης Πρωτογενών Στοιχείων είναι η Δημοσκόπηση με προσωπική συνέντευξη. Η συνέντευξη είναι δομημένου τύπου καθώς οι απαντήσεις ακολουθούν μια προαποφασισμένη κοινή για όλους φόρμα ερωτήσεων και οδηγιών.

Στο γενικό μέρος του ερωτηματολογίου υπάρχουν δυο ερωτήσεις που αφορούν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του ερευνώμενου, ενώ στο ειδικό μέρος, οι ερωτήσεις κορμού αποτελούνται από ερωτήσεις διχοτομικές κλειστού τύπου και από ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής απλής και πολλαπλής απάντησης, καθώς και από μια κλειστή ερώτηση ανοιχτού σκέλους.

Τα ερωτηματολόγια μοιράστηκαν σε 30 κατοίκους της πλατείας Αριστοτέλους, σε 30 κατοίκους της πλατείας Ναυαρίνου και σε 30 κατοίκους της περιοχής γύρω από το πάρκο Ξαρχάκος.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Περιοχή Κατοικίας.....

1. Φύλο

α. Άνδρας β. Γυναίκα

2. Ηλικία

α. 15-25 β. 26-35 γ. 36-45 δ. 46-60 ε. 60 και άνω

3. Αισθάνεστε πιο ασφαλής όταν υπάρχει καλή οργάνωση και σωστός σχεδιασμός στους δημόσιους χώρους;

α. Ναι β. Όχι

4. Πιστεύετε ότι υπάρχει επαρκής αστυνόμευση;

α. Ναι β. Όχι

5. Η χρήση των καμερών σε δημόσιους χώρους σας κάνει να αισθάνεστε πιο ασφαλής;

α. Ναι β. Όχι

6. Υπάρχει επαρκής φωτισμός στους δρόμους της γειτονιάς σας;

α. Ναι β. Όχι

7. Πόσο ασφαλής αισθάνεστε όταν περπατάτε μόνος μόλις νυχτώσει;

α. Πάρα πολύ β. Αρκετά γ. Λίγο δ. Καθόλου

8. Πόσο πιο ασφαλής αισθάνεστε όταν βρίσκεστε με άλλους ανθρώπους στη γειτονιά σας;

α. Πάρα πολύ β. Αρκετά γ. Λίγο δ. Καθόλου

9. Με την παρουσία πινακίδων και σημάτων στους δημόσιους χώρους αισθάνεστε πιο ασφαλής;

α. Ναι β. Όχι

10. Όταν περνάτε μπροστά από ένα κτίριο καλά διατηρημένο και συντηρημένο πόσο ασφαλής αισθάνεστε;

α. Πάρα πολύ β. Αρκετά γ. Λίγο δ. Καθόλου

11. Τι σας φοβίζει περισσότερο; (Μπορείτε να απαντήσετε περισσότερα από ένα)

- α. Έλλειψη αστυνόμευσης
- β. Κακός φωτισμός
- γ. Εγκαταλελειμμένα κτίρια
- δ. Απόμερα σημεία
- ε. Άλλο.....

6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Συγκεντρώθηκαν 90 ερωτηματολόγια, τα οποία κωδικοποιήθηκαν και εισάχθηκαν στο πρόγραμμα ανάλυσης MAD. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης παρατίθενται παρακάτω.

6.1 Κωδικοποίηση των μεταβλητών:

ΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΑΘΕ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗ		
ΟΙ 2 ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ FYL =>	1,2	FYL1, FYL2
ΟΙ 5 ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ HLK =>	1,2,3,4,5	HLK1, HLK2, HLK3, HLK4, HLK5
ΟΙ 2 ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ ORG =>	1,2	ORG1, ORG2
ΟΙ 2 ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ AST =>	1,2	AST1, AST2
ΟΙ 2 ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ KMR =>	1,2	KMR1, KMR2
ΟΙ 2 ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ FWT =>	1,2	FWT1, FWT2
ΟΙ 4 ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ NYX =>	1,2,3,4	NYX1, NYX2, NYX3, NYX4
ΟΙ 4 ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ ANTH =>	1,2,3,4	ANTH1, ANTH2, ANTH3, ANTH4
ΟΙ 2 ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ PIN =>	1,2	PIN1, PIN2
ΟΙ 4 ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ ΚΤΙ =>	1,2,3,4	ΚΤΙ1, ΚΤΙ2, ΚΤΙ3, ΚΤΙ4
ΟΙ 5 ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ FOB =>	1,2,3,4,5	FOB1, FOB2, FOB3, FOB4, FOB5
ΟΙ 3 ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ PER =>	1,2,3	PER1, PER2, PER3
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ 37 ΚΩΔΙΚΟΙ		

6.2 Πίνακας BURT

IND	FYL1	FYL2	HLK1	HLK2	HLK3	HLK4	HLK5	ORG1	ORG2	AST1	AST2	KMR1	KMR2	FWT1	FWT2	NYX1	NYX2	NYX3	NYX4
FYL1	41	0	15	14	9	3	0	30	11	14	27	6	35	22	19	12	18	9	2
FYL2	0	49	24	13	7	4	1	42	7	13	36	18	31	25	24	2	19	19	9
HLK1	15	24	39	0	0	0	0	35	4	10	29	10	29	19	20	2	18	15	4
HLK2	14	13	0	27	0	0	0	19	8	10	17	5	22	17	10	7	14	5	1
HLK3	9	7	0	0	16	0	0	12	4	5	11	5	11	8	8	4	3	7	2
HLK4	3	4	0	0	0	7	0	5	2	2	5	4	3	3	4	1	1	1	4
HLK5	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
ORG1	30	42	35	19	12	5	1	72	0	14	58	23	49	37	35	7	30	25	10
ORG2	11	7	4	8	4	2	0	0	18	13	5	1	17	10	8	7	7	3	1
AST1	14	13	10	10	5	2	0	14	13	27	0	4	23	18	9	12	10	5	0
AST2	27	36	29	17	11	5	1	58	5	0	63	20	43	29	34	2	27	23	11
KMR1	6	18	10	5	5	4	0	23	1	4	20	24	0	12	12	1	7	9	7
KMR2	35	31	29	22	11	3	1	49	17	23	43	0	66	35	31	13	30	19	4
FWT1	22	25	19	17	8	3	0	37	10	18	29	12	35	47	0	10	24	10	3
FWT2	19	24	20	10	8	4	1	35	8	9	34	12	31	0	43	4	13	18	8
NYX1	12	2	2	7	4	1	0	7	7	12	2	1	13	10	4	14	0	0	0
NYX2	18	19	18	14	3	1	1	30	7	10	27	7	30	24	13	0	37	0	0
NYX3	9	19	15	5	7	1	0	25	3	5	23	9	19	10	18	0	0	28	0
NYX4	2	9	4	1	2	4	0	10	1	0	11	7	4	3	8	0	0	0	11
ANTH1	15	16	13	13	3	2	0	25	6	15	16	10	21	22	9	7	17	5	2
ANTH2	16	27	23	10	9	0	1	36	7	9	34	9	34	19	24	4	15	21	3
ANTH3	6	5	3	3	2	3	0	10	1	0	11	5	6	1	10	0	3	2	6
ANTH4	4	1	0	1	2	2	0	1	4	3	2	0	5	5	0	3	2	0	0
PIN1	12	27	20	10	5	4	0	37	2	7	32	20	19	21	18	2	14	16	7
PIN2	29	22	19	17	11	3	1	35	16	20	31	4	7	26	25	12	23	12	4
KTI1	10	11	8	7	4	2	0	18	3	5	16	7	14	15	6	3	13	2	3
KTI2	23	28	25	16	7	2	1	46	5	11	40	14	37	23	28	4	19	24	4
KTI3	2	4	3	0	2	1	0	5	1	2	4	2	4	1	5	2	1	1	2
KTI4	6	6	3	4	3	2	0	3	9	9	3	1	11	8	4	5	4	1	2

IND	FYL1	FYL2	HLK1	HLK2	HLK3	HLK4	HLK5	ORG1	ORG2	AST1	AST2	KMR1	KMR2	FWT1	FWT2	NYX1	NYX2	NYX3	NYX4
FOB1	7	5	5	3	1	3	0	11	1	1	11	5	7	4	8	0	6	2	4
FOB2	3	5	4	2	2	0	0	5	3	3	5	2	6	1	7	0	4	3	1
FOB3	0	4	3	1	0	0	0	4	0	2	2	2	2	2	2	0	1	1	2
FOB4	18	32	24	15	9	2	0	44	6	10	40	14	36	28	22	3	21	22	4
FOB5	13	3	3	6	4	2	1	8	8	11	5	1	15	12	4	11	5	0	0
PER1	13	17	10	9	9	2	0	22	8	9	21	9	21	12	18	2	13	10	5
PER2	12	19	21	8	1	1	0	29	2	7	24	9	22	17	14	3	13	10	5
PER3	16	13	8	10	6	4	1	21	8	11	18	6	23	18	11	9	11	8	1

IND	ANTH1	ANTH2	ANTH3	ANTH4	PIN1	PIN2	KTI1	KTI2	KTI3	KTI4	FOB1	FOB2	FOB3	FOB4	FOB5	PER1	PER2	PER3
FYL1	15	16	6	4	12	29	10	23	2	6	7	3	0	18	13	13	12	16
FYL2	16	27	5	1	27	22	11	28	4	6	5	5	4	32	3	17	19	13
HLK1	13	23	3	0	20	19	8	25	3	3	5	4	3	24	3	10	21	8
HLK2	13	10	3	1	10	17	7	16	0	4	3	2	1	15	6	9	8	10
HLK3	3	9	2	2	5	11	4	7	2	3	1	2	0	9	4	9	1	6
HLK4	2	0	3	2	4	3	2	2	1	2	3	0	0	2	2	2	1	4
HLK5	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
ORG1	25	36	10	1	37	35	18	46	5	3	11	5	4	44	8	22	29	21
ORG2	6	7	1	4	2	16	3	5	1	9	1	3	0	6	8	8	2	8
AST1	15	9	0	3	7	20	5	11	2	9	1	3	2	10	11	9	7	11
AST2	16	34	11	2	32	31	16	40	4	3	11	5	2	40	5	21	24	18
KMR1	10	9	5	0	20	4	7	14	2	1	5	2	2	14	1	9	9	6
KMR2	21	34	6	5	19	47	14	37	4	11	7	6	2	36	15	21	22	23
FWT1	22	19	1	5	21	26	15	23	1	8	4	1	2	28	12	12	17	18
FWT2	9	24	10	0	18	25	6	28	5	4	8	7	2	22	4	18	14	11
NYX1	7	4	0	3	2	12	3	4	2	5	0	0	0	3	11	2	3	9
NYX2	17	15	3	2	14	23	13	19	1	4	6	4	1	21	5	13	13	11
NYX3	5	21	2	0	16	12	2	24	1	1	2	3	1	22	0	10	10	8
NYX4	2	3	6	0	7	4	3	4	2	2	4	1	2	4	0	5	5	1
ANTH1	31	0	0	0	14	17	11	15	1	4	3	2	2	18	6	6	13	12

IND	ANTH1	ANTH2	ANTH3	ANTH4	PIN1	PIN2	KT11	KT12	KT13	KT14	FOB1	FOB2	FOB3	FOB4	FOB5	PER1	PER2	PER3
ANTH2	0	43	0	0	21	22	6	31	3	3	6	3	2	27	5	17	15	11
ANTH3	0	0	11	0	4	7	3	4	2	2	3	2	0	5	1	6	3	2
ANTH4	0	0	0	5	0	5	1	1	0	3	0	1	0	0	4	1	0	4
PIN1	14	21	4	0	39	0	11	23	3	2	6	4	4	24	1	15	16	8
PIN2	17	22	7	5	0	51	10	28	3	10	6	4	0	26	15	15	15	21
KT11	11	6	3	1	11	10	21	0	0	0	2	2	2	9	6	6	8	7
KT12	15	31	4	1	23	28	0	51	0	0	7	4	2	35	3	17	19	15
KT13	1	3	2	0	3	3	0	0	6	0	2	1	0	2	1	3	2	1
KT14	4	3	2	3	2	10	0	0	0	12	1	1	0	4	6	4	2	6
FOB1	3	6	3	0	6	6	2	7	2	1	12	0	0	0	0	5	3	4
FOB2	2	3	2	1	4	4	2	4	1	1	0	8	0	0	0	6	1	1
FOB3	2	2	0	0	4	0	2	2	0	0	0	0	4	0	0	1	3	0
FOB4	18	27	5	0	24	26	9	35	2	4	0	0	0	50	0	14	22	14
FOB5	6	5	1	4	1	15	6	3	1	6	0	0	0	0	16	4	2	10
PER1	6	17	6	1	15	15	6	17	3	4	5	6	1	14	4	30	0	0
PER2	13	15	3	0	16	15	8	19	2	2	3	1	3	22	2	0	31	0
PER3	12	11	2	4	8	21	7	15	1	6	4	1	0	14	10	0	0	29

6.2.1 Ερμηνεία κύριας διαγωνίου του πίνακα BURT

- Διαπιστώνεται ότι 41 από τους 90 (45.6%) ερωτηθέντες είναι άνδρες (FYL1), ενώ οι υπόλοιποι 49 (54.4%) είναι γυναίκες (FYL2).
- Οι 39 από τους 90 ερωτηθέντες (43.3%) απάντησαν ότι είναι από 18-25 ετών (HLK1), οι 27 (30%) ότι είναι από 26-35 ετών (HLK2), οι 16 (17.8%) ότι είναι από 36-45 ετών (HLK3), οι 7 (7.8%) ότι είναι από 46-60 ετών (HLK4) και ένας ότι είναι άνω των 60 ετών.
- Οι 72 από τους 90 ερωτηθέντες (80%) απάντησαν ότι αισθάνονται πιο ασφαλείς όταν υπάρχει καλή οργάνωση και σωστός σχεδιασμός στους δημόσιους χώρους (ORG1), ενώ οι υπόλοιποι 18 (20%) απάντησαν ότι δεν αισθάνονται ασφαλείς (ORG2).
- Οι 27 από τους ερωτηθέντες (30%) πιστεύουν ότι υπάρχει επαρκής αστυνόμευση (AST1), σε αντίθεση με τους υπόλοιπους 63 (70%) ερωτηθέντες (AST2).
- Οι 24 από τους 90 ερωτηθέντες (26.7%) απάντησαν ότι η χρήση των καμερών σε δημόσιους χώρους τους κάνει να αισθάνονται πιο ασφαλείς (KMR1), ενώ οι υπόλοιποι 66 (73.3%) ότι η χρήση των καμερών δεν τους κάνει να αισθάνονται πιο ασφαλείς (KMR2).
- Οι 47 από τους 90 ερωτηθέντες (52.2%) πιστεύουν ότι υπάρχει επαρκής φωτισμός στους δρόμους της γειτονιάς τους (FWT1), σε αντίθεση με τους υπόλοιπους 43 (47.8%) που πιστεύουν ότι ο φωτισμός δεν είναι επαρκής (FWT2).
- Από τους 90 ερωτηθέντες οι 14 (15.6%) αισθάνονται πάρα πολύ ασφαλείς όταν περπατούν μόνοι μόλις νυχτώσει (NYX1), οι 37 (41.1%) αισθάνονται αρκετά ασφαλείς (NYX2), οι 21 (23.3%) αισθάνονται λίγο ασφαλείς (NYX3) και οι υπόλοιποι 11 (12.2%) δεν αισθάνονται καθόλου ασφαλείς (NYX4).
- Οι 31 από τους ερωτηθέντες (34.4%) αισθάνονται πάρα πολύ ασφαλείς όταν βρίσκονται με άλλους ανθρώπους στη γειτονιά τους (ANTH1), 43 (47.8%) αισθάνονται αρκετά ασφαλείς (ANTH2), 11 (12.2%) αισθάνονται λίγο ασφαλείς (ANTH3) και οι υπόλοιποι 5 (5.6%) από τους 90 ερωτηθέντες δεν αισθάνονται καθόλου ασφαλείς (ANTH4).
- Διαπιστώνεται ότι η παρουσία πινακίδων και σημάτων στους δρόμους κάνει τους 39 από τους 90 ερωτηθέντες (43.3%) να αισθάνονται πιο ασφαλείς (PIN1), ενώ τους υπόλοιπους 51 (56.7%) όχι (PIN2).
- Οι 21 από τους 90 ερωτηθέντες (23.3%) απάντησαν ότι περνώντας από ένα κτίριο καλά διατηρημένο και συντηρημένο αισθάνονται πάρα πολύ ασφαλείς (KTI1), οι 51 (56.7%) αισθάνονται αρκετά ασφαλείς (KTI2), οι 6 (6.7%) αισθάνονται λίγο ασφαλείς (KTI4) και οι 12 (13.3%) δεν αισθάνονται καθόλου ασφαλείς (KTI3).
- Η έλλειψη αστυνόμευσης φοβίζει περισσότερο τους 12 από τους 90 ερωτηθέντες (13.3%) (FOB1), ο κακός φωτισμός τους 8 (8.9%) (FOB2), τα εγκαταλελειμμένα κτίρια τους 4 (4.4%) (FOB3), τα

απόμερα σημεία τους 50 (55.6%) (FOB4) και τους υπόλοιπους 16 άλλοι παράγοντες (FOB5).

6.2.2 Ερμηνεία πίνακα BURT-Ερμηνεία σημείων εκτός κύριας διαγωνίου (κατά γραμμές)

- Το 44.4% αυτών που απάντησαν ότι η αστυνόμευση είναι ελλιπής ταυτόχρονα ο μεγαλύτερός τους φόβος είναι τα απόμερα σημεία.
- Το 38.9% θεωρεί ότι υπάρχει αρκετός φωτισμός και ότι δεν νιώθουν μεγαλύτερη ασφάλεια με τη χρήση των καμερών.
- Το 2.2% αυτών που απάντησαν ότι δεν υπάρχει επαρκής αστυνόμευση νιώθουν πάρα πολύ ασφαλείς να περπατάνε μόνοι μόλις νυχτώσει.

6.3 Ιστόγραμμα χαρακτηριστικών ριζών:

ΠΡΟΒΟΛΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΡΙΖΩΝ				
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΔΡΑΝΕΙΑ 0,28490				
ΑΞΩΝ	ΑΔΡΑΝΕΙΑ	%ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ	ΑΘΡΟΙΣΜΑ	ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡ.ΡΙΖΩΝ
1	0,1050477	36,87	36,87	*****
2	0,0386111	13,55	50,42	*****
3	0,0276297	9,70	60,12	*****
4	0,0168461	5,91	66,03	*****
5	0,0141346	4,96	71,00	*****
6	0,0117210	4,11	75,11	*****
7	0,0102773	3,61	78,72	****
8	0,0099256	3,48	82,20	****
9	0,0079799	2,80	85,00	****
10	0,0070168	2,46	87,46	***
11	0,0064479	2,26	89,73	***
12	0,0059914	2,10	91,83	***

Σχολιασμός:

Ολική αδράνεια των στηλών του πίνακα που αναλύεται ονομάζουμε το μέτρο της αντλούμενης πληροφορίας που εξάγεται από τον πίνακα που αναλύεται.

Σύμφωνα με το ιστόγραμμα των χαρακτηριστικών ριζών, οι οποίες δίνουν τα ποσοστά ερμηνείας για κάθε άξονα, παρατηρούμε ότι το ποσοστό σημαντικότητας του πρώτου άξονα είναι 36.87%, του δεύτερου 13.55%, του τρίτου 9.70%, του τέταρτου 5.91%, του πέμπτου 4.96%, του έκτου 4,11% και του έβδομου 3.61%. Το σύνολο της πληροφορίας που συγκεντρώνουν οι 7 πρώτοι άξονες αντιστοιχεί σε ποσοστό 78.72%.

$$\text{Ποσοστό ολικής αδράνειας } 1^{\text{ου}} \text{ άξονα} = 0.1050477/0.28490 = 0.3687 * 100 = 36.87\%$$

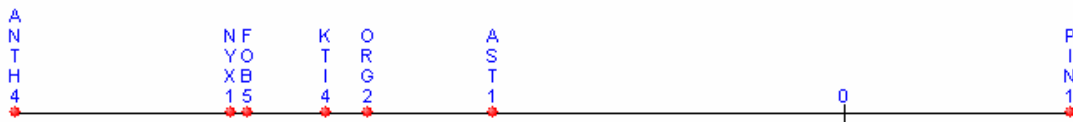
Ποσοστό ολικής αδράνειας 2^{ου} άξονα =
0.0386111/0.28490=0.1355*100=13.55%

6.4 Ανάλυση παραγοντικών αξόνων και επιπέδων

a. Πρώτος παραγοντικός άξονας:

Τα σημεία που επιλέγονται για τον πρώτο παραγοντικό άξονα είναι:
ANTH4, NYX1, FOB5, KTI4, ORG2, AST1, PIN1.

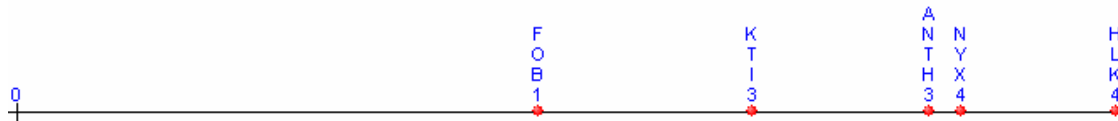
Επί του πρώτου παραγοντικού άξονα διαπιστώνουμε ως επικρατέστερη την αντιπαράθεση αυτών που δεν αισθάνονται καθόλου πιο ασφαλείς όταν υπάρχουν κι άλλοι άνθρωποι στην γειτονία τους (ANTH4) ή αν ένα κτίριο είναι καλά διατηρημένο (KTI4) όπως επίσης και αν υπάρχει καλή οργάνωση στο χώρο (ORG2) από την άλλη πιστεύουν ότι υπάρχει αρκετή αστυνόμευση (AST1) και αισθάνονται πολύ ασφαλείς να κυκλοφορούν μόλις νυχτώσει (NYX1) με αυτούς που νιώθουν μεγαλύτερη ασφάλεια όταν υπάρχουν πινακίδες και σήματα.

b. Δεύτερος παραγοντικός άξονας:

Τα σημεία που επιλέγονται για τον δεύτερο παραγοντικό άξονα είναι:
FOB1, KTI3, ANTH3, NYX4, HLK4.

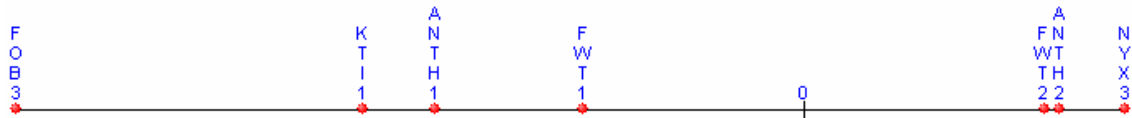
Στον δεύτερο παραγοντικό άξονα είναι άνθρωποι ηλικίας 46 - 60 (HLK4) οι οποίοι αισθάνονται λίγο πιο ασφαλείς όταν ένα κτίριο είναι καλοδιατηρημένο (KTI3) όπως επίσης και όταν βρίσκονται και με άλλους ανθρώπους (ANTH3). Τους φοβίζει περισσότερο η έλλειψη αστυνόμευσης (FOB1) και δεν αισθάνονται καθόλου ασφαλείς να κυκλοφορούν μόλις νυχτώσει (NYX4).

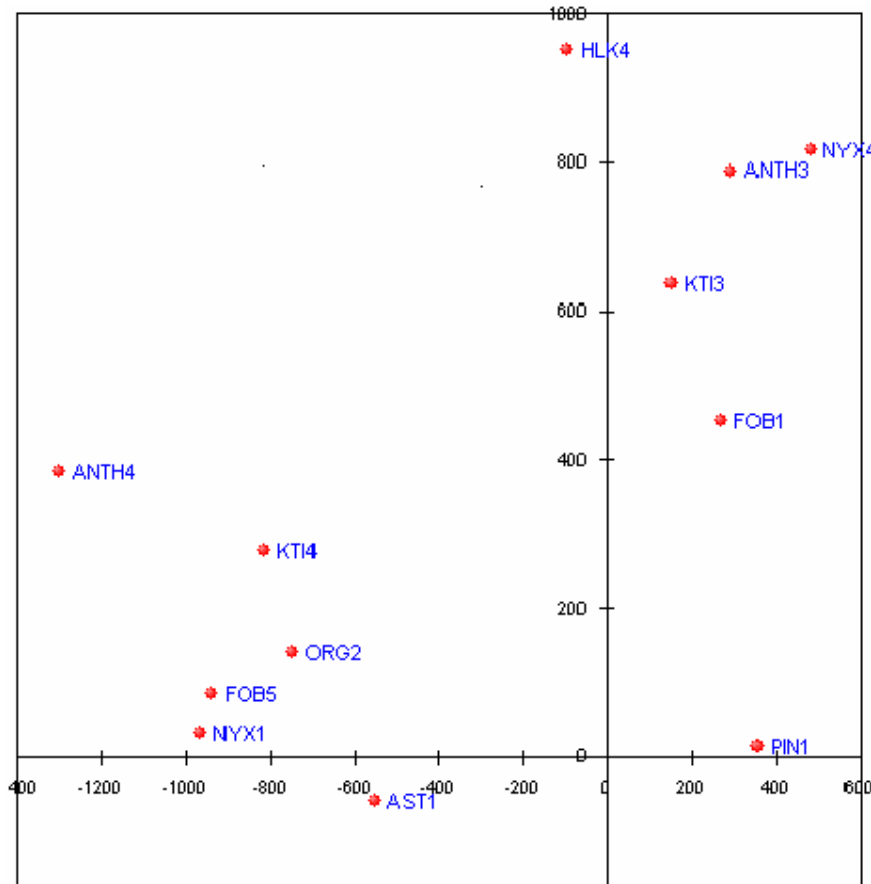
c. Τρίτος παραγοντικός άξονας:

Τα σημεία που επιλέγονται για τον τρίτο παραγοντικό άξονα είναι:
FOB3, KTI1, ANTH1, FWT1, FWT2, ANTH2, NYX3.

Από την μια μεριά βρίσκονται αυτοί που πιστεύουν ότι υπάρχει επαρκής φωτισμός (FWT1), αυτό που τους φοβίζει περισσότερο είναι τα εγκαταλελειμμένα κτίρια (FOB3) και νιώθουν πάρα πολύ ασφαλείς όταν τα κτίρια είναι καλοδιατηρημένα (ΚΤΙ1) αλλά και όταν βρίσκονται με άλλους ανθρώπους (ΑΝΤΗ1) και από την άλλη βρίσκονται αυτοί που πιστεύουν ότι δεν υπάρχει επαρκής φωτισμός (FWT2), νιώθουν αρκετά πιο ασφαλείς όταν βρίσκονται με άλλους ανθρώπους αλλά λίγο ασφαλείς μόλις νυχτώσει.

d. Παραγοντικό επίπεδο FACT_1xFACT_2:

Στο παραγοντικό επίπεδο 1x2 προβάλλονται τα σημαντικότερα σημεία του 1^{ου} και του 2^{ου} παραγοντικού άξονα.

Το παραγοντικό επίπεδο 1x2 ερμηνεύει αθροιστικά το 50,42% της ολικής αδράνειας του φαινομένου που αναλύεται.

Δημιουργούνται 2 ξεχωριστές ομάδες σημείων:

ΟΜΑΔΑ Α: HLK4, NYX4, ANTH3, KTI3, FOB1

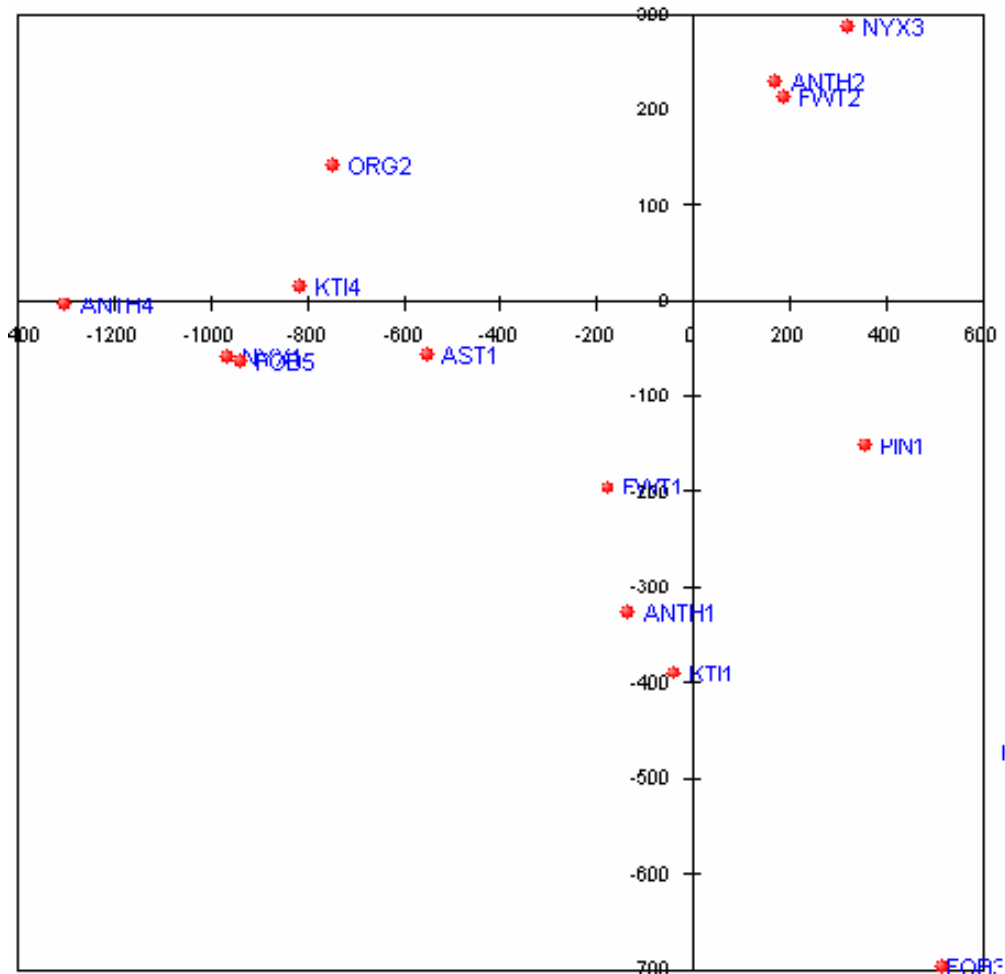
ΟΜΑΔΑ Β: ANTH4, KTI4, ORG2, FOB5, NYX1, AST1

ΟΜΑΔΑ Α: Περιλαμβάνει άτομα ηλικίας 46-60 χρονών (HLK4), που δεν νιώθουν καθόλου ασφαλείς όταν περπατάνε μόνοι μόλις νυχτώσει (NYX4) και αισθάνονται λίγο πιο ασφαλείς όταν βρίσκονται με άλλους ανθρώπους (ANTH3) και όταν τα κτίρια από τα οποία περνάνε είναι καλά διατηρημένα και συντηρημένα (KTI3), επίσης πιστεύουν ότι υπάρχει ελλιπής αστυνόμευση (FOB1). Τα άτομα της ομάδας αυτής είναι τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας που δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα για την ασφάλειά τους στην αστυνόμευση, δεν τους επηρεάζουν σύγχρονα μέσα όπως οι

κάμερες, αλλά αισθάνονται πράγματι πιο ασφαλείς όταν βρίσκονται με ανθρώπους και σε καλοδιατηρημένους χώρους.

ΟΜΑΔΑ Β: Περιλαμβάνει την ομάδα των ατόμων που δεν νιώθουν καθόλου πιο ασφαλείς όταν βρίσκονται με άλλους ανθρώπους (ANTH4) και όταν ένα κτίριο είναι καλά διατηρημένο και συντηρημένο (ΚΤΙ4) όπως επίσης και όταν ο χώρος είναι καλά οργανωμένος και σωστά σχεδιασμένος (ORG2). Νιώθουν πάρα πολύ ασφαλείς να περπατούν μόνοι μόλις νυχτώσει (ΝΥΧ1) και πιστεύουν ότι υπάρχει επαρκής αστυνόμευση (AST1). Η ομάδα αυτή αποτελείται εμφανώς από άτομα που γενικά δε φοβούνται το έγκλημα και επομένως δεν επηρεάζονται από καμία παράμετρο αύξησης του αισθήματος ασφάλειας. Παρατηρούμε ότι δεν ανήκουν σε συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα, ούτε είναι του ενός μόνο φύλλου.

ε. Παραγοντικό επίπεδο FACT_1xFACT_3:

Στο παραγοντικό επίπεδο 1x3 προβάλλονται τα σημαντικότερα σημεία του 1^{ου} και του 3^{ου} παραγοντικού άξονα.

Το παραγοντικό επίπεδο 1x3 ερμηνεύει αθροιστικά το 60,12% της ολικής αδράνειας του φαινομένου που αναλύεται.

Δημιουργούνται 3 ξεχωριστές ομάδες:

ΟΜΑΔΑ Α: NYX3, ANTH2, FWT2

ΟΜΑΔΑ Β: ORG2, KTI4, ANTH4, NYXT1, FOB5, AST1

ΟΜΑΔΑ Γ: PIN1, ANTH1, KTI1, FWT1

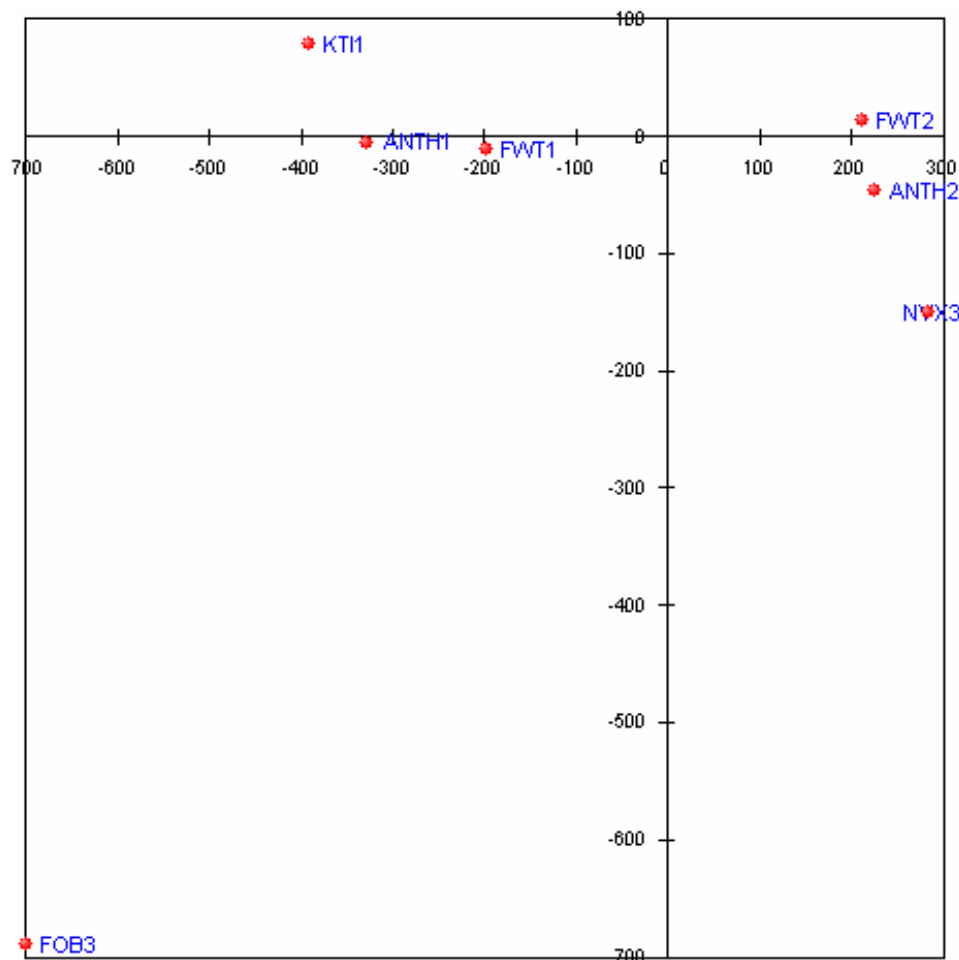
ΟΜΑΔΑ Α: Αυτή η ομάδα συμπεριλαμβάνει τα άτομα που αισθάνονται λίγο ασφαλείς να περπατούν μόνοι τους μόλις νυχτώσει (NYX3) αλλά αρκετά ασφαλείς όταν βρίσκονται με άλλους ανθρώπους (ANTH2), επίσης πιστεύουν ότι δεν υπάρχει επαρκής αστυνόμευση (FWT2). Η ομάδα αυτή έχει παρόμοια χαρακτηριστικά με την ομάδα Α του επιπέδου 1X2.

ΟΜΑΔΑ Β: Περιλαμβάνει την ομάδα των ατόμων που δεν νιώθουν καθόλου πιο ασφαλείς όταν βρίσκονται με άλλους ανθρώπους (ANTH4) και

όταν ένα κτίριο είναι καλά διατηρημένο και συντηρημένο (ΚΤΙ4) όπως επίσης και όταν ο χώρος είναι καλά οργανωμένος και σωστά σχεδιασμένος (ΟΡΓ2). Νιώθουν αρκετά ασφαλείς να περπατούν μόνοι μόλις νυχτώσει (ΝΥΧ1) και πιστεύουν ότι υπάρχει επαρκής αστυνόμευση (ΑΣΤ1). Η ομάδα αυτή έχει παρόμοια χαρακτηριστικά με την ομάδα Β του επιπέδου 1Χ2.

ΟΜΑΔΑ Γ: Οι άνθρωποι σε αυτήν την ομάδα πιστεύουν ότι υπάρχει επαρκής φωτισμός (FWT1) και αισθάνονται πάρα πολύ ασφαλείς όταν στο χώρο υπάρχουν πινακίδες(PIN1), άνθρωποι (ΑΝΤΗ1) αλλά και καλά διατηρημένα και συντηρημένα κτίρια (ΚΤΙ1). Η ομάδα αυτή επηρεάζεται κυρίως από τα χαρακτηριστικά του χώρου και όχι από κάμερες-αστυνόμευση. Δεν ανήκει σε συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα ή φύλλο.

φ. Παραγοντικό επίπεδο FACT_3xFACT_4:

Στο παραγοντικό επίπεδο 3x4 προβάλλονται τα σημαντικότερα σημεία του 3^{ου} και του 4^{ου} παραγοντικού άξονα.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μετά από την συγκέντρωση και ανάλυση των πρωτογενών στοιχείων με το πρόγραμμα MAD συμπεραίνουμε ότι :

Σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες αισθάνονται πιο ασφαλείς όταν υπάρχει καλή οργάνωση και σωστός σχεδιασμός στους δημόσιους χώρους. Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι δεν υπάρχει επαρκής αστυνόμευση ενώ η χρήση των καμερών δεν τους κάνει να αισθάνονται πιο ασφαλείς.

Σχεδόν οι μισοί πιστεύουν ότι υπάρχει επαρκής φωτισμός ενώ ένα πάρα πολύ μικρό ποσοστό φοβάται να περπατά μόνο του τη νύχτα. Σημαντικό ρόλο στο αίσθημα ασφάλειας παίζει η παρουσία άλλων ανθρώπων και η διατήρηση και συντήρηση των κτιρίων. Τα απόμερα σημεία είναι αυτά που φοβίζουν περισσότερο τους πολίτες.

Παρατηρήθηκε ότι τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας που δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα για την ασφάλειά τους στην αστυνόμευση, δεν επηρεάζονται από σύγχρονα μέσα όπως οι κάμερες, αλλά αισθάνονται πράγματι πιο ασφαλείς όταν βρίσκονται με ανθρώπους και σε καλοδιατηρημένους χώρους.

Τα άτομα που γενικά δε φοβούνται το έγκλημα δεν επηρεάζονται από καμία παράμετρο αύξησης του αισθήματος ασφάλειας.

Το αίσθημα ασφάλειας δεν επηρεάζεται τόσο από την χρήση των καμερών και την αστυνόμευση, όσο από τα χαρακτηριστικά του χώρου.

Συνοψίζοντας, το αίσθημα ασφάλειας των πολιτών επηρεάζεται άμεσα από τα χαρακτηριστικά του χώρου όπως ο φωτισμός, η συντήρηση και διατήρηση των κτιρίων και ο οργανωμένος σωστός σχεδιασμός των δημόσιων χώρων.

8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✚ Τηλικίδου, Ε. (2004) *Η Έρευνα του Μάρκετινγκ*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα
- ✚ Cousiño, C. and Valenzuela, E (2000). "Sociabilidad y Asociatividad: Un ensayo de sociología comparada". In Estudios Públicos N° 77. Centro de Estudios Públicos, Santiago (in Spanish).
- ✚ Hillier, B. (1988) *Against enclosure*. In N. Teymour, T. Markus and T. Wooley (eds.), *Rehumanizing Housing*. Butterworths, Londres.
- ✚ Hillier, B. (1996) *Space is the Machine*. Cambridge University Press, Cambridge.
- ✚ Jacobs, J. (1961) *The Death and Life of Great American Cities* Penguin Books, Singapore.
- ✚ Jeffrey C.R. (1971) *Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED)*. Gordita, falta editorialy ciudad
- ✚ Newman, O (1972) *Defensible Space: Crime Prevention Through Urban Design*. Collier, New York.
- ✚ Rodriguez, D. and Arnold, M (1999) *Sociedad y Teoría de Sistemas*. Editorial Universitaria, Santiago (in Spanish).
- ✚ Shu, S. (1999) *Housing layout and crime vulnerability. Proceedings 2nd International Space Syntax Symposium*. Brasilia, Brasil.
- ✚ Sillano, M. (2000) *Incidencia de Variables Espaciales en la Percepción de Seguridad Ciudadana: Estimación de Modelos Logit Mixtos con Información de Preferencias Declaradas*. MSc Thesis, Department of Transport Engineering, Pontificia Universidad Católica de Chile, Santiago (in Spanish).
- ✚ Box, S., Hale, C. and Andrews, G. (1988). *Explaining fear of crime*. *British Journal of Criminology* 28, 340–56.
- ✚ Cohen, L. E. and Felson, M. (1979). *Social change and crime rates and trends: A routine activity approach*. *American Sociological Review* 44, 588–608.
- ✚ Council of Europe. (2006). *European sourcebook of crime and criminal justice statistics*. The Hague: WODC.
- ✚ Deadman, D. and MacDonald, Z. (2004). *Offenders as victims of crime? An investigation into the relationship between criminal behaviour and victimization*. *Journal of the Royal Statistical Society, Series A, Statistics in Society* 167, 53–67.
- ✚ Ditton, J. and Farrall, S. (2000). *The fear of crime*. Aldershot: Ashgate.
- ✚ Ditton, J. and Farrall, S. (2006). *The BCS and the fear of crime, paper presented at the BCS 25th Anniversary Conference, 16–18 October*.
- ✚ Ditton, J., Bannister, J., Gilchrist, E. and Farrall, S. (1999). *Afraid or angry? Recalibrating the 'fear' of crime*. *International Review of Victimology* 6, 83–99.

- ✚ Farrall, S. and Ditton, J. (1999). *Improving the measurement of attitudinal responses: An example from a crime survey. International Journal of Social Research Methodology 2*, 55–68.
- ✚ Farrall, S. and Gadd, D. (2002). 'Fear today, gone tomorrow: Do surveys overstate fear levels?', Working Paper.
- ✚ Farrall, S., Bannister, J., Ditton, J. and Gilchrist, E. (1997). *Questioning the measurement of the fear of crime: Findings from a major methodological study. British Journal of Criminology 37*, 657–78.
- ✚ Felson, M. (1998). *Crime and everyday life*, 2nd edn. Thousand Oaks, CA: Pine Forge Press.
- ✚ Ferraro, K. F. (1995). *Fear of crime: Interpreting victimization risk*. Albany: State University of New York Press.
- ✚ Ferraro, K. F. and LaGrange, R. (1987). *The measurement of fear of crime. Sociological Inquiry 57*, 70–101.
- ✚ Furstenberg, F. J. (1971). Public reaction to crime in streets. *American scholar 4/40*, 601–10.
- ✚ Goldstein, H. (1995). *Multilevel statistical models*, 2nd edn. London: Arnold.
- ✚ Gray, E., Jackson, J. and Farrall, S. (2006). *Reassessing the fear of crime: Frequencies and correlates of old and new measures. Experience and Expression in the Fear of Crime: Working Paper No. 3*. ESRC Grant RES 000 23 1108.
- ✚ Greene, W. H. (1997). *Econometric analysis*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- ✚ Hales, J., Henderson, L., Collins, D. and Becher, H. (2000). *2000 British Crime Survey (England and Wales): Technical report*. London: National Centre for Social Research.
- ✚ Hindelang, M., Gottfredson, M. R. and Garofalo, J. (1978). *Victims of personal crime: An empirical foundation for a theory of personal victimization*. Cambridge, MA: Ballinger.
- ✚ Hough, M. (2004). Worry about crime: Mental events or mental states? *International Journal of Social Research Methodology 7*, 173–6.
- ✚ Hough, M. and Mayhew, P. (1983). *The British Crime Survey: First report*. Home Office Research Study No. 76. London: Home Office.
- ✚ Jackson, J. (2004). Experience and expression. Social and cultural significance in the fear of crime. *British Journal of Criminology 44*, 946–66.
- ✚ Jackson, J., Farrall, S. and Gray, E. (2006). *The provenance of fear. Experience and Expression in the Fear of Crime: Working Paper No. 2*. ESRC Grant RES 000 23 1108.
- ✚ Killias, M. (2001). *Précis de criminologie*. Berne: Staempfli Editions SA.
- ✚ Killias, M. and Clerici, C. (2000). *Different measures of vulnerability and their relation to different dimensions of fear of crime. British Journal of Criminology 40*, 437–50.

- ✚ Louis-Guérin, C. (1984). *Les réactions sociales du crime: Peur et punitivité*. *Revue française de sociologie* 4/25, 623–35.
- ✚ Lupton, D. and Tulloch, J. (1999). *Theorizing fear of crime: Beyond the rational/irrational opposition*. *British Journal of Criminology* 50, 507–23.
- ✚ Maas, C. J. M. and Snijders, T. A. B. (2003). *The multilevel approach to repeated measures for complete and incomplete data*. *Quality and Quantity* 37, 71–89.
- ✚ Newhart Smith, L. and Hill, G. D. (1991). *Victimization and fear of crime*. *Criminal Justice and Behavior* 18, 217–39.
 - Quann, N. and Hung, K. (2002). *Victimization experience and the fear of crime. A cross-national study*. In P. Nieuwebeerta (ed.) *Crime victimization in comparative perspective. Results from the International Crime Victims Survey, 1989–2000*, 301–16. The Hague: NSCR, BJU.
- ✚ Rasbash, J., Steele, F., Browne, W. and Prosser, B. (2004). *A user's guide to MlwiN version 2.0*. London: Institute of Education.
- ✚ Robert, P. and Pottier, M.-L. (2004). *Les préoccupations sécuritaires: Une mutation?* *Revue française de sociologie*, 211–42.
- ✚ Rountree, P. W., Land, K. C. and Miethe, T. D. (1994). *Macro–micro integration in the study of victimization: A hierarchical logistic model analysis across Seattle neighbourhoods*. *Criminology* 32, 387–414.
- ✚ Shaw, C. R. and McKay, M. D. (1942). *Juvenile delinquency and urban areas*. Chicago: Chicago University Press.
- ✚ Skogan, W. G. (1987). *The impact of victimisation on fear*. *Crime and Delinquency* 33, 135–54.
- ✚ Snijders, T. A. B. and Bosker, R. J. (1999). *Multilevel analysis: An introduction to basic and advanced multilevel modeling*. London: SAGE.
- ✚ Taylor, R. and Hale, M. (1986). *Testing alternative models of fear of crime*. *Journal of Criminal Law and Criminology* 77, 151–89.
- ✚ Tseloni, A. (2000). *Personal criminal victimisation in the U.S.: Fixed and random effects of individual and household characteristics*. *Journal of Quantitative Criminology* 16, 415–42.
- ✚ Tseloni, A. (2006). *Multilevel modelling of the number of property crimes: Household and area effects*. *Journal of the Royal Statistical Society: Series A (Statistics in Society)* 169, 205–33.
- ✚ Tseloni, A. (2007). *Fear of crime, perceived disorders and property crime: A multivariate analysis at the area level*. In G. Farrell, K. Bowers, S. D. Johnson and M. Townsley (eds) *Imagination for crime prevention: Essays in honor of Ken Pease*. Crime Prevention Studies, Vol. 21, 163–185. Monsey, NY: Criminal Justice Press.
- ✚ Van Kesteren, J., Mayhew, P. and Nieuwebeerta, P. (2000). *Criminal victimisation in seventeen industrialised countries*. The Hague: NSCR.

- ✚ Yang, M., Heath, A. and Goldstein, H. (2000). Multilevel models for repeated binary outcomes: Attitudes and vote over the electoral cycle. *Journal of the Royal Statistical Society: Series A (Statistics and Society)* 163, 49–62.
- ✚ Zarafonitou, C. (2000). Empirical study of the fear of crime in a municipality of Athens. In Daskalaki et al. (eds) *Offenders and victims on the threshold of the 21st century*, 511–19. Athens: National Centre for Social Research (in Greek).
- ✚ Zarafonitou, C. (2002). *Fear of crime*. European Studies in Law. Athens: Sakkoulas Publishers (in Greek).
- ✚ Zvekick, U. (1997). Les attitudes des victimes envers la police et la punitivité: Résultats des sondages internationaux de victimisation. *Revue Internationale de Criminologie et de Police Technique* 1, 3–16.
- ✚ Newman, O. (1972), *Defensible Space: Crime Prevention Through Environmental Design*, New York, NA: Macmillian.
- ✚ Wilson, J. Q. and Kelling, G. L., (1989) "Making Neighborhoods Safe, *The Atlantic Monthly*, pp. 46-52.

Ιστοσελίδες

<http://security.isotech.gr/content/view/29/44/lang,el/>

http://www.enet.gr/online/online_text/c=112,dt=16.02.2008

<http://euc.sagepub.com>

http://www.gesis.org/en/data_service/eurobarometer/

<http://www.europeansocialsurvey.org/>

<http://ruljis.leidenuniv.nl/group/jfcr/www/icvs/>

9. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

9.1 Αρχικός πίνακας δεδομένων

IND	FYL	HLK	ORG	AST	KMR	FWT	NYX	ANTH	PIN	KTI	FOB	PER
1	1	2	1	2	2	1	2	2	2	2	4	1
2	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1
3	2	3	2	2	1	2	4	3	2	3	4	1
4	1	3	2	1	2	1	2	1	2	4	4	1
5	1	3	1	2	2	2	3	3	1	1	2	1
6	2	1	1	1	1	1	2	2	1	2	4	1
7	1	2	2	1	2	1	1	1	2	4	5	1
8	2	1	1	2	2	2	3	1	1	2	4	1
9	1	2	1	2	2	1	2	2	1	2	4	1
10	1	1	1	2	2	2	2	2	1	2	4	1
11	2	1	2	2	2	2	2	2	1	4	2	1
12	1	2	2	2	2	2	3	2	1	2	4	1
13	2	1	2	1	2	2	3	2	2	2	2	1
14	2	1	1	1	2	2	3	2	1	2	3	1
15	1	1	1	2	2	1	2	3	2	1	5	1
16	2	1	1	1	1	2	3	2	1	3	2	1
17	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	1
18	2	2	1	2	2	2	3	2	1	2	4	1
19	2	2	1	2	1	1	2	1	1	1	4	1
20	1	3	1	2	2	1	4	2	2	1	1	1
21	2	2	1	2	1	2	4	3	1	2	2	1
22	2	1	1	1	2	1	2	1	2	1	5	1
23	2	3	1	2	2	2	3	2	2	2	4	1
24	2	4	1	2	2	2	4	3	2	3	1	1
25	1	3	1	2	2	1	2	4	2	2	2	1
26	2	4	1	2	1	2	4	3	1	4	1	1
27	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	5	1
28	2	3	1	2	1	2	3	2	2	2	4	1
29	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1	1
30	2	3	1	2	1	2	3	2	1	2	4	1
31	1	3	1	2	1	1	3	2	1	2	4	2
32	2	1	2	1	2	1	2	1	2	4	4	2
33	2	1	1	2	2	1	3	2	2	2	4	2
34	2	4	1	2	1	2	4	1	1	1	4	2
35	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1	5	2
36	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2
37	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2	4	2
38	2	1	1	2	1	1	3	1	1	2	4	2
39	1	2	1	2	2	1	2	1	2	1	4	2
40	2	2	1	1	2	1	2	1	1	1	3	2
41	1	1	1	2	1	2	2	3	2	1	4	2
42	1	1	1	2	1	1	3	1	1	2	4	2
43	1	1	1	2	1	2	3	2	1	2	1	2
44	1	1	1	2	2	2	2	1	1	3	1	2
45	2	1	1	1	2	1	1	2	1	3	4	2

46	2	2	1	2	2	2	3	2	2	2	4	2
47	2	2	1	1	2	2	2	1	2	2	4	2
48	2	1	1	2	2	1	4	2	1	2	4	2
49	2	1	1	2	2	2	4	3	2	4	4	2
50	2	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2
51	2	1	1	2	2	2	3	2	1	2	4	2
52	2	2	1	2	2	1	2	2	1	1	4	2
53	1	1	1	1	2	1	2	1	2	2	4	2
54	2	1	1	2	1	2	4	2	1	1	3	2
55	2	1	1	2	1	1	4	1	1	2	3	2
56	2	1	1	2	1	1	2	2	1	2	4	2
57	2	1	1	2	2	1	3	2	1	1	4	2
58	1	2	2	1	2	1	1	1	2	2	5	2
59	1	2	1	2	2	2	2	3	2	2	4	2
60	2	1	1	2	2	1	3	2	1	2	4	2
61	2	1	1	2	2	2	3	2	2	2	4	2
62	2	2	1	2	1	1	2	1	1	2	1	3
63	2	1	1	2	1	2	3	2	2	2	4	3
64	2	3	1	2	2	1	2	1	2	1	4	3
65	2	2	1	2	1	1	2	1	1	1	4	3
66	2	1	1	2	2	1	2	2	2	2	4	3
67	2	1	1	2	2	1	2	1	2	2	4	3
68	1	2	2	1	2	2	1	1	2	1	5	3
69	1	2	2	1	2	1	1	2	2	4	5	3
70	1	2	1	1	2	1	1	1	2	4	5	3
71	1	2	1	1	2	1	1	1	2	2	4	3
72	1	1	2	1	2	2	2	1	2	1	2	3
73	2	2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	3
74	1	4	2	1	2	1	2	4	2	4	5	3
75	1	2	2	1	2	1	1	4	2	4	5	3
76	2	3	2	1	2	1	1	4	2	4	5	3
77	2	3	2	1	2	2	3	2	2	4	4	3
78	1	3	1	2	2	2	1	2	2	3	5	3
79	1	4	1	2	1	2	4	3	1	2	1	3
80	1	2	1	2	2	2	3	3	2	2	4	3
81	2	2	1	2	2	1	3	2	2	2	4	3
82	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	4	3
83	2	5	1	2	2	2	2	2	2	2	5	3
84	2	1	1	2	2	1	2	2	1	1	4	3
85	1	1	1	2	2	1	3	1	2	2	4	3
86	1	1	1	2	2	2	3	2	2	2	1	3
87	1	3	1	1	2	2	1	2	2	2	5	3
88	1	4	2	2	2	1	1	4	2	1	5	3
89	1	3	1	2	2	1	3	2	1	2	4	3
90	2	4	1	1	1	1	3	1	1	2	4	3

9.2 Λογικός Πίνακας 0-1

IND	FYL1	FYL2	HKL1	HKL2	HKL3	HKL4	HKL5	ORG1	ORG2	AST1	AST2	KMR1	KMR2	FWT1	FWT2	NYX1	NYX2	NYX3	NYX4
1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
2	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
3	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1
4	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0
5	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0
6	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0
7	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0
8	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0
9	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
10	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
11	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
12	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0
13	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0
14	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0
15	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
16	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0
17	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
18	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0
19	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0
20	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1
21	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1
22	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0
23	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0
24	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1
25	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
26	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1
27	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0
28	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0
29	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0
30	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0

IND	FYL1	FYL2	HLK1	HLK2	HLK3	HLK4	HLK5	ORG1	ORG2	AST1	AST2	KMR1	KMR2	FWT1	FWT2	NYX1	NYX2	NYX3	NYX4
31	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0
32	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0
33	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0
34	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1
35	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
36	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
37	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0
38	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0
39	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
40	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0
41	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0
42	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0
43	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0
44	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
45	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0
46	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0
47	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0
48	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1
49	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1
50	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
51	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0
52	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
53	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0
54	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1
55	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	1
56	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0
57	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0
58	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0
59	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
60	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0
61	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0
62	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0
63	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0

IND	FYL1	FYL2	HLK1	HLK2	HLK3	HLK4	HLK5	ORG1	ORG2	AST1	AST2	KMR1	KMR2	FWT1	FWT2	NYX1	NYX2	NYX3	NYX4
64	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
65	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0
66	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
67	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
68	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0
69	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0
70	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0
71	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0
72	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0
73	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0
74	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0
75	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0
76	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0
77	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0
78	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0
79	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1
80	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0
81	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0
82	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
83	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
84	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
85	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0
86	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0
87	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0
88	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0
89	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0
90	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0

IND	ANTH1	ANTH2	ANTH3	ANTH4	PIN1	PIN2	KT11	KT12	KT13	KT14	FOB1	FOB2	FOB3	FOB4	FOB5	PER1	PER2	PER3
1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
2	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
3	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0
4	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0
5	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
6	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
7	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0
8	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
9	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
10	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
11	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0
12	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
13	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
14	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0
15	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
16	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0
17	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
18	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
19	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
20	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
21	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
22	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
23	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
24	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0
25	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
26	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0
27	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
28	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
29	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
30	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
31	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0

IND	ANTH1	ANTH2	ANTH3	ANTH4	PIN1	PIN2	KT11	KT12	KT13	KT14	FOB1	FOB2	FOB3	FOB4	FOB5	PER1	PER2	PER3
32	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0
33	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
34	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
35	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
36	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
37	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
38	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
39	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
40	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
41	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
42	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
43	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
44	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0
45	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0
46	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
47	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
48	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
49	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0
50	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0
51	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
52	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
53	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
54	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
55	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
56	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
57	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
58	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
59	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
60	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
61	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
62	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
63	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
64	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1

IND	ANTH1	ANTH2	ANTH3	ANTH4	PIN1	PIN2	KT11	KT12	KT13	KT14	FOB1	FOB2	FOB3	FOB4	FOB5	PER1	PER2	PER3
65	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
66	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
67	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
68	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
69	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1
70	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1
71	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
72	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
73	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
74	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1
75	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1
76	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1
77	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1
78	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1
79	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
80	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
81	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
82	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
83	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
84	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
85	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
86	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
87	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
88	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
89	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
90	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1

